

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВАНИК

1.50
ДИНАР

СТРИП
РАХАЦ

ГОДИНА
XXXI
БРОЈ
960
22. V 1970.

ИЗЛА
ПЕТКОМ

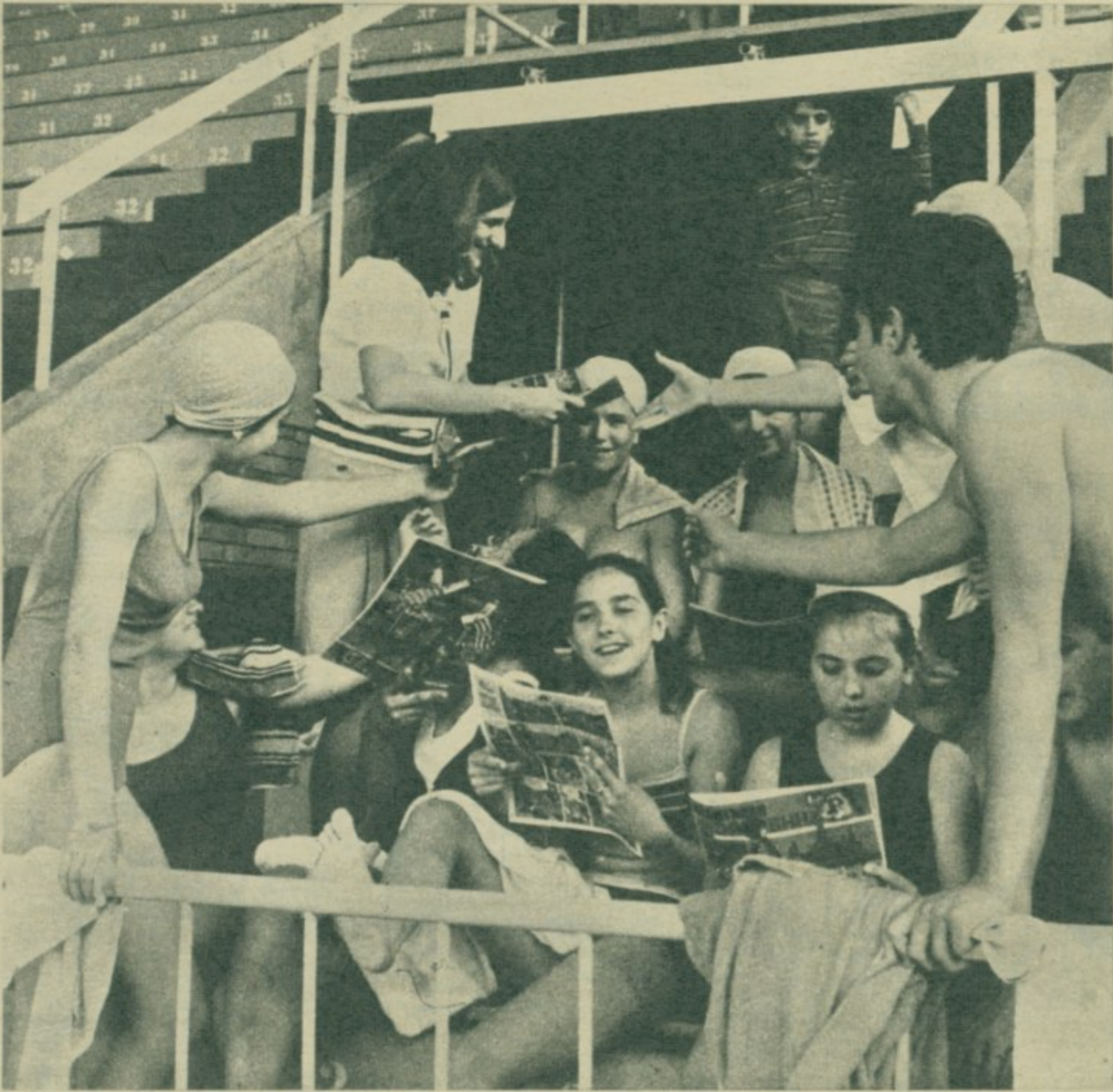
С В Е О

ЛИМНАДА

ПОЛИТИКИН
СРБЈАНИК

ЈАЧЕ! ЈАЧЕ!
ХОЋУ ДА
ПУЦАЈУ
ПРОЗО-
РИ!

МУЗИЦА

ЗАБАВНИК ЗА МАЛЕ ПЛИВАЧЕ. — На пливалишту „Ташмајдан“ одржано је 10. маја такмичење ученика и ученица основних школа за првенство Београда. Мали пливачи озбиљно су схватили ово такмичење и дали су све од себе да би донели победу својој школи што је успело ученицима школе „Вук Караџић“. Пре такмичења сви пливачи добили су по најновији број „Политикиног забавника“.

НЕ ХАЈУ ЗА КУП. — Фудбалска репрезентација Енглеске спрема се на пут у Мексико где ће се борити да задржи „Златну богињу“, куп Жила Римеа коју је освојила пре четири године као најбоља екипа света. Узбуђена је читава земља осим малог Дина и његове сестре Роберте који не воле кад њихов тата Боби Мур, капитен репрезентације, путује и зато покушавају да га спрече.

Ripley Вероватни ишли не

РОБИЊА КОЈА ЈЕ ПОСТАЛА КРАЛИЦА
БАТИЛАД, девојка из Британије коју су гусари продали као робинју **КЛОВИСУ II** (635-657) краљу нестрије и бургоње, задобила је владарево срце и постала његова жена. После Кловисове смрти **БАТИЛАД** је владала као **КРАЉЕВСКИ НАСЛЕДНИК** и одмах је у својој земљи забранила ропство.

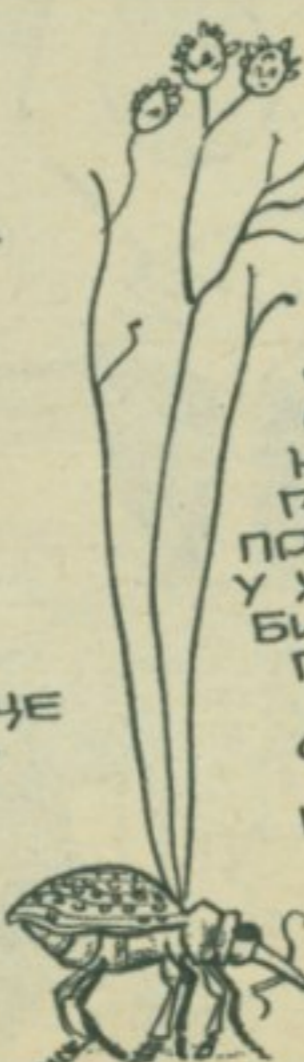
УЗАЛУДНО ЧЕКАЊЕ

ОД ДАНА КАДА ЈЕ **САРА КУПЕР** (1782-1850) из Њујорка дознала да је **ЊЕН ВЕРЕНИК** нестao на мору заједно са својим бродом, у њеном прозору је сваке ноћи гогрела светиљка јер она није хтела да поверује у његову смрт и још 45 година очекивала је његов повратак!

ЗБОГ КАШЉА 1200 ЗАРОБЉЕНИКА ОТИШЛО У СМРТ

КАДА СЕ **НАПОЛЕОН БОНАПАРТА**, тада још генерал, спремао да пусти на слободу 1200 турских заробљених код Јафе, изненада се заклањало и бесно рекао: „**МА САКРЕ ТУ!**“ (мој проклети кашаљ). Међутим, његов заменик је помислио да је **НАПОЛЕОН** рекао: „**МАСАКРЕ ТУС!**“ (побијте све) и свих 1200 заробљеника било је погубљено. (1799)

ЈУЖНО-АМЕРИЧКИ ШУМСКИ ЖИЖАК
 НАПАДНУТ ГЛИВИЦАМА ПРЕТВАРА СЕ У ЖИВОТИЊУ-БИЈОКУ ЈЕР ГЛИВИЦЕ ЗАУВЕК ОСТАЈУ И РАДУ НА ЊЕГОВОМ ТЕЛУ.

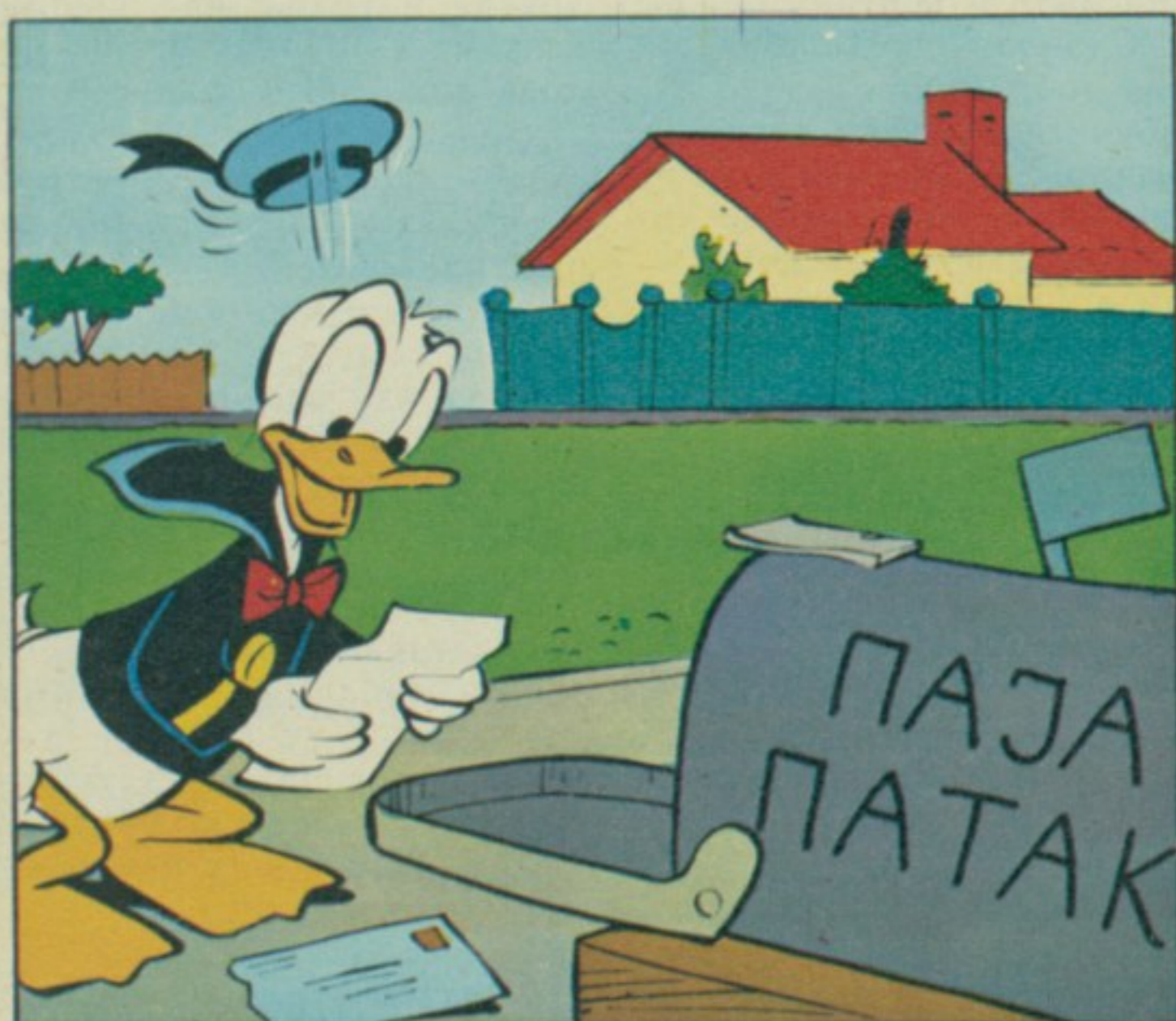
ЗНАК
 ИЗНАД ЈЕДНЕ КРИМЕ У ХАМБУРГУ (НЕМАЧКА) НАЦИЊЕН ОД ПЛЕЊКЕ КИТА, ДДО ЈЕ ИМЕ ЧИТАВОЈ УЛИЦИ У КОЈОЈ ВИДИ: „УЛИЦА ПЛЕЊКЕ ОД КИТА“.

ГНЕЗДО
 ЈАВАНСКЕ ОСЕ **ЗЕТУС** НАЦИЊЕНО ЈЕ ОД КОМАДИЦА ЛИШЊА МЛЕЧИКЕ КОЈЕ ОВАЈ ИНСЕКТ ИСКИДА И СЛЕПИ ПОМОЋУ СЛУЗИ КОЈУ САМ ЛУЧИ А ЈЕДНИМ ЛИСТОМ ГА ЗАШТИТИ КАО СУНЦОБРАНОМ.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДУНГЛА БЕ...

Наслонио сам се на дрво и буљио у дебеле склујчане живоице које су лежале око моје искрваљене носеће

Кренуо сам возом из Коломба у Опанаке, а затим старим аутомобилом до једног села у долини јужно од Ракнапуре. Тамо сам сазнао да у једном забрану у планинама ловци чувају крдо од деведесет и пет младих дивљих слонова. Причало се да су животиње питоме и да их ловци радо и јефтино продају. Слонови са Цејлона су веома доброћудни и лако их је обучити за сваки посао.

Решио сам да одем и погледам их. Један сингалески сељак пристао је да пође са мном и носи моју лагану опрему за путовање дунглом. Ту је био прибор за кување, мој пољски кревет и конзервирана храна. Нисам се надао тешком и напорном путу. Рачунао сам да ћу за два дана стићи до слонова. Нисам чак понео ни пушку. А не би ми много ни помогла!

Монсунска киша

Било је време монсунских киша. Ветар који доноси кишу управо је био почео да дува.

Мој водич звао се Пурин и имао је снажног и дебелог жутог пса кудраве длаке и очију радозналих као у мајмуна.

Путовали смо лепо, крећући се утабаном стазом по дунгли. Али, једна ствар ме је чудила: нигде ни трага ни гласа од животиња! Било ми је познато да у овим крајевима има доста јелена, антилопа, мајмуна... Међутим, све је било тихо. Животиње као да су ишчезле.

Пролазили смо кроз патане, места где није било круп

ног растиња, која су била само под ретком жиљавом травом. То су позната пасишта бивола које сељаци у овом крају упряжу и помоћу њих обрађују пиринчана поља. Али, нигде ниједног!

Када је дувао монсун, већ смо били дубоко у шуми. Небо је потамнело, из црвених облака севале су муње, а снажни ветрови кидали су дрвеће и грање над нашим главама и обарали читаве редове кокосових ораха.

Киша нас је затекла усред дунгле. Тукла је снажно искоса, али су нас у почетку штитиле густе крошње, које су се, као зелено небо, шириле изнад нас. Онда је са лишћа, као из славине, почела по нама да сипа вода. Покисли и назебли корачали смо путем који се претворило у клизаву мочвару. Дунгла је била све непроходнија, испреплетана пузавицама, обореним стаблима и остацима дрвећа које су громови раније покосили. Одлучили смо да застанемо код једног трулог дрвета и ту преноћимо.

Облићени крвљу

Пурин је мачетом вешто насекао гомилу грања а затим у дубини огромног стабла пронашао суво и лако запаљиво мишје гнездо. Источњачком стрпљивошћу наложио је ватру на чијем смо се великом пламену брзо осушили и загрејали. Неколико часова после тога киша је престала и обојица смо се збили у мој пољски кревет. Пурин је касније ипак одлучио да легне на земљу, на своје ћебе.

Када сам се пробудио већ је било свануло. Лежао сам и зуррио кроз дебеле листове у сунчано небо. Изгледало ми је као да се налазим у некој дубокј, безданој провалији. Желео сам да спавам, само да спавам. Затворио сам очи и у истом тренутку чуо крештави Пуринов глас.

— Господару! Сахиб! Помози! Помози!

Било је то у исто време и вриштање и стењање. Дуго сам слушао и чинило ми се као да сањам. Био сам у стању само да окренем главу. Призор је био ужасан. Са Пуриновог лица текли су танки млазеви крви, лепљива црвена течност обливала му је врат и руке. Упињао се из све снаге да допуже до мене. Покушао сам да седнем, али нисам могао ни да се покренем. Шта ли се то догодило. Учинио сам нови напор и у том тренутку приметио сам танке млазеви крви на својим рукама. Требало ми је много труда да устанем. Наслонио сам се на др

ЗВЕРИ

во и буљио у дебеле, склупчане животињице које су лежале око моје искрвављене постеље. Личиле су на мале црвене краставце.

Прашумске пијавице

Повраћало ми се од гађења док сам их тупо гледао на својим грудима и ногама. Неке сам успео да отресем, али друге су остале, приљубљене уз моје тело и сисале су ми крв.

— Пијавице! — простењао је Пурин. — Прашумске пијавице! Ужас!

Страх ми је улио нову снагу. Доваљао сам се до Пурина и окренуо га на другу страну. Јадник, био је сав прекривен ужасним крвопијама. Покушао сам једну да одлепим с њега. Тихо је јаукуно.

— Пали их, Сахиб!

Узео сам велику главњу која је још тињала под деблом где смо синоћ наложили ватру и додирнуо прву пијавицу. Она се склупчала и отпала са Пуриновог тела. Онда сам спалио још двадесетак које су биле на мени. Брзо сам из торбе дохватио флашу с вискијем и сасуо неколико гутљаја Пурину у грло. Чучали смо поред дрвета, исцрпени, и зурили у одвратне животињице, набрекле од крви.

Тог тренутка схватио сам зашто у овом делу дунгле не ма звери.

Требало нам је много напора да откинемо неколико мокрых листова и отаремо крв са тела. Подстакло сам поново ватру и преко натече них чланака навучао чарапе и добро завезао ципеле. Држећи се за једну грану успео сам да се придигнем на ноге. А онда смо чули слабашино завијање.

Пуринов пас лежао је на земљи, испружена језика на коме су биле прилепљене пијавице. Почели смо да их палимо а пас је покушавао да нас угризне, јер га је то болело. Додали смо још два дрвета на ватру, попили мало преосталог вискија и појели сву храну. Морали смо да на докнадимо изгубљену крв.

Жаоке у месу

После тога било нам је боље. Чак је и пас успео да се придигне и поједе велику конзерву млевене говедине. Наше ствари постале су лакше. Жарко смо желели да се ишчупамо из те проклете дунгле.

Али, како? Некако смо се одмакли од ватре, а пас је кренуо испред нас.

Пијавице су нас очекивале на сваком кораку. Падале су са грана, засипале нас. После стотинак корака зас-

тали смо и ја сам приметно да ми продиру у ципеле кроз рупице од пертли. Чарапе су ми биле натопљене крвљу.

Палили смо им „репове“ цигаретама и тако их се ослобађали. Али, нисмо могли да их се отресемо. Као смеђи конци гмизали су према нама.

— Колико има до првог села? — упитао сам Пурин. Није ме чуо. Поновио сам питање десет пута. Немо је зурно у мене кроз крваве конце који су му висили с лица. Вртео је главом.

— Не знам, сахибе. Не знам овај пут — једва је простењао.

Ишли смо напред, посрчући од слабости, немоћно подижући ноге, док су стравични конци јуришали на нас. Онда смо наишли на поток и прострли се по њему. Али, вода није уништила нашег не пријатеља који је остао на површини пливајући. Сада нас је напао и рој комараца који су уз несносно зујање забадали жаоке у наше месо. Почели смо да плачемо од немоћи и очаја, али нисмо смели да се заустављамо.

Крвава

миша смрт

Тако смо стигли на једно раскршће. Киша је однела све трагове стаза. Учинило нам се као да уз брежуљак на левој страни води козји пут. Није, међутим, било никаквог знака да ћемо, кад пређемо тај брежуљак, стићи до неког села. Инстинктивно сам одлучио да кренемо уз брдо. Пас је пошао другим путем. Ишли смо једну миљу, а онда смо пса изгубили из вида. Нисмо могли ни да га дозовемо. Опет смо застали и палили крваве пијавице које су падале на нас. Понекад бисмо сели јер нас је, исцрпљене, земља снажно привлачила.

Помислио сам да можда пас боље зна излаз из дунгле. Али, на жалост, пронашли смо ово једно створење кад смо почели да се спуштамо низ брежуљак. Завијао је једва чујно, а на њушци му је било прилепљено читаво клупче пијавица. Висиле су и са других делова ње товог тела и вукле га ка земљи. Отворио сам му чело и сасуо му у грло мало вискија. Киша је одједном почела да пљушти и ста за коју смо једва пронашли претворила се за тили час у бујицу. Пијавице више нису могле да нас нападају по ногама, али су нам падале на леђа и главу. Извлачио сам их из кошуље, из панталона. Чинило ми се да су ми цепови пуни пијавица. То је била права мора, наговештај одвратне, лепљиве, крваве,

тихе смрти. Изгледало је да ће нас живе прождрати.

Испијени у блају

Када је киша престала опет је грануло сунце и пијавице су као мрави почеле да нам се припијају уз ноге. Погледали смо пса. Лежао је на земљи, трбухом прилепљеним крвљу за њу. Завијао је. Пијавице су висиле с њега као гроздови. Онда се по следњи пут испружио, мало загребао шапама и окренуо се на страну, отворивши уста у самртничком ропцу. Пре него што смо стигли да га подигнемо, био је мртав. Вилице су му биле беле, без капи крви. Био је испијен а то се лако може догодити и нама!

Нисам знао да ли смо налетели на њихово царство или су се, за време суше у густој дунгли, свуда нагло размножиле. Личиле су на кишу смрти. Згазио сам једну и густа црвена крв шикунула је из ње. Пурин је пао и није више могао да се дигне. Лице му је било жуто као лимун. Колутао је очима.

Подигао сам га на ноге и ставио његову леву руку око свог врата. Десном сам га ухватио око појаса. Тетурали смо се путем као пијани. Више нисам смео да застанем и да их палим. Било би то само губљење времена. Смртно уплашен, очекивао сам да се сваког тренутка обојица стрпоштамо. Посртали смо ослањајући се на дрвеће и грање, придржавајући се за све што би се пред нама нашло. Ноге су нам упадале у густо блато.

Најрај у Коломбо

А онда сам угледао палме. То је значило да је село близу. Покушао сам да викнем, али сам испустио само слабашино дашак. Наставио сам мукотрпан пут. Дунгла је била све ређа. А кад смо стигли на чистину само смо се срушили. Ваљао сам се по земљи као луд и млатарао рукама и ногама да отресем са себе гнусобу.

Онда сам сео. Налазили смо се у једном сеоском пашњаку. Видео сам људе у белој одећи како нам прилазе и чуо штектање пса. Тала сам се онесвестио.

После су нам сељаци причали о пијавицама. Ова дунгла позната је по њима. Звери су је напустиле и не враћају се у њу ни за време суше. Сељаци су у њој изгубили много грла крупне стоке која је залутала у царство крвопија.

У селу су нас неговали и хранили док нисмо ојачали и могли да наставимо. Платио сам Пурину пут до његове куће, а ја сам се вратио у Коломбо. Тамо сам се разболео од маларије и када сам оздравио дуго сам се хранио полуживим месом да бих повратио изгубљену крв. На слонове, циљ нашег путовања, сасвим сам заборавно.

И. З.

ВАЛТАР

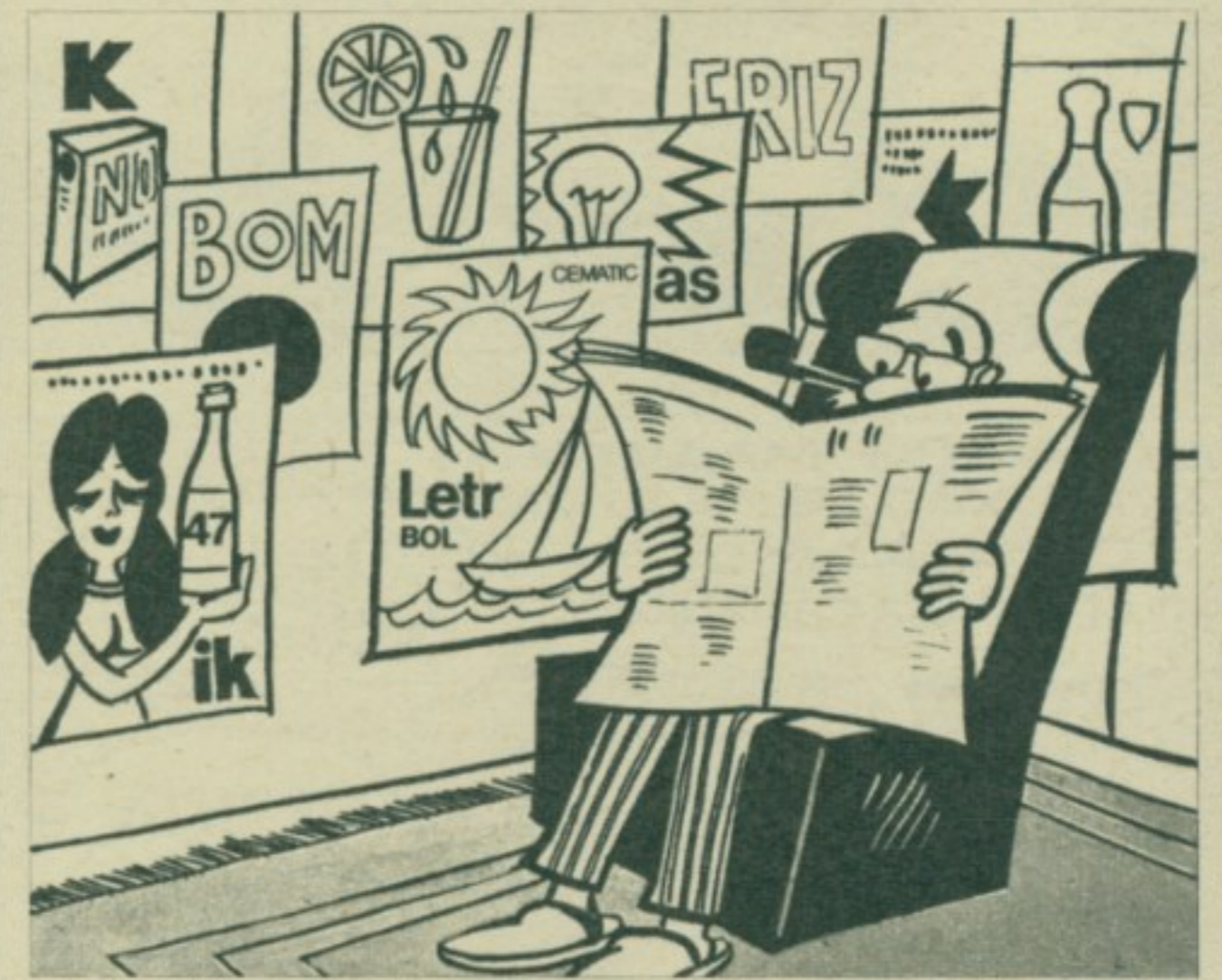
СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

КАЖЊЕНИ НАВИЈАЧ. — Хуан Хуарез из Монтевидеа, загрижен навијач једног домаћег тима, напуњао је за време утакмице пса на судију који је, по његовом мишљењу, навијао за противнички тим. Судија је трчећи напустио игралиште притискујући руком место са којег му је пас скидао добар део панталона. Хуарез је изведен пред суд који га је осудио на новчану глобу и, ито је још страшније, доживотно му забранио приступ на све спортске стадионе.

УЧТИВОСТ. — Двадесет дана пошто је пријавио нестанак аутомобила, Хари Дрејнер из Чарлстауна (САД), нашао је своје возило на истом месту, потпуно исправно и са цедуљом на ветробрану: „Молим да ми опростите. Здравље моје супруге захтевало је да је одвезем на море у удобном аутомобилу.“ Дрејнер је на исти начин одговорио позајмљивачу кола „Кад будете морали да одете по жену, обавестите ме да вам унапред резервоар напуним бензином.“

НАВИКА. — После четрдесет година савесног службовања Алберт Бојс, књиговођа из Вимблдона, отишао је у заслужену пензију. Пријало му је ито више не мора да устаје рано и да по цео дан ради али му је страховито недостајала возња лондонском подземном железницом. Да би ту своју чежњу некако утолио, Бојс је по свим зидовима свог стана изленио рекламне плакате и огласе какве је сваког дана гледао на перонима подземне железнице.

ДИКАНОВЕ АВАНТУРЕ

МИС ПАПРИЧИЦА

СТИГАВШИ У НАИСУС, ДИКАН И ВУКОЈЕ СУ СЕ ПРОПИСНО ЗАЉУТИЛИ У КРЧМИ КОД ФЕФЕРОНИЈЕ. ЉУБАЗНА КРМАРИЦА ИХ ХЛАДИ...

ПФФ-ПХ!

НИЈЕ ТО НИШТА! КОД НАС НА ГЛАВУ СТАНОВНИКА ПАДА ТРИДЕСЕТ ПАПРИКА ДНЕВНО!

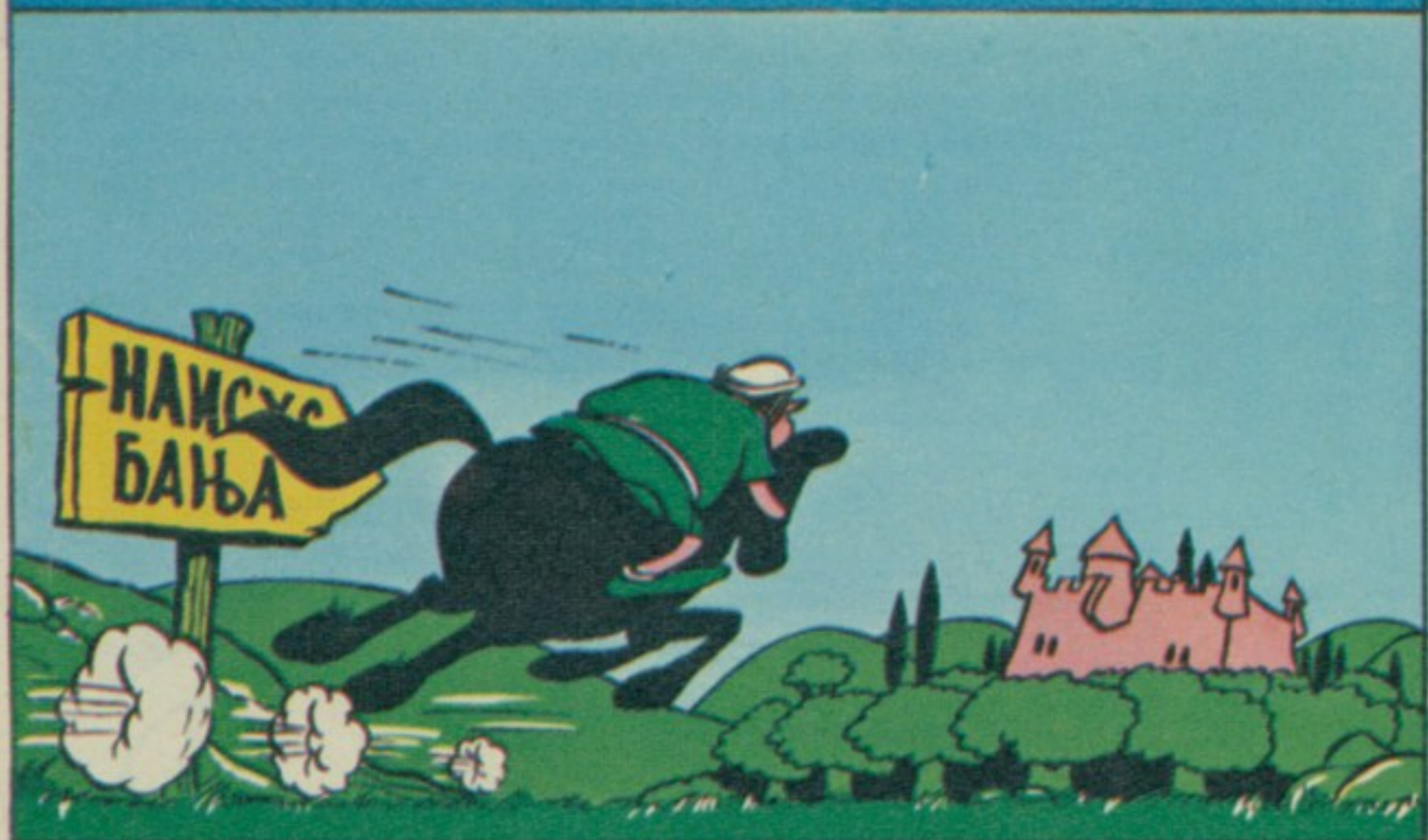
УУУХ!

НАШИ ВИДАРИ И НОВИНЕ „КУПУСНИ ЛИСТ“ ТВРДЕ ДА СЕ У ПАПРИКАМА КРИЈЕ ТАЈАНСТВЕНА МОЋ!

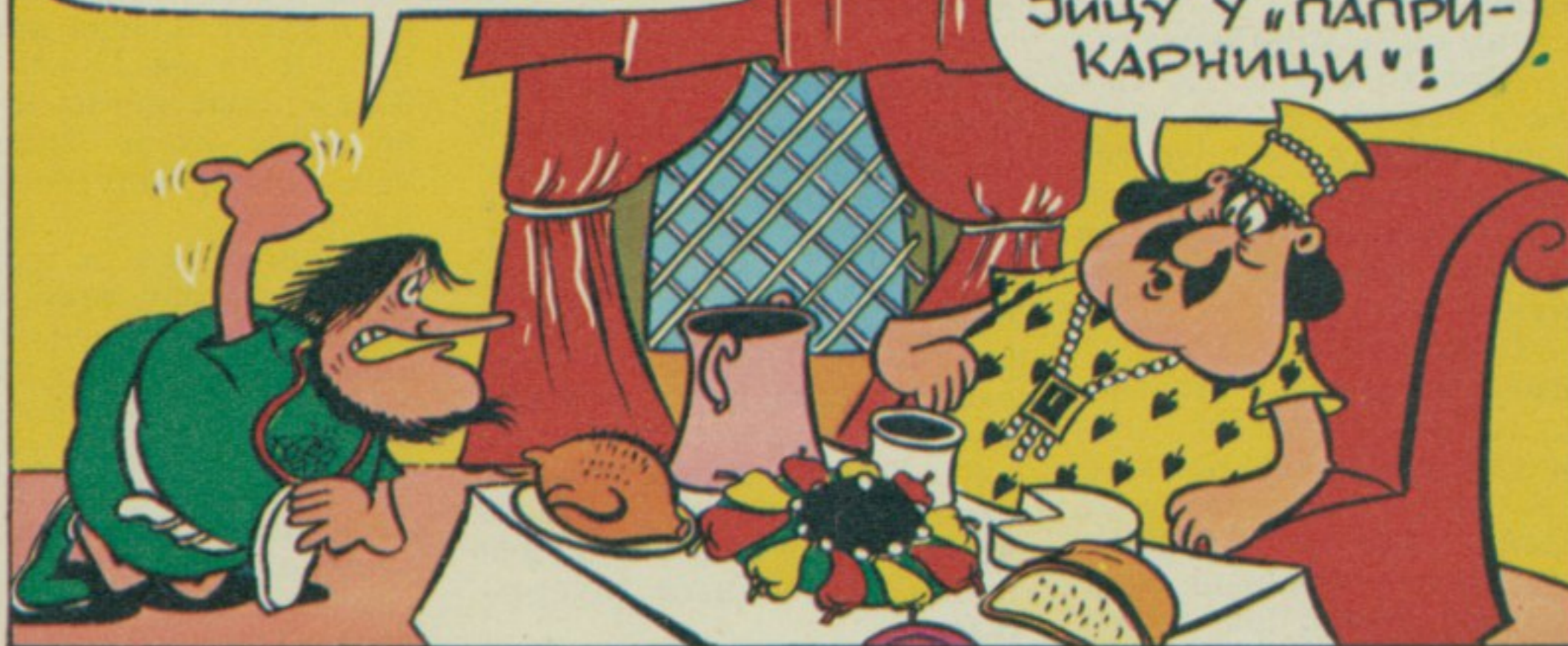
* У ТО ВРЕМЕ ЈОШ НИЈЕ БИО ПРОНАЂЕН ВИТАМИН Ц.

ЗА ТО ВРЕМЕ ЖБИРИЈУС ЈЕ ХИТАО У НАИСУС-БАЊУ, У РЕЗИДЕНЦИЈУ МОЊНОГ РОШТИЉАДИЈУСА, ГОСПОДАРА НАИСУСА И ОКОЛИНЕ...

СЛАВНИ ГОСПОДАРУ НАИСУСА И НАИСУС-БАЊЕ, У ГРАД СУ СТИГЛИ НЕКИ СТРАНЦИ. ИЗГЛЕДА ДА СУ ТО ПРВИ СЛОВЕНИ КОЈИ СЕ ОВАКЕ ВИДЕ. А ВИ ЗНАТЕ ЗА СТАРО ПРОРОЧАНСТВО ДА ЋЕ СЕ СЛОВЕНИ НАСЕЛИТИ У НАИСУС!

ОДМАХ ПРОВЕРИ ОБОЈИЦУ У „ПАПРИКАРНИЦИ“!

НАШИМ ГРАДОМ ВЛАДА СТРАШНИ РОШТИЉАДИЈУС! СВЕ ИДЕ КАКО ОН ХОЋЕ! ГЛЕДАЈТЕ ДА МУ СЕ НЕ ЗАМЕРИТЕ...

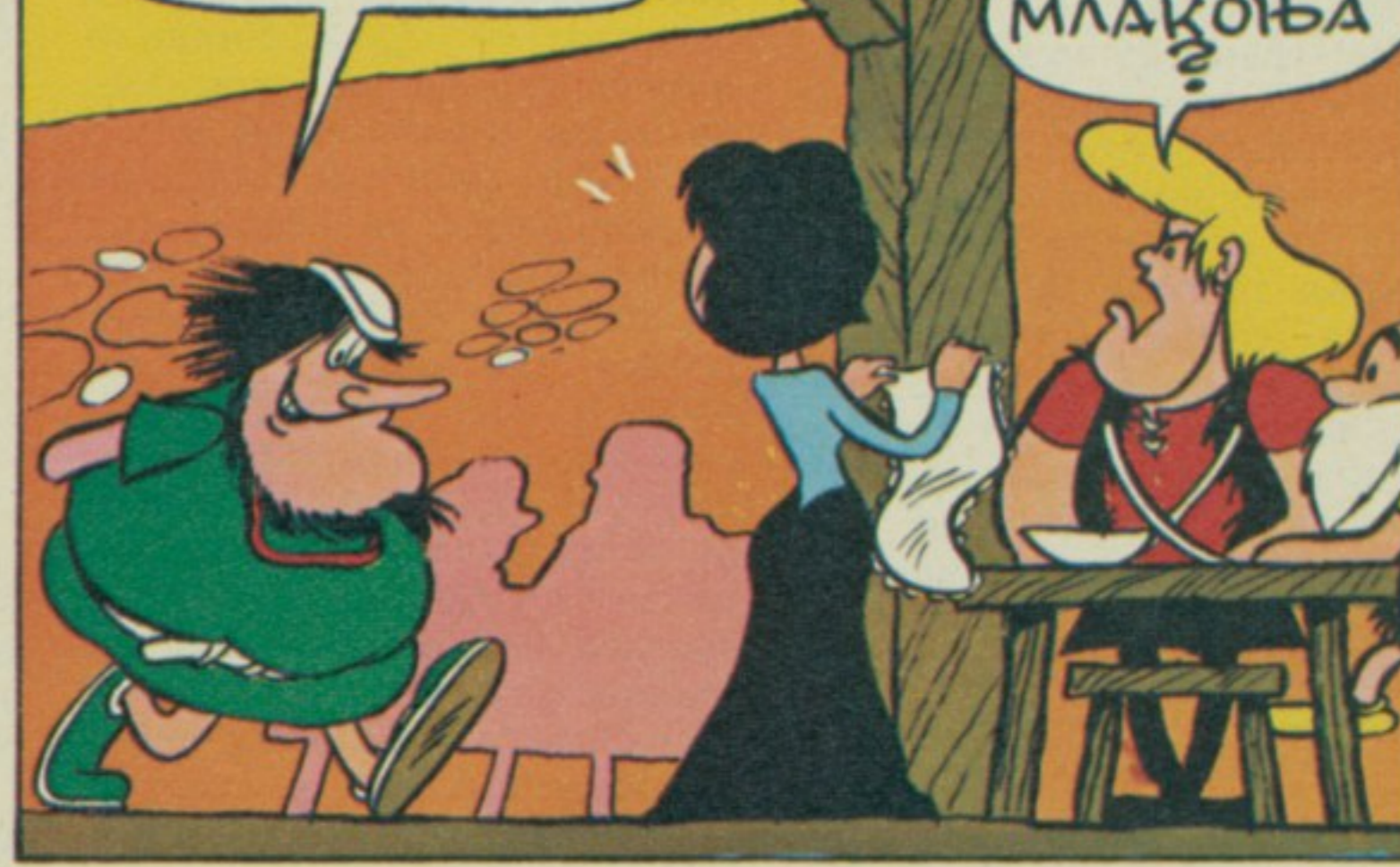

АЛИ МИ СМО МИРОЉУБИВИ СЛОВЕНИ!

ЕНО ЖБИРИЈУСА!

ОПЕТ ИМАШ У ПОСТИМА ДВЕ МЛАКОЊЕ! НЕ МОРУ ДА ПОЈЕДУ НИЈЕДНУ ПАПРИКУ!

КО МЛАКОЊА?

АКО НИСИ МЛАКОЊА, А ТИ ХАЈДЕ ДА СЕ ОРЛЕДАМО У „ПАПРИКАРНИЦИ“!

И ХОЋУ!

А ШТА ЈЕ ТО?

ОВАКЕ ПОБЕЂУЈУ САМО НАЈБОЉИ!

S.O.S.

ЧАК И ДАНАС ПОСАДА ПОДМОРНИЦЕ У КВАРУ ИМА МАЛО ИЗГЛЕДА НА СПАС СВЕ ДОК КОНСТРУКТОРИ НЕ ПУСТЕ У УПОТРЕБУ УРЕЂАЈ D. S. R. V. НА КОМЕ СЕ УБРЗАНО РАДИ

Кад је априла 1963. године америчка подморница на атомски погон „Трешер“ доживела удес и нестала на дубини од око 2.500 метара, показало се да у свету уопште не постоји спасилачка подморница која би могла да се спусти довољно дубоко и помогне угроженој посади. Јер, савремене подморнице роне на знатно већим дубинама од оних на којима постојећи системи спасавања могу успешно да дејствују! Пред конструкторе и инжењере постављен је хитан задатак: што пре усавршити систем спасавања по сада подморница.

Мак Каново звоно

Још 1920. године конструисан је један од првих уређаја за спасавање посада подморница, такозвано Мак Каново звоно. Убрзо се показало и његова слаба страна: пошто мора да буде везано за брод на површини, то практично значи да рђаво време може да онемогући сваки покушај спасавања као и да је извлачење угрожених испод леда потпуно неизводљиво.

Иначе, Мак Каново звоно дејствује на једноставан начин.

Када се пронађе унесрећена подморница, на поклопац њеног улаза закачи се уз помоћ рониоца челично уже и привуче се звоно. Кад је звоно приљубљено уз улаз, из његовог доњег дела испумпа се ваздух тако да притисак водене масе чврсто приљуби звоно уз улаз у подморницу и сада посада слободно може да отвори поклопац подморнице и уђе у звоно.

Мак Каново звоно употреб

љава се и данас до дубине од 165 метара и може одједном да прими до осам људи, од тога са двојица посада звона. Према статистици, по моћу Мак Кановог звона спасава се свега 16% преживеле посаде!

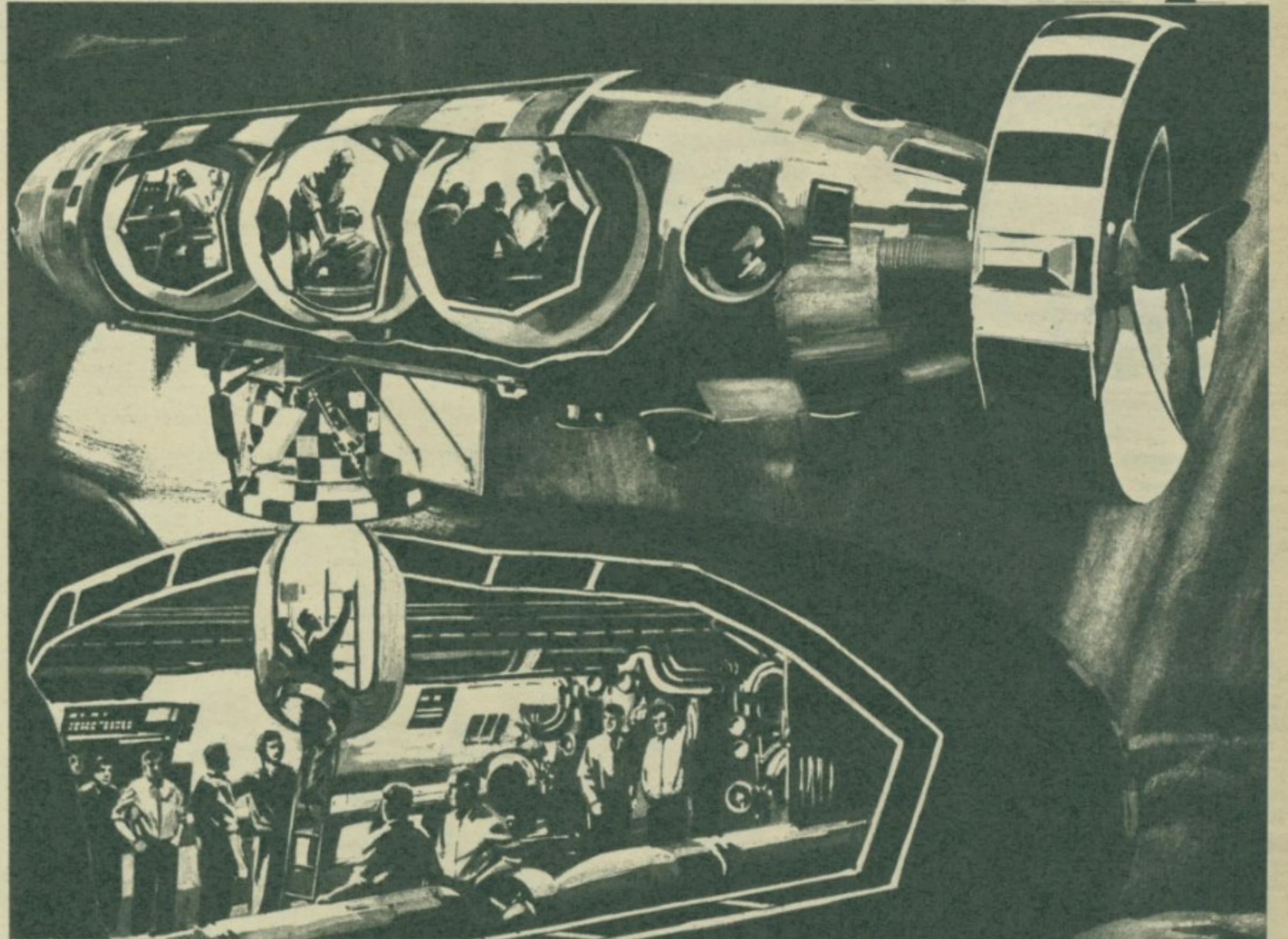
Слободно изроњавање

Чест начин спасавања је напуштање потонуле подморнице помоћу специјалних апарата са кисеоником и смеом која упија угљен-диоксид што га човек издише. Овим апаратима, којих има више врста (Дејвисов, Дрегеров, Кустоов), може се успешно изронити са дубине до 30 метара па и веће. Међутим, ипак је у готово свим морнарицама усвојен систем појединачног спасавања без апарата, слободним изроњавањем, што значи само са ваздухом удахнутим у плућа, плус појас за спасавање.

Да би из херметички затворене подморнице посада изашла у море за то јој служи такозвана ронилачка комора. То је цилиндар који са горње и доње стране има поклопац. Да би напустио подморницу, члан посаде улази у комору, с апаратом или без њега, затвори доњи поклопац цилиндра и у њега пусти воду изједначивши тиме притисак са спољном средином, морем, отвори горњи поклопац и напусти подморницу. После напуштања коморе, затвори се горњи поклопац, испумпа вода и следећи члан посаде понавља поступак.

Поред појединачног постоје и разни други начини колективног спасавања који служе за брзо напуштање угрожене подморнице, али сви се они могу применити уг-

ИЗ ПОДМОРНИЦЕ

СПАСИЛАЧКА ПОДМОРНИЦА МОЋИ ЋЕ ОДЈЕДНОМ ДА ПРИХВАТИ 24 ЧЛАНА УГРОЖЕНЕ ПОСАДЕ. ОНИ ЋЕ У МИНИ-ПОДМОРНИЦУ УЛАЗИТИ КРОЗ НАРОЧИТ ОТВОР У ОБЛИКУ ЗВОНА.

лавном на мањим дубинама, до стотинак метара, што је наравно недовољно за савремене подморнице које роне и до 1500 м.

Мини — подморница

После трагедије „Трешера“ група америчких стручњака отпочела је рад на усавршавању система за спасавање подморница. Стручњаци су закључили да је најбоље решење мала, веома покретљива подморница. Она би могла самостално да зарони тако да систем спасавања не би зависио од леда, лошег времена и дубине на којој се налази угрожена посада подморнице.

Стручњаци су даље сматрали да је потребно изградити подморницу вретенастог тупа која ће моћи одједном да спасе до дванаест чланова подморничке посаде а бити довољно лака да може бити пребачена авионом до места несреће. Мини-подморница морала би бити направ

љена од јачег челика него што је то иначе случај са обичним подморницама.

Израђени су многи планови и коначно је усвојен онај који предвиђа да подморница одједном спасе 24 морнара из угрожене подморнице.

Наше слике показују како изгледа и дејствује спасилачка подморница. Кад се спасилачка подморница постави изнад излаза подморнице намењеног за случај нужде, њен отвор за спајање приљуби се уз велику подморницу. Чланови подморничке посаде пењу се кроз отвор до спасилачке подморнице која их пребацује на матичну подморницу или на брод на површини.

Спасилачка подморница која је добила скраћени назив D.S.R.V. има изванредно јаке моторе и може да зарони до дубине од 1.500 метара, управо колико и савремене подморнице. Време потребно да зарони и извуче спасене морнаре упола је краће од оног које је првобитно било предвиђено.

D.S.R.V. је дугачка 15 метара и тешка под водом 34

тоне. Оклоп подморнице начињен је од пластичне масе ојачане стакленим влакнима, а унутрашњост трупа састоји се од три просторије у облику кугле пречника 2,25 метара, погонског система подморнице и разних других уређаја. У цеonoј кугли смештена два члана посаде који управљају подморницом, а друге две кугле предвиђене су за спасене морнаре и трећег члана посаде.

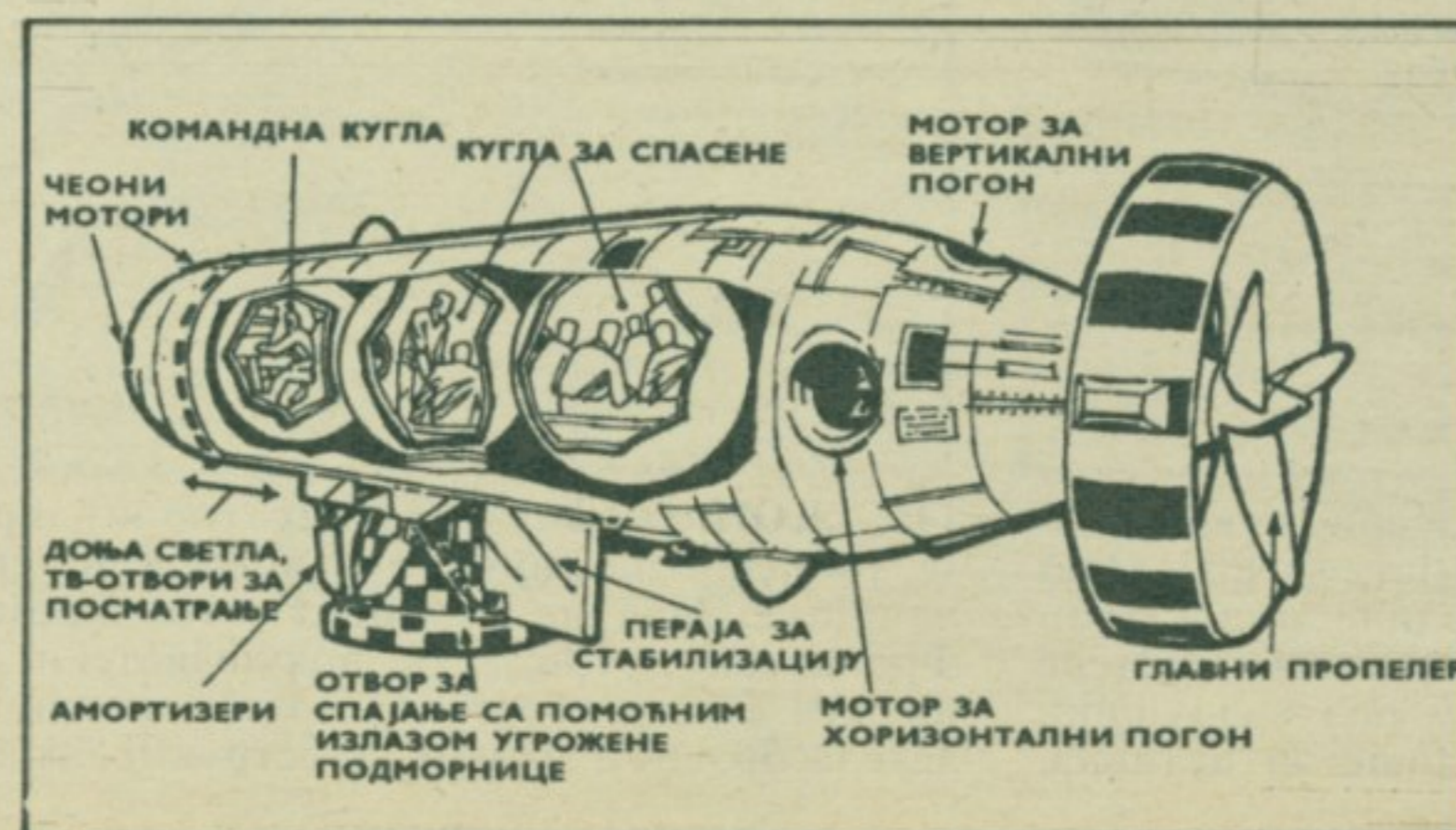
Ускоро у употреби

Чланови посаде могу да виде дубоко испод површине океана захваљујући систему који се састоји од осам различитих типова сонара (уређаја за провидну навигацију), оптичком видео-систему и телевизијском екрану који је повезан са камером управљеном у жељеном правцу.

Отвор мини-подморнице за спајање са помоћним излазом угрожене подморнице кроз који чланови посаде подморнице улазе у D.S.R.V. у облику је звона које се налази изван трупа спасилачке подморнице.

Мада већина спасилачких тура — спуштање и пењање — траје око три часа, D.S.R.V. може да крстари осам часова при брзини од око 4,5 чвора на час (9 км/ч).

D.S.R.V.-1 се још испитује да би се конструктори потпуно уверили у њену стопроцентну поузданост у различитим условима спасавања, али је сигурно да ће ускоро почети њена масовна производња и употреба.

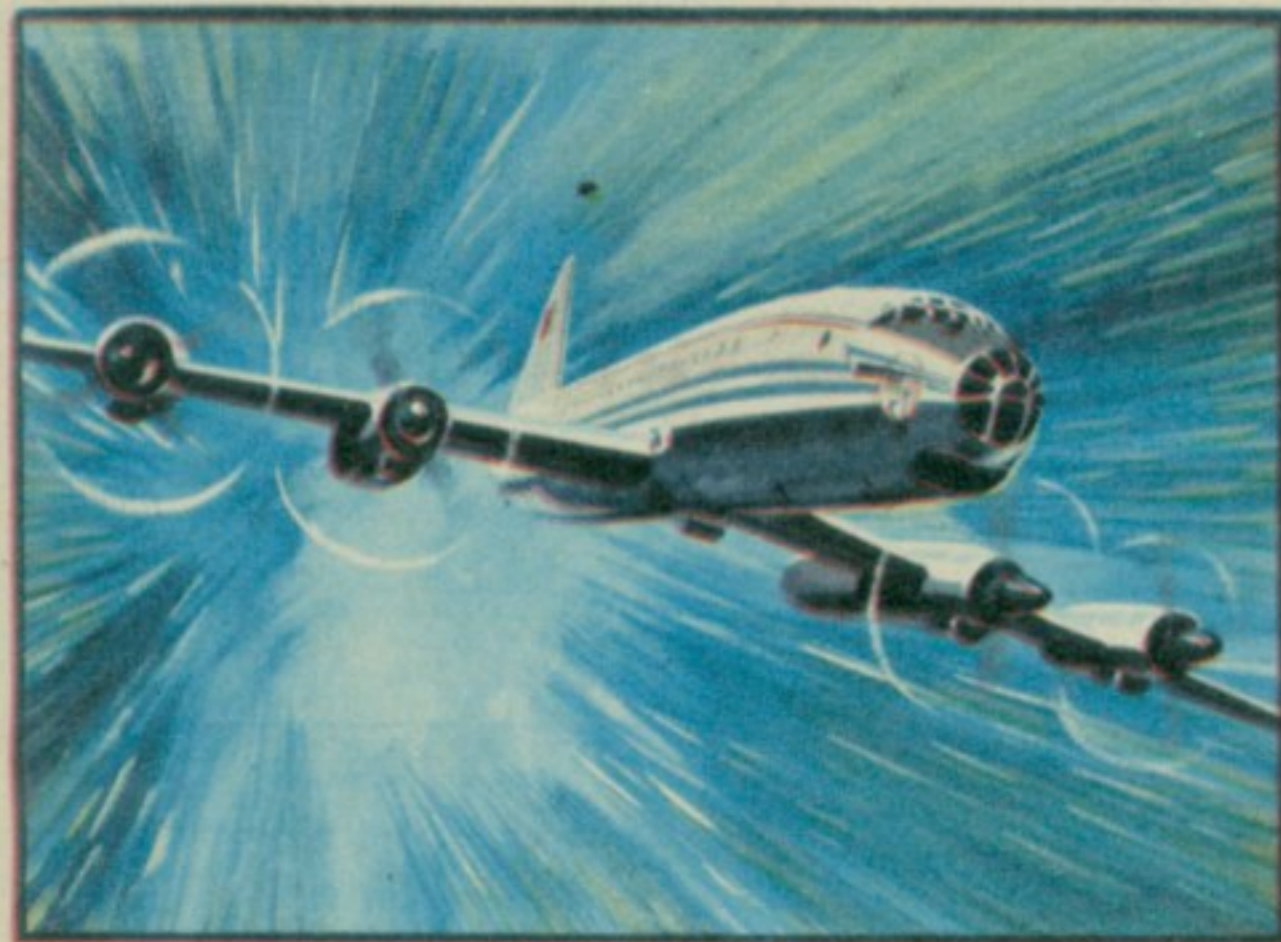
138. „БОИНГ 707“ — Амерички млазни авион, један од најчешћих путничких четворомоторних млазњака на дугачким међународним линијама. На први лет кренуо је 1954. године и отада је направљено више усавршених модела овог авиона, међу њима и „Боинг 420“ с 189 седишта.

139. „ДЦ-9“ — Увођењем високоекономичних мотора постало је најзад могуће направити авионе који би се исплатили и на мањим растојањима. Тако се родила нова „генерација“ авиона двомотораца међу којима се истицао овај амерички, скраћеног трупа и с моторима уграђеним у репу.

140. „ТУ-104“ — Совјетски двомоторац, један од првих транспортних млазних авиона, израђен 1955. године. Име је добио по свом конструктору Тупољеву. Постоје два типа ове летелице: са 70 и 100 путничких седишта. Његовим усавршавањем добијен је четворомоторни авион типа „ТУ-110“.

141. „ТУ-114“ — Један од највећих цивилних авиона на свету. „Тупољев 114“ може да прими 220 путника. Први пут је полетео 1961. на линији Москва — Хабаровск. Затим је редовно саобраћао и на линији Москва — Хавана преко Северног пола. Ову летелицу од миља зову „Русија“.

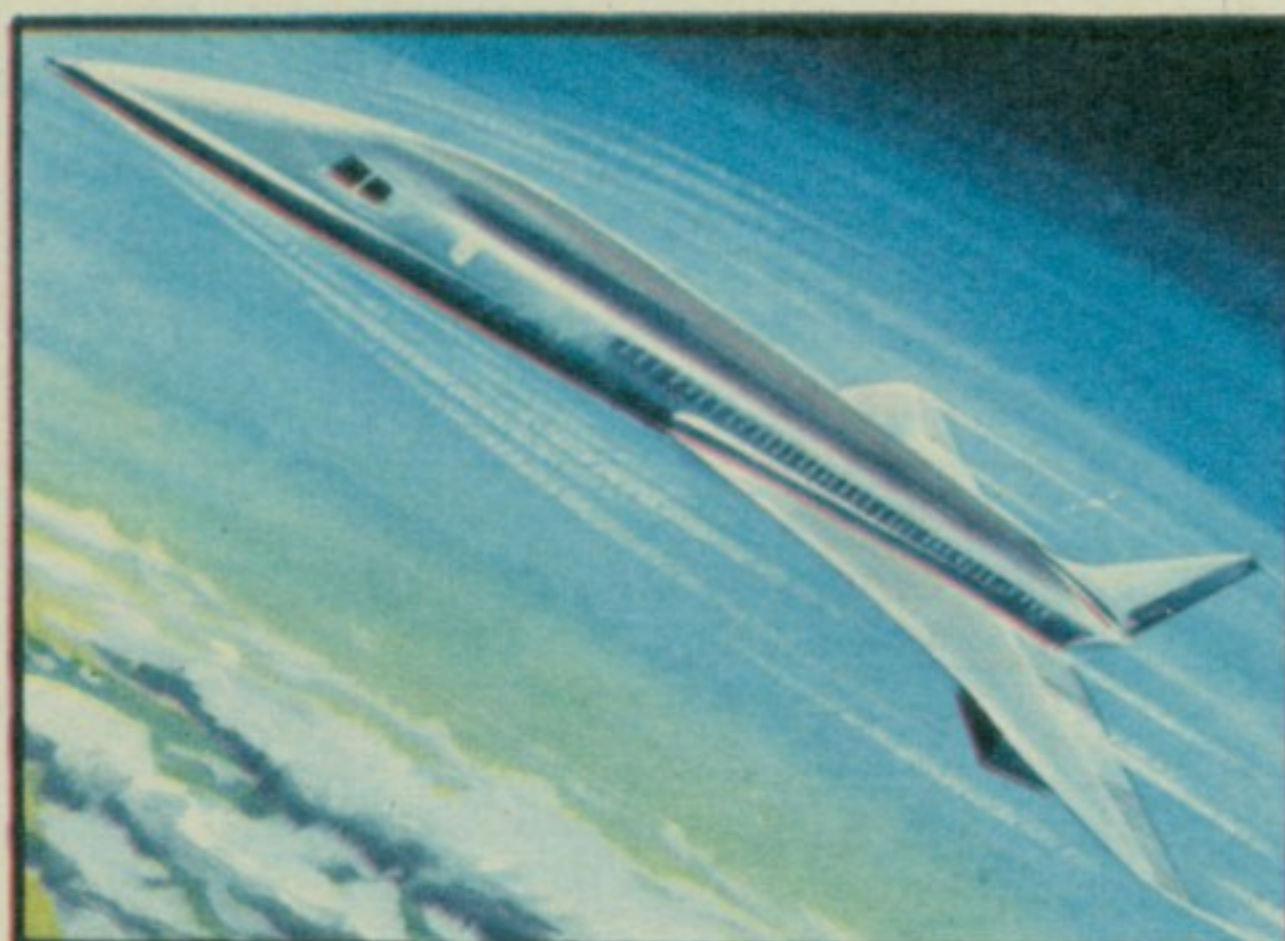
142. „ИЛ-62“ — Супермодеран совјетски путнички авион који је назван по свом творцу Иљушину. Једна од његових најважнијих карактеристика је да може да прелази огромна растојања, на пример — Москва — Њујорк, без успутних слетања и снабдевања горивом. Прима 182 путника.

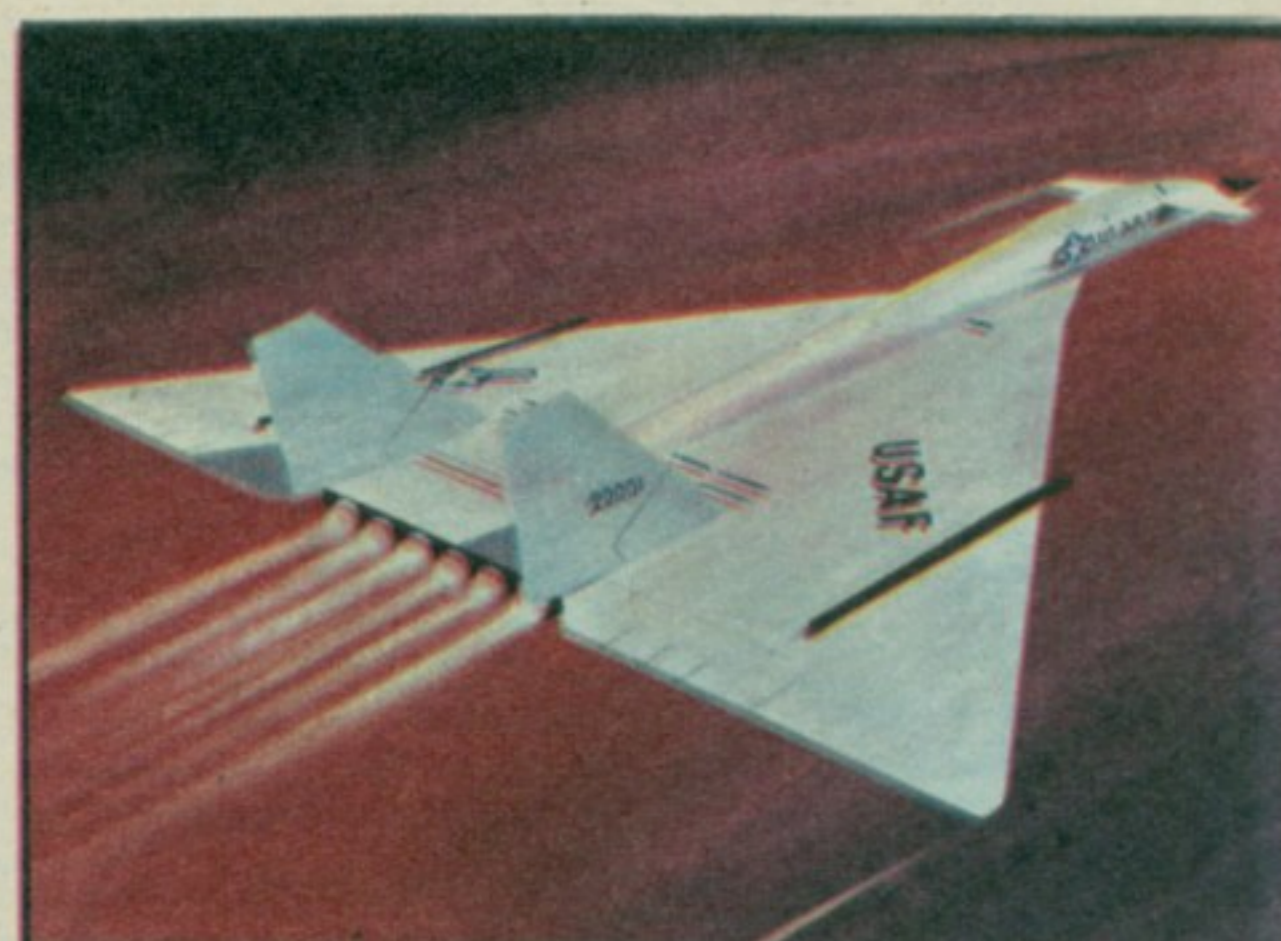
143. „КАРАВЕЛА“ — Чувени француски путнички авион, први у коме су млазни мотори смештени у репу. Лепа летелица чистих аеродинамичних линија које говоре о њеној брзини. Успех „Каравеле“ учинио је да се стално усавршавају нови типови. И наш ЈАТ има неколико ових авиона.

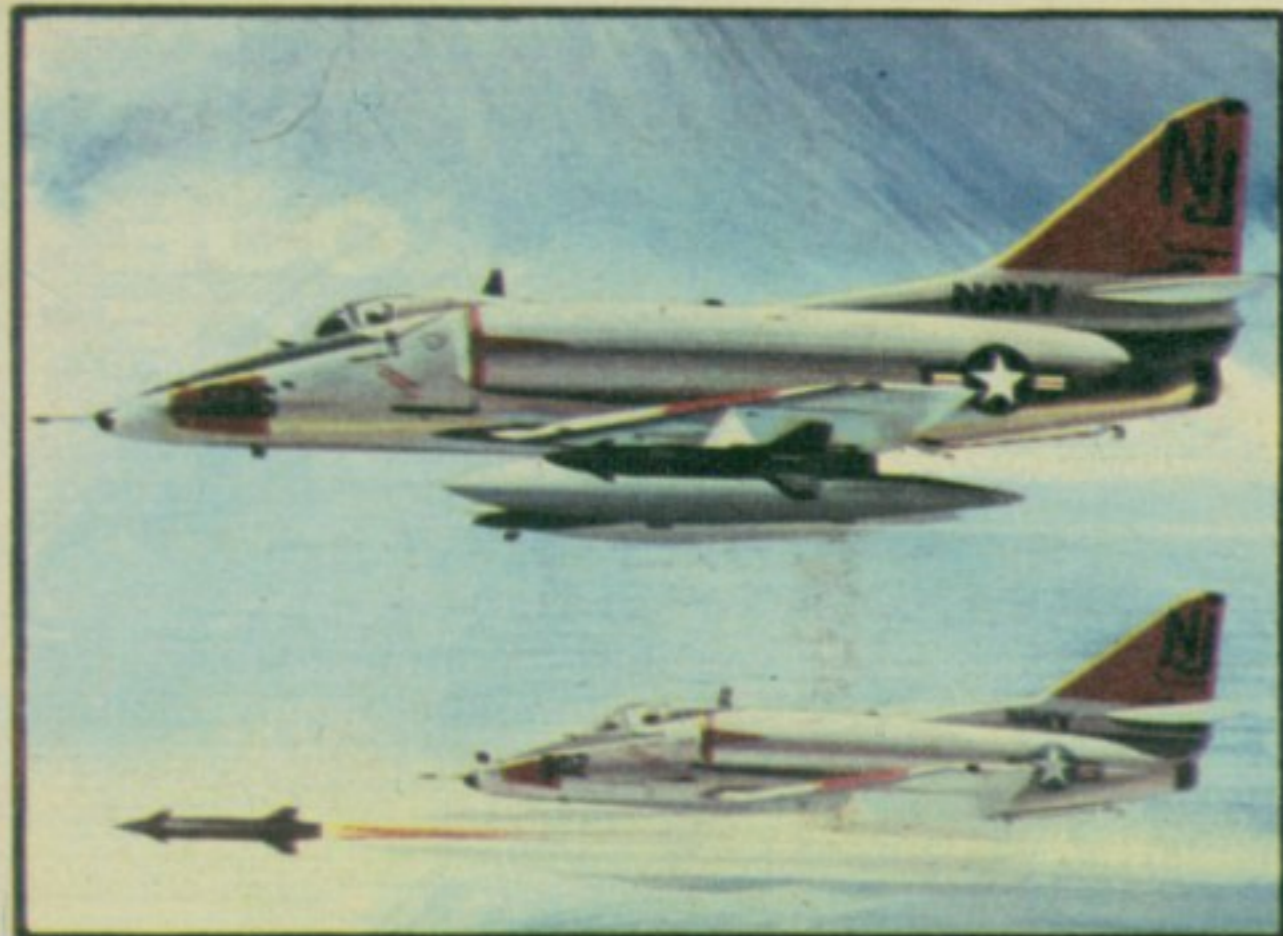
144. „Ф-27“ — Холандски путнички авион типа „Фокер“ познат је под именом „Пријатељство“. Овај двомоторац појавио се 1955. године и постигао такав успех да су га купиле готово све светске авионске компаније. Не спада у ред ваздушних цинова јер може да прими највише 40 путника.

145. „КОНКОРД“ — За ову годину предвиђено је увођење надзвучних авиона и на путничким линијама Западне Европе. На том пројекту раде Француска и Енглеска покушавајући да заједничким снагама остваре такву машину која би летела брзином равном двострукој брзини звука.

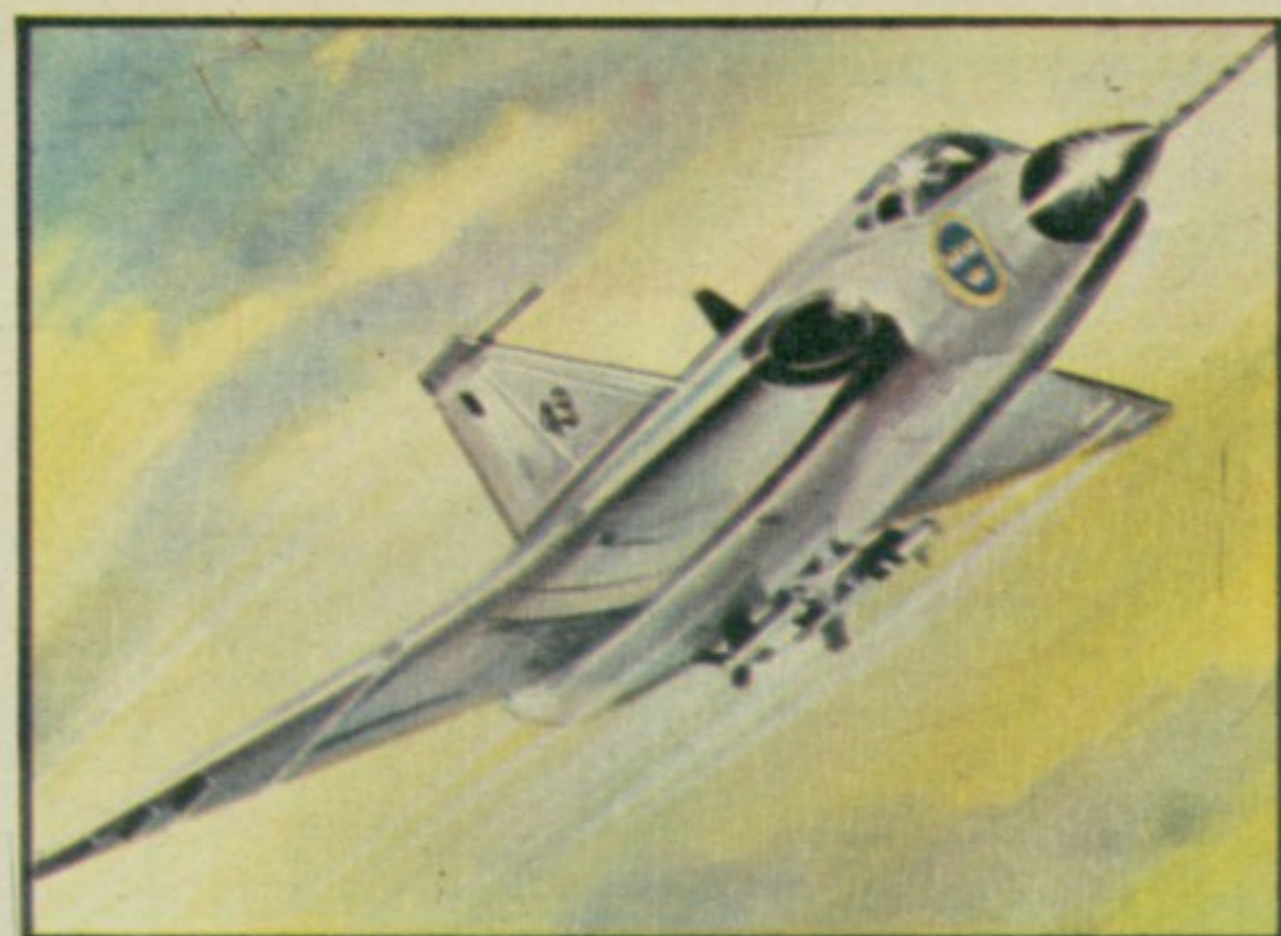
146. „Б-70“ — Највећи амерички војни млазни авион, још увек у фази испитивања. Име му је „Валкира“, по скандинавској богињи рата. Овај апарат лети брзином која је равна трострукој брзини звука, може да достигне висину од 24.000 метара а тежина му износи 240 тона.

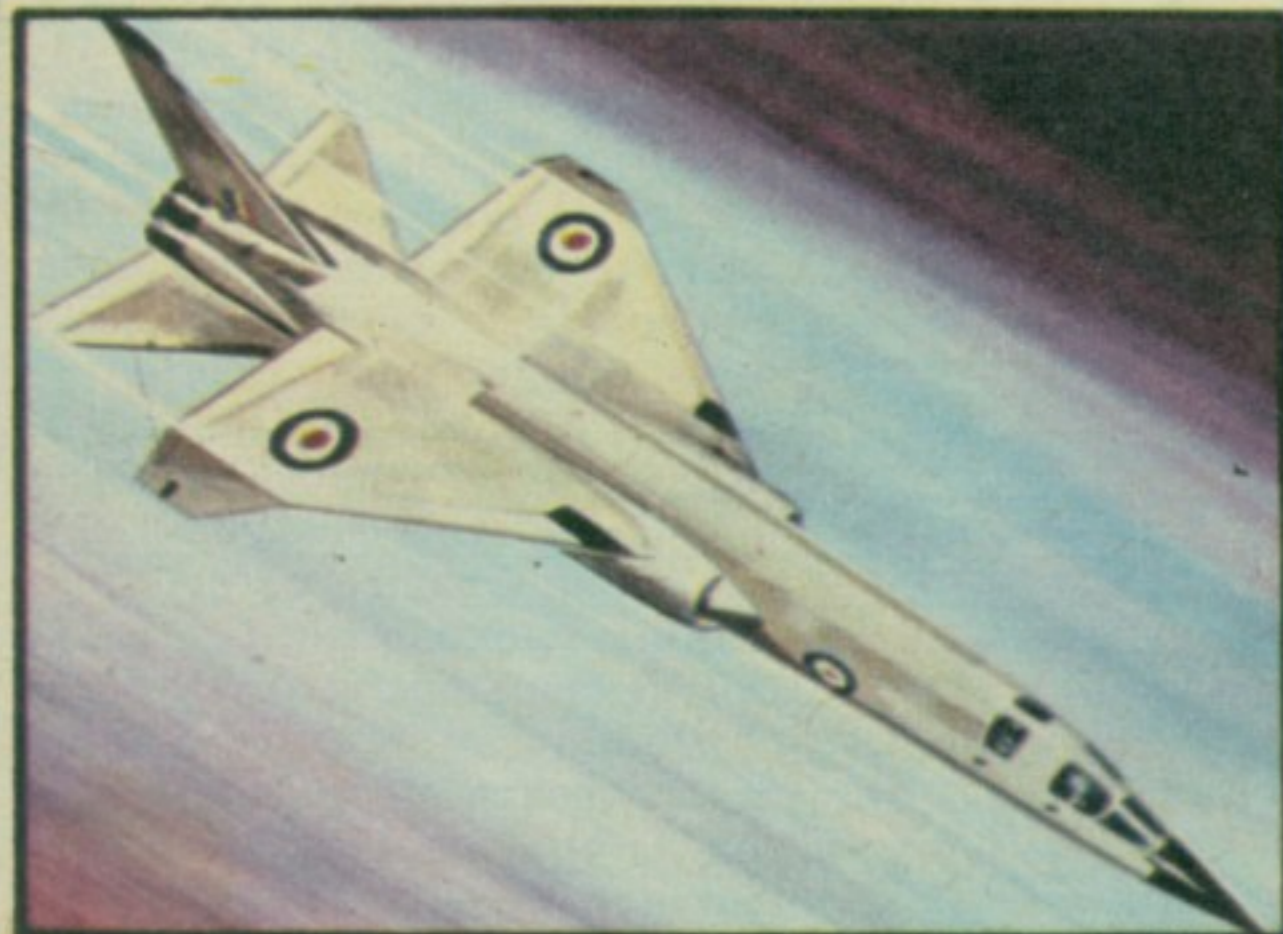
147. „СКАЈХОК“ — Амерички јуришни војни авион предвиђен и за слетање на носаче авиона. „Скајхок“ је мали једномоторни млазњак али веома снажног наоружања и велике носивости. Лети брзином нешто мањом од брзине звука а горивом може да се снабдева и за време летења.

148. „А-11“ — Пројектован 1959. а први пут полетео 1964, овај амерички војни авион може да лети брзином равном трострукој брзини звука, односно око 4000 километара на час. Типови овог авиона су и ловац „Ф-12А“ као и „СР-71“, извиђач који може да носи и нуклеарну бомбу.

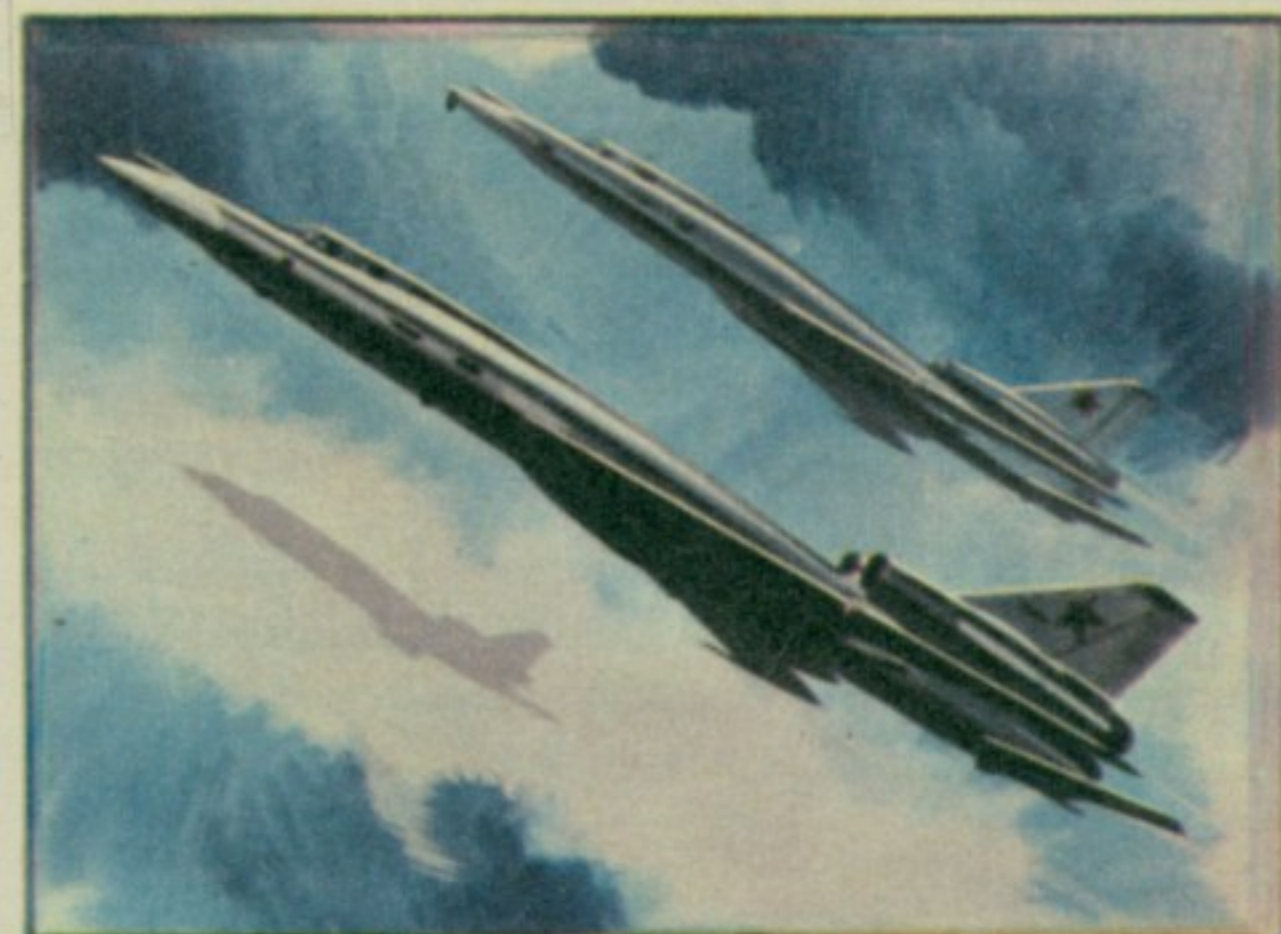
149. „ДРАКЕН“ — Шведски једномоторни млазњак „СААБ 35 Дракен“ који је први пут полетео 1960. један је од најсавременијих европских војних авиона. Цењен је нарочито због великих маневарских способности као и због модерног наоружања. Лети двоструком брзином звука.

150. „БАК ТСР-2“ — Британски војни авион, двомоторни млазњак за тактичку борбу и извиђање. Снабдевен је електронским уређајима да би могао великом брзином да лети безбедно и на малим висинама, испод зоне коју хватају радар. Овај млазњак лети двоструком брзином звука.

151. „ЛАЈТНИНГ“ — Од 1960. године па све до данас „Лајтнинг“ је најмодернији ловачки авион Британског краљевског ваздухопловства. Његова карактеристика је распоред мотора — један изнад другог. Последњи тип је „Ф-3“ с усавршеним радаром и опремљен ракетама типа „Ред топ“.

152. „БЛАИНДЕР“ — Совјетски турбомлазни авион — бомбардер и носач ракета. Тип за лансирање ракета опремљен је уређајима за њихово ношење и дириговање приликом испаливања. Овај авион лети брзином већом од звука а мотори су му смештени на репу. Направљен је 1961. године.

153. „БАУНДЕР“ — Четворомоторни совјетски надзвучни млазни авион с крилима у облику троугла. Представља кичму совјетске стратегијске авијације а може да носи и највеће нуклеарне бомбе. О овом модерном бомбардеру нема много објављених података. Приказан је у Тушину.

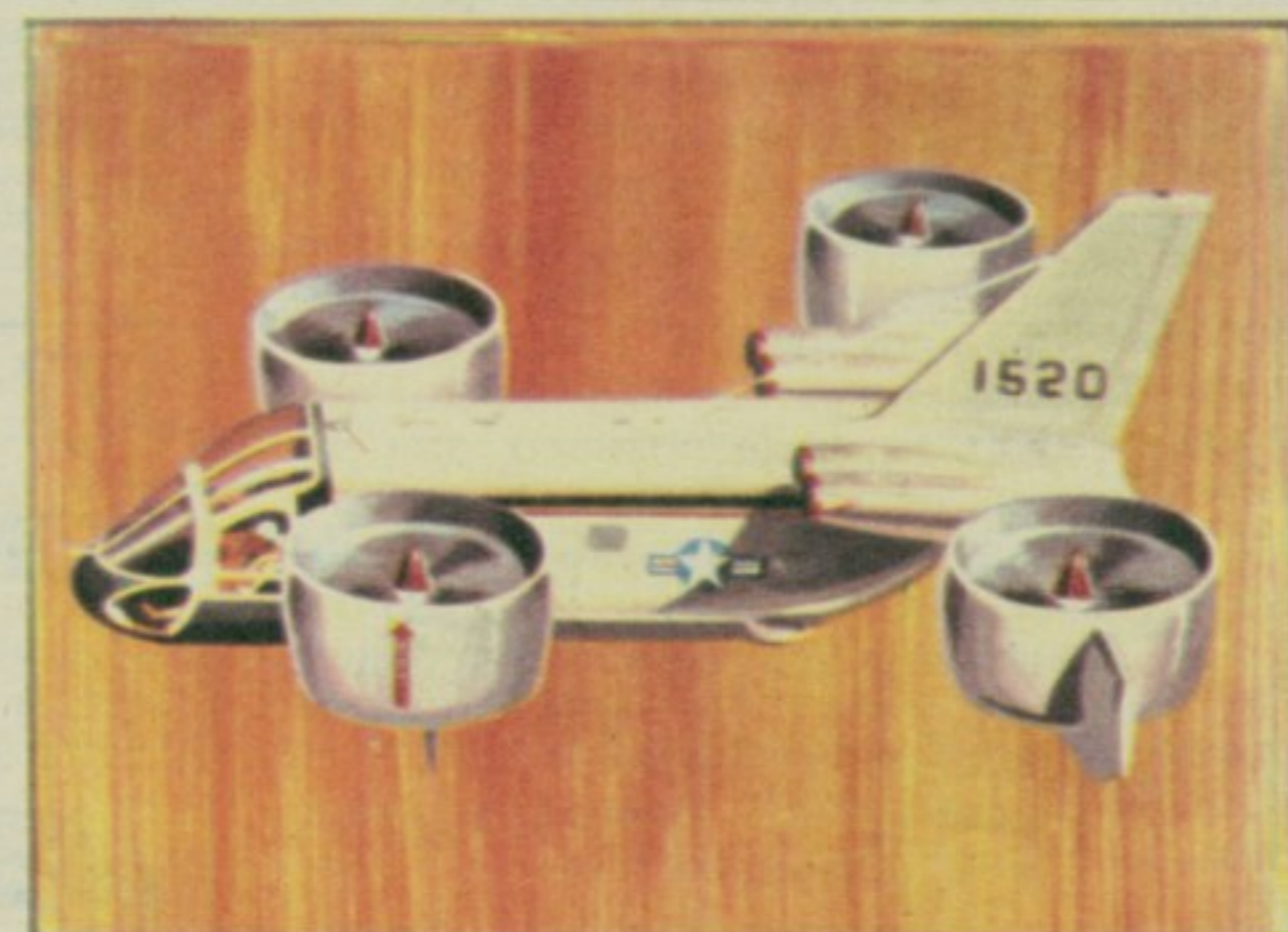
154. „МИГ-21“ — Модеран совјетски ловачки авион, једномоторни млазњак с троугластим крилима и стреластим стабилизатором. Постоје два типа од којих је један предвиђен за лов и извиђање а други за дејство и у најгорим временским условима. Извози се у многе земље широм света.

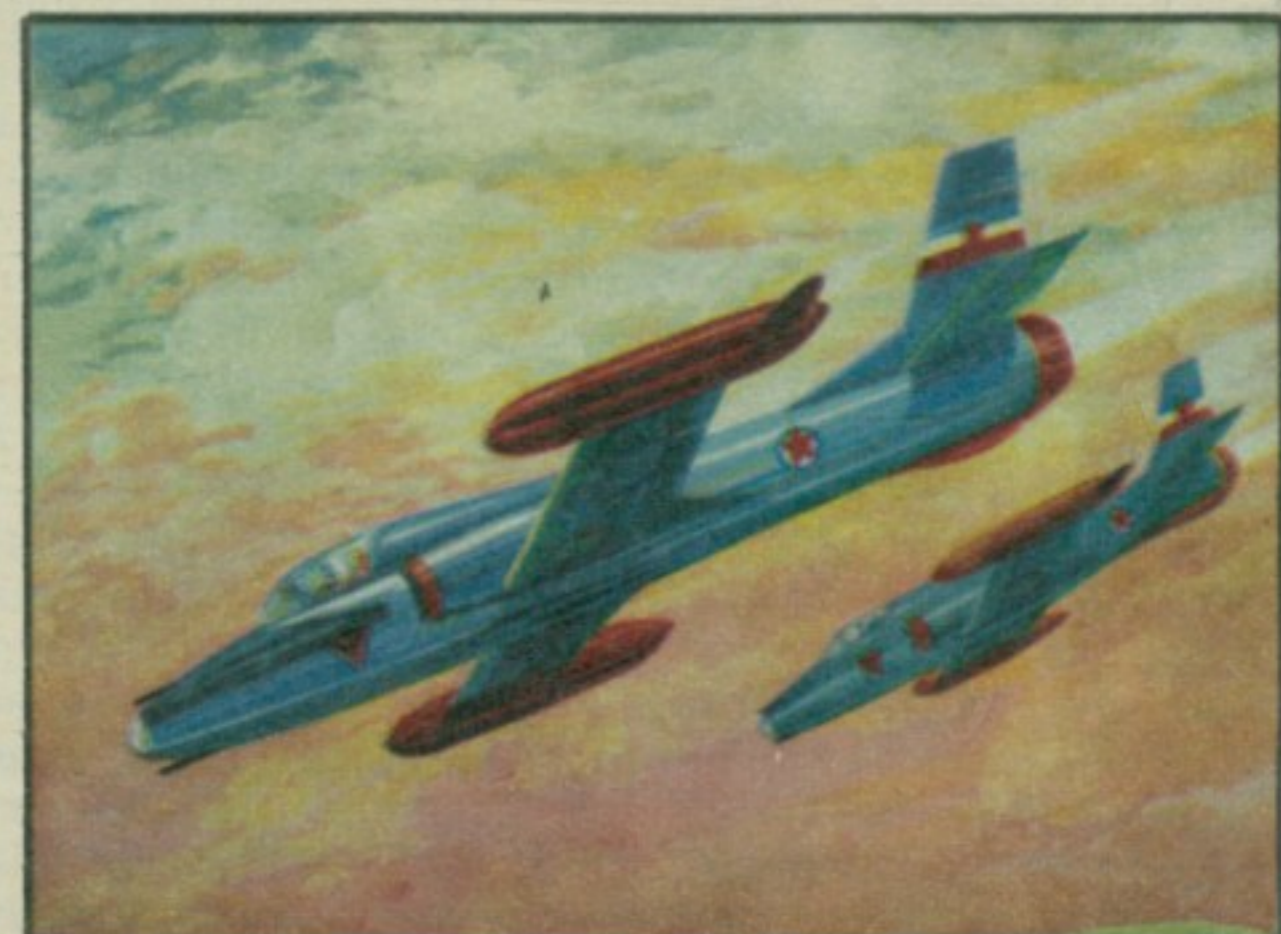
155. „МИРАЖ IV“ — Чувени француски млазни двомоторни бомбардер с троугластим, делта, крилима. Може да носи нуклеарну бомбу или ракету ваздух — земља с нуклеарном главом. Опремљен је електронским уређајима за ометање непријатељских ракета. Гориво прима и за време лета.

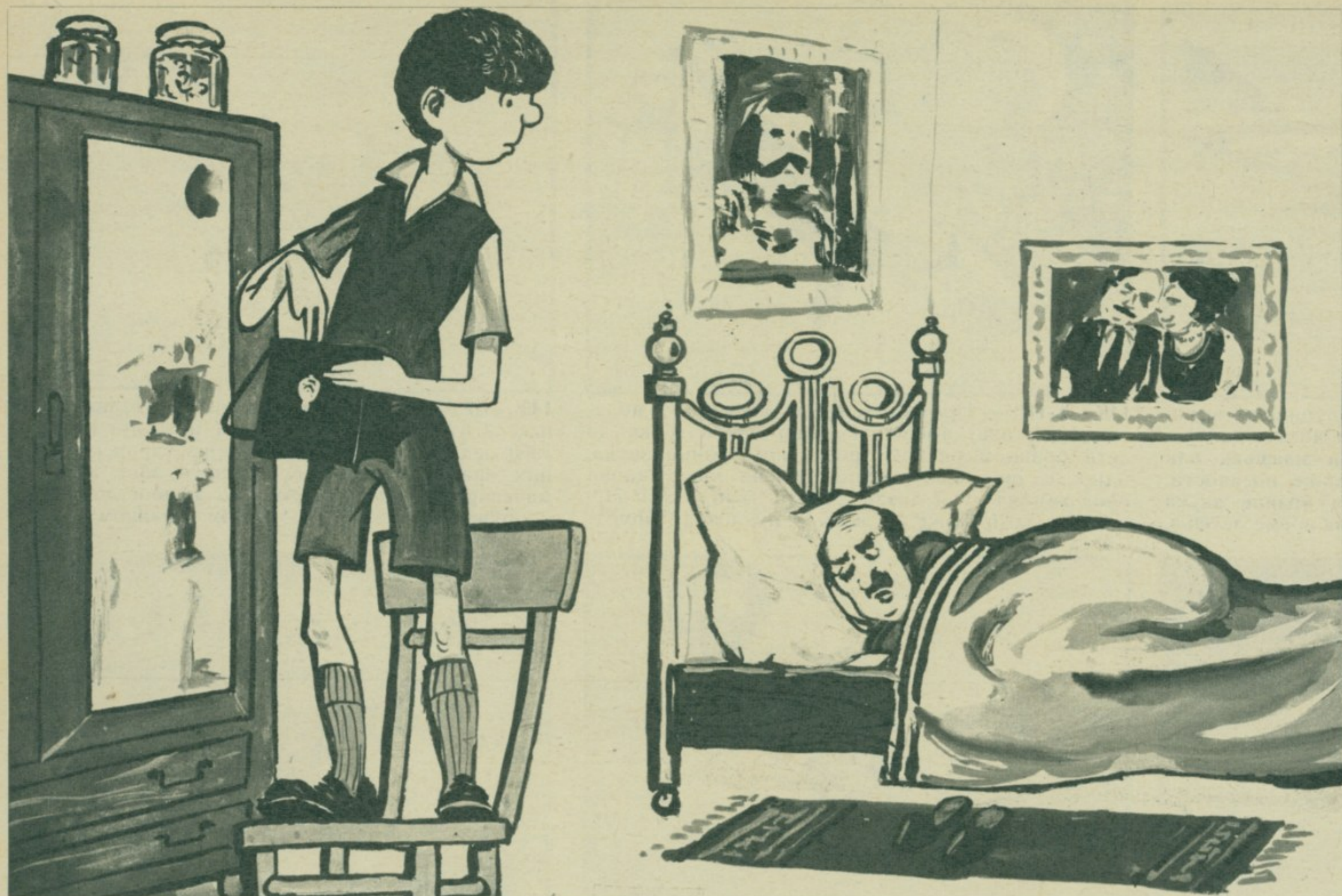
156. „ДО-31“ — Немачки прототип војног транспортног авиона с вертикалним узлетањем. Има два велика млазна мотора за хоризонтални погон и две групе мотора, вертикално монтираних у гондолама крила. Прототип је израдила фабрика „Дорније“ која се налази у граду Фридрихсхафен.

157. „БЕЛ X 22А“ — Експериментални тип авиона за вертикално полетање. Има 4 елисе смештене у цилиндричним крилима која се обрћу за 90°. Захваљујући томе може да слеће и узлеће вертикално а кад заокрене крила у ваздуху да лети хоризонтално прилично великом брзином.

158. „ГАЛЕБ“ — Наш школски млазни авион направљен је 1962. године. Веома је покретљив, лак и може да узлети с било ког терена. Постоји више типова овог апарата а наоружана варијанта пружа у рату непосредну подршку копненим трупама. Највећа брзина му је 812 километара на час.

**БАТИНЕ
КОЈЕ
СЕ
ПАМТЕ**

његовим очима. Затим сам наставио игру с друговима. Сматрао сам да је сада све решено.

**Скидај
панталоне!**

Дошло је подне. Мајка нас је позвала на ручак. Просто сам улетео у собу огладнео од трчања и игре. Отац је и даље лежао на кревету, само што више није спавао. Читао је новине а када ме је угледао, једноставно је рекао:

— Скидај панталоне!

Био сам збуњен. Нисам у том тренутку знао зашто треба да ме туче. Покушао сам да се на брзину сетим свих својих грехова који су остали некажњени, али узалуд.

Добио сам такве батине да су гости из суседних соба на крају дошли код нас и молили оца да престане са даљом тучом. Тога дана ни ручак нисам добио.

Ђока је истог преподнева дошао мом оцу и испричао му све по реду како се шалио са мном. Вратио му је пет динара које сам украо из мајчине ташне. На крају је рекао оцу још и то да сам са осталим дечацима пушио!

Предвече, понижен и увређен, док су ми још бридели поједини делови тела (зна се углавном који), избегавајући другове, који су убрзо сазнали за неславни расплет догађаја, седео сам усамљен поред некаквог јарка. Био сам љут на све око себе. Сви су ми били криви. У немоћном бесу завукао сам један прут од леске у рупу пред собом. Авај, био је то осинак! Из рупе су излетеле љуте осиге и напале ме. Задобио сам само један болан убод, али сам бежећи и вичући свлачио одећу са себе, тако да сам изазвао смех свих оних који су ме таквог видели.

Била је то још једна казна за мој дечачки грех.

Душан Тодоровић,
пензионер. Приштина —
Дубровачка бр. 16

ОПКЛАДА

Крај августа 1933. године. Било ми је тада девет година. Отац је боловао од реуматизма. Нервозан и љут, трпео је болове, које ми нисмо разумели. Одвео је целу породицу у Куршумлијску бању да се он тамо лечи. Разуме се, отац се лечио, сестре и ја смо се преко целог дана играли, а мајка је била наша заједничка жртва: морала је и овде да обавља све оне послове као и кад смо били код куће.

У оно време Куршумлијска бања била је примитивна. Један „хотел“, ресторан и неколико вила за издавање болесницима-гостима. Ретко је ко од здравих људи, тада ишао у бању.

Око бање стара шума као створена за дечје игре, пропаланци, речица пуна риба...

Убрзо сам се спријатељио са неколико дечака, а баш то пријатељство је и било кобно за мене. Неки од мојих другова покушавали су да науче да пуше. Како мој мушки понос не би био увређен, када су ме понудили, повукао сам и ја неколико димова из понуђене цигарете. На страну осећање кривице, али после тога било ми је страшно тешко. Очи су ми засузиле, у устима горчина и нагон на повраћање.

Промашо сам

10

Бању је у то време осветљавала мала централа у којој је од сумрака почињао

ПОЛАГАНО САМ ПРИВУКАО СТОЛИЦУ ОРМАНУ, ОТВОРИО МАЈЧИНУ ТАШНУ И УЗЕО САМО ПЕТ ДИНАРА

да брекће мали дизел-мотор. Том централом је руковао двадесетогодишњи младић који се звао Ђока. Других се појединости о њему не сећам, осим да је у слободним часовима волео да се понгра и нашали са нама, децом. Као такав био је међу нама омиљен. Е, баш тај Ђока био је непосредан узрок догађаја о коме пишем.

Поред саме зграде у којој је била смештена ова мала централа налазила се стара велика јабука препуна плодова, тада још незрелих. У једно предвече, док је сунце полако нестајало иза обронка, Ђока је, ваљда из досаде, покупио нас неколико дечака и предложио опкладу: једним јединим каменом обориће бар пет јабука са старе јабуке. Хоће ли још неко то да покуша? Улог је био пет динара. Ни сам не знам зашто, али прихватио сам опкладу. Вероватно сам хтео да се направим важан пред осталим дечацима. Био сам сигуран у успех.

Први сам бацао ја. Међутим, моја је каменица пролетела кроз грање, а да ниједна јабука није била оборена.

Ђока је хитнуо каменицу и на земљу је пало — осам плодова!

**Загађа реч
се не њориче**

Уговорену суму од пет динара требало је дати Ђоки, а ја нисам имао новца. Тада ми је он запретио да ће уколико му новац сутра до подне не будем донео казати мом оцу да сам покушавао да пушим. Како је он сазнао за тај мој грех, ни сад ми није познато, али ме није претња звучала озбиљно. Већ и сама помисао на оца који је био јако строг, била је довољна да претрнем од страха. Па ипак, био сам здраво и уморно дете, па сам ту ноћ провео у дубоком и мирном сну.

Наредног преподнева, док су се сестре играле са својим другарицама а мајка била заокупљена припремањем ручка, увукао сам се у собу у којој смо одсели. Отац је на једном од кревета блажено спавао после топлог бањског купања. На орману у соби

налазила се мајчина ташна са новцем. Полако сам привукао столицу, отворио ташну и из ње узео (украо) само пет динара. Затим сам се исто тако тихо удаљио из собе, пошто сам претходно вратио столицу на своје место.

Отрчао сам до централе, нашао Ђоку, дао му новац и узгред му се похвалио како сам до њега дошао. И овом приликом сам желео да се на правим важан и велики у

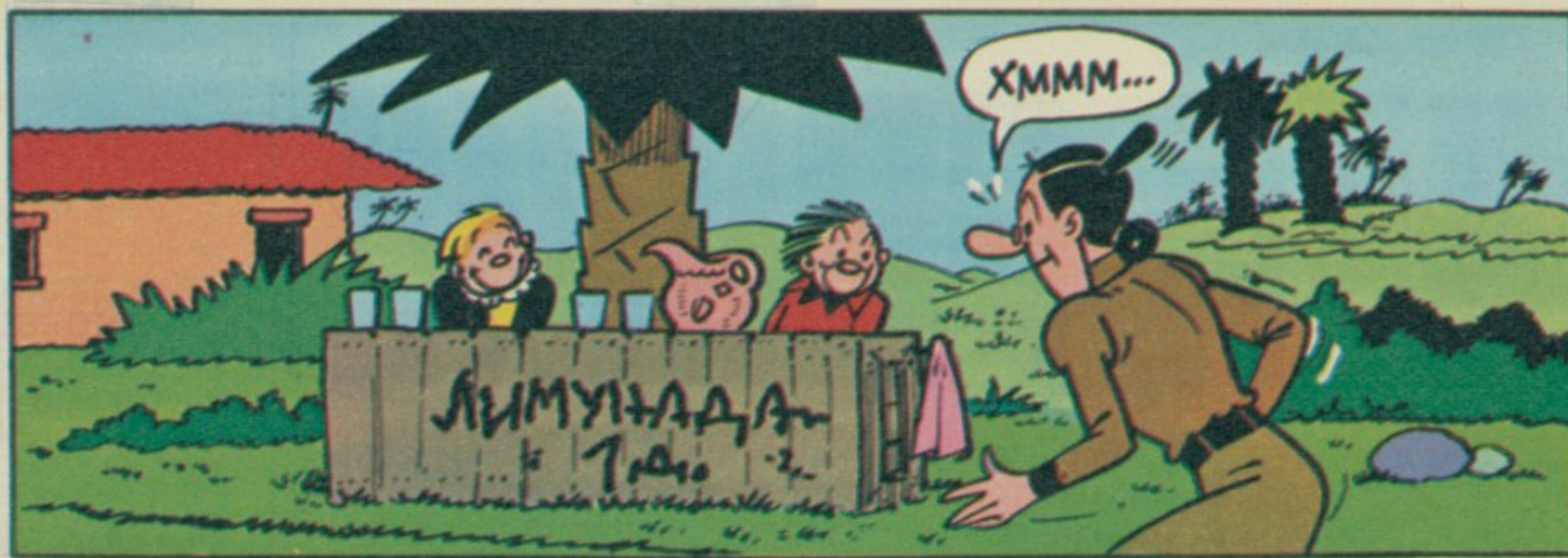
У ИДУКЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН СТРИП

**БРИК
БРАДФОРД**

**ПОТЕРА ЗА
ЗВУКОМ**

Бум и Бум

JOE MUSIAL

МУЗИЧКИ РЕЧНИК

АЛЕГРЕТО. Живахно. (Упутство на нотама да се свира или пева живахно). Као многи други изрази (грандиозо, стакато, кон брио итд) који се употребљавају као упутство потиче из италијанског језика.

АЛЕГРО. Брзо.

АЛТ. Дубоки женски или дечачки глас (лат. „алтус“ — висок, мисли се у односу на бас).

АНДАНТЕ. Умерено споро (итал.).

БАРИТОН. Мушки глас нижи од тенора и виши од баса (израз је грчког порекла, настао од речи „барис“ — јак, дубок, и „тонос“ — тон.)

БАРКАРОЛА. 1. Песма венецијанских гондолијера. 2. Композиција која подражава песме венецијанских гондолијера (од итал. „барка“ — чамац).

БАРОК. Музика у временском раздобљу од 1600. до 1750. године које је почело рођењем опере и ораторијума (Монтеверди и Шуц), а достигло врхунац музиком Баха и Хендла.

БАС. 1. Најнижи мушки глас. 2. Музички инструменти који производе бас-тонове, на пример бас кларинет, бас виола итд. (грчког порекла, од речи „батис“ — дубок).

БЕНЦО. Инструмент из породице гитара. Бенцо има дуг врат и обично пет жица које се трзају — окидају прстима. Тело бенцоа слично је тамбурину (даирама). Нарочиту улогу данас има у џез музици.

БОЛЕРО. Живахна шпанска народна игра. Болеро се састоји од више сложених корака и покрета, а игра се уз пратњу кастањета које држе играчи. Претпоставља се да је творца болера Себастијан Терезо из Кадиза у Шпанији и да је ова игра рођена око 1780. године.

БУБАЊ. Инструмент са неодређеном висином тона. Има велики, округлао, дрвен или металан оквир на коме је с обе стране затегнута кожа. У мембрану (кожу) бубња удара се дрвеном маљцом која на врху има лопту од филца, а у џез-оркестру се ногом притиска педал на коме је учвршћена маљница са лоптом.

ВАЛЦЕР. Окретна игра која се развила из једног аустријског сеоског плеса. Валцер је постао популаран око 1800. године, а игра се и

данас. Темпо ове игре креће се од спорог до умерено брзог. Валцер је био једна од првих окретних игара у којима се играчи држе загрљени.

ВАРИЈАЦИЈА. Музички облик у коме тема остаје главна идеја приликом свирања, али се мења (варира) кроз промену висине тона, хармоније, брзине итд. (Од латинске речи „вариацио“ — промена, мењање).

ВЕНТИЛ. Чеп на неким дувачким инструментима. Кад се вентил притисне, он омогућава да ваздушна струја прође кроз додатне цеви инструмената и на тај начин повећава ваздушни стуб који трепери, то јест смањује висину тона. Већина музичких инструмената има три или четири вентила. Пронашли су их Штолцел и Блумел 1813. године. Вентили су веома важан део на неким дувачким инструментима (труба, хорна, туба и други) јер омогућавају да се добије више различитих основних тонова и низова тонова (види: вентил). (Од латинске речи „вентус“ — ветар).

ВИБРАФОН. Инструмент који ради на принципу звончића (види: звончићи). Свака челична плочица има електромагнетско појачало које звуку даје посебну боју. У плочице се удара маљницама. Вибрафон је инструмент који се употребљава у џез оркестрима. (Од латинског глагола „вибраре“ — треперити и грчке речи „фоне“ — глас, звук, стух).

ВИВАЧЕ. Живахно (итал.).

ВИГОРОЗО. Енергично, жустро (итал.)

добија превлачењем струна гудала преко че-
ВИОЛА. Гудачки инструмент код кога се звук тири жице. Виола је мало већа од виолине и употребљава се у оркестрима и камерним саставима (шпан.).

ВИОЛИНА. Гудачки инструмент огромних изражајних могућности и зато најважнији у оркестру. Звук се добија превлачењем струна гудала преко жица којих има четири. Виолину су у 16. веку усавршили такозвани „градитељи виолине“ — „виолилари“. (итал.)

ВИОЛОНЧЕЛО. Гудачки инструмент који се скраћено зове чело. По конструкцији је сличан виолини, али је двоструко дужи и дељи. Тон му је много нижи него код виолине. Виолончело се приликом свирања држи између колена, а ослања се на под помоћу једног продужетка који има облик већег клина. (итал.)

ВОЈНИ ОРКЕСТАР. Инструментална група састављена од дувачких инструмената и удараљки која се користи за војне потребе: параде, маршеве и сличне прилике (види: оркестар).

ВОКАЛНА МУЗИКА. Музика за један или више гласова (од латинског „вокалис“ — гласан, звучан).

Г

ГИТАРА. Инструмент са жицама код којег се тон добија окидањем — трзањем жица. Гитара са шест жица има равну горњу и доњу страну. Постоји италијанска и шпанска гитара — и једна и друга погодне су за соло извођење и за пратњу. (Од грчке речи „китарис“ или „китара“)

ГЛИСАНДО. Брзо низање тонова. На инструментима с клавијатуром глисандо се свира брзим превлачењем прста по диркама. На инструментима са жицама изводи се превлачењем прста по жици док се на њој свира гудалом. Глисандо се нарочито често користи при свирању на харфи и тад се изводи превлачењем прста по жицама. Глисандо је могуће извести на неким дувачким инструментима (итал.)

ГОНГ. Инструмент пореклом са Истока. Има неодређену висину звука. Гонг је у ствари тањир од бронзе у који се удара маљцом са филцаном лоптом на врху. Звук му је врло звонак, треперав и дуготрајан. (кинески)

ГРАНДИОЗО. Величанствено, храбро (итал.)

ГРАЦИОЗО. Отмено (итал.)

ГУДАЛО. Служи за покретање жица на свим инструментима из породице виолина и породице виола. Виолинско гудало је у ствари лук од ружиног дрвета на коме су натегнуте струне од коњске длаке. Струне се могу мање или више натезати помоћу механизма у жабици (део главе виолине). Струне гудала премазују се калофонијумом (врста смоле) како не би само клизиле преко жица већ стварале трење које изазива треперење жица кад се преко њих превлачи гудалом. Што је мањи инструмент то је гудало дуже. Најдуже је гудало виолине, а најкраће гудало баса.

ГУДАЧКИ КВАРТЕТ. Камерна музика за четири гудачка инструмента, обично две виолине, виолу и виолончело. (Види: камерна музика)

ДЕБИ. Први јавни наступ извођача: певача, музичара, диригентата итд. (Француски: „деби“ — почетак).

ДЕЛИКАТО. На фин и нежан начин (итал.)

ДЕКРЕШЕНДО. Израз за тише (слабије) музицирање (итал.)

ДИВЕРТИМЕНТО. Лак и пријатан музички комад. Обично се састоји од игара и кратких тактова, а свира га мали састав (итал.)

ДИРИГЕНТ. Вођа оркестра (од латинског „диригенс“ — управљач).

ДОБОШ. Инструмент са неодређеном висином тона. Има округлао дрвен или металан рам који је са обе стране превучен кожом. У мембрану добоша удара се са две маљце од дрвета.

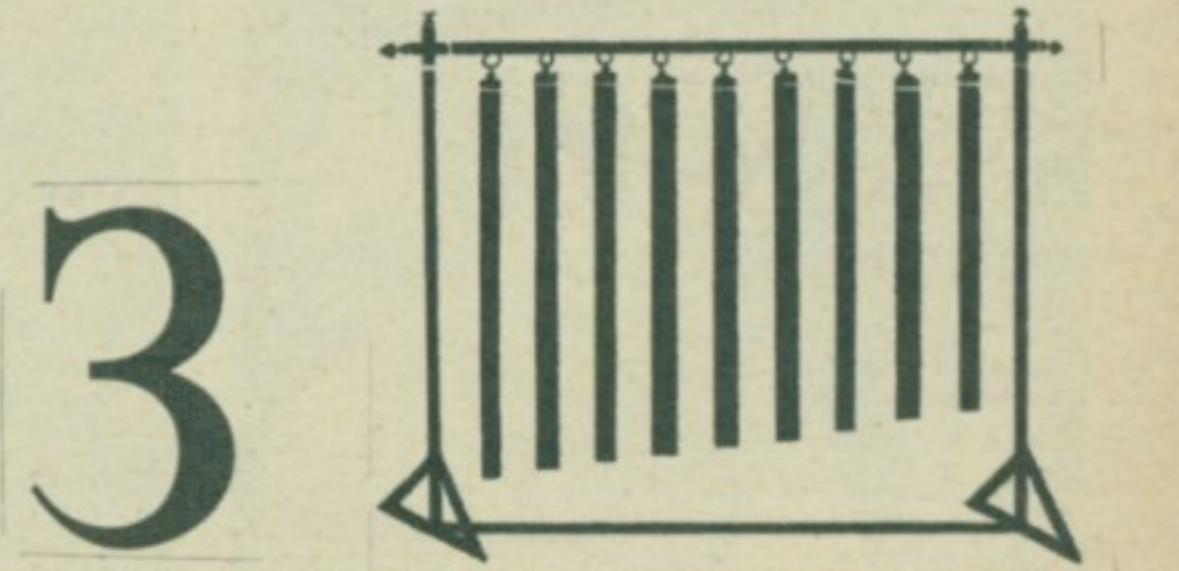
ДОЛОРОЗО. (Тужно) (итал.)

ДОЛЧЕ. Слатко, благо (итал.)

Е

ЕТЕРОФОНИ. Електрични инструменти који представљају ново подручје стварања звука. Први покушаји примене електричне енергије у музици састојали су се у употреби електромагнетског резонатора. Тако је настао електрокорд (на бази клавира), електрична гитара и вибрафон (од грчких речи „стер“ — чист ваздух и „фоне“ — глас, звук, слух).

З

ЗВОНА. Звона потичу са Далеког истока. То су дугачке челичне цеви разне дужине (око један метар) које висе са металног рама. У звона се удара дрвеним чекићем и то у горњи део који је причвршћен за рам.

ЗВОНО. 1. Музички инструмент, састоји се од шупљег тела које даје изразито висок тон кад се у њега удари. 2. Отвор (левак) звонастог облика код дувачких инструмената.
ЗВОНЧИЋИ. Низ челичних плочица распоређених слично диркама на клавијатури у које се удара металном шипчицом.

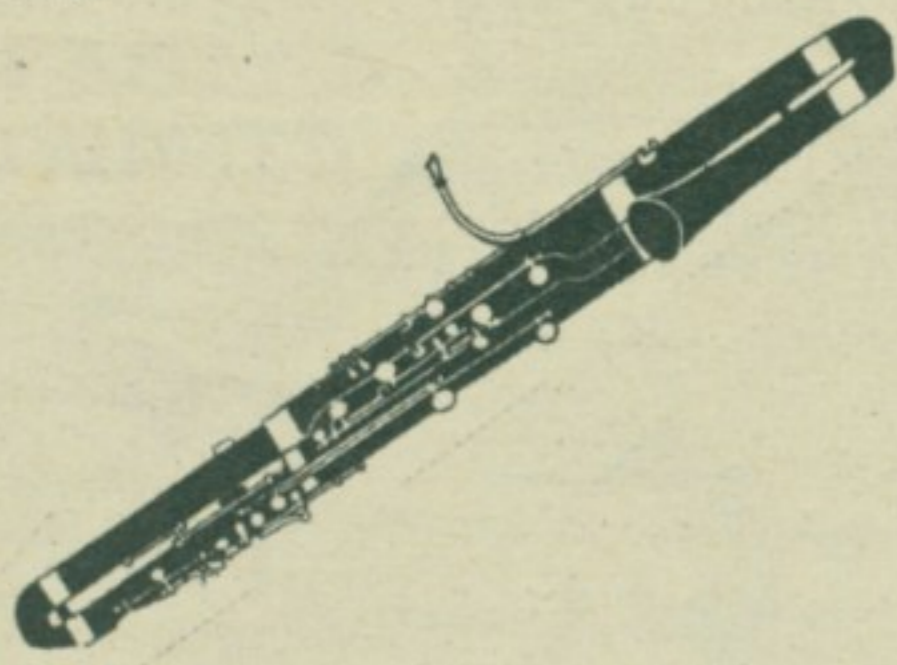
И

ИМПРОВИЗАЦИЈА. Вештина компоновања музике за време самог свирања и без помоћи нота (од новолатинског „импровизицио“ — чињење, рад без припреме).

ИНТЕРВАЛ. Разлика у висини између два тона, растојање између било које два тона у лествици (латински „интервалум“ — међупростор).

ИНТОНАЦИЈА. Реч која означава свирање или певање тачне односно нетачне висине тона, „добра“ и „лоша“ интонација. (од лат. „интонацио“ — давање тона).

Ј

ЈЕЗИЧАК. Плочица од трске или метала која својим треперењем изазива таласање ваздушног стуба у цеви инструмента и на тај начин ствара звук код више дувачких инструмената. Дувачки инструменти могу да имају један, два или више језичака. Најважнији од њих су: 1) са једним дрвеним језичком (кларинет, бас кларинет, саксофон) 2) са два дрвена језичка (обоа, фагот) 3) са више металних језичака (усна хармоника, хармоника).

К

КАДРИЛ. Француска игра с почетка 19. века коју су првобитно изводила само четири пара. Теме кадрила обично су узимане из популарних оперета. (франц.)

КАМЕРНА МУЗИКА. У буквалном значењу собна музика, то јест музика која је намењена за мањи простор и ужи круг слушалаца и која се због тога изводи с мањим бројем инструмената. Према броју извођача камерна музика може бити: трио (три свирача), квартет (четири свирача), квинтет (пет свирача), секстет (шест свирача), септет (седам свирача) и октет (осам свирача). Гудачки квартет је важан облик камерне музике и састоји се од две виолине, виоле и виолончела. Гудачки трио састоји се искључиво од гудачких инструмената, али ако се један од њих избаци и дода клавир, онда се такав састав зове клавирски трио (латински „камера“ — соба са засвођеном таваницом).

КАМПАНЕЛА. Мало звоно (итал. „кампапа“ — звоно).

КАНТАБИЛЕ. У певачком стилу, на певачки начин, певано (итал.)

КАНТАТА. Музичко дело које садржи извесан број арија, речитатива, дуета и хорских тачака

што се заснивају на верским, лирским или драмским темама. Јохан Себастијан Бах компоновао је готово три стотине црквених кантата (итал.)

КАПРИЧО. Композиција за инструменте у слободном или неуобичајеном облику, најчешће живахном (итал. „капричо“ — пркос).

КАСТАЊЕТЕ. Пар округлих, издубљених плочица од тврдог дрвета или слонове кости које су везане канапом помоћу кога их играч држи у руци. Ударањем једне плочице о другу добија се звонак, карактеристичан тон који даје ритам популарним шпанским народним играма као што су болеро, фанданго. Име су добиле због сличности с преполовљеним кестеном (шпан. „кастања“ — кестен).

КВАРТЕТ. Композиција за четири инструмента или гласа. Гудачки квартет пише се за две виолине, виолу и виолончело (итал.)

КВИНТЕТ. Композиција за пет инструмената или гласова (итал.)

КЛАВИКОРД. Стари инструмент са клавијатуром који се појавио у 14. веку. Претеча клавира. Припада групи инструмената код којих се звук добија ударањем чекића по жицама. Свака дирка — полуга има на свом другом крају металну плочицу. Кад се удари у дирку, плочица се подиже и удара у жицу. На месту додира плочице и жице, на жици се ствара чвор таласања, звук. Тако су се на једној жици разним плочицама могли произвести тонови разне висине. Касније свака дирка на клавијатури добија своју жицу. Клавикорд је мали инструмент у облику већег кофера. Како му је гон мале јачине, погодан је за свирање у мањим просторијама. Клавикорд је био први инструмент с клавијатуром на коме је могло да се свира слабије и јаче већ према томе да ли се слабије или јаче ударало у дирке. Тонски квалитет клавикорда је веома нежан и леп.

КЛАВИР. Инструмент код кога се звук добија ударањем по диркама. Дирке су повезане с дрвеним чекићима пресвученим филцом преко једног сложеног механизма. Ови чекићи ударају о жице и тако се ствара звук. Клавир даје јаке и слабе тонове. Овај инструмент има три педала. Левим педалом помера се удесно цела клавијатура тако да је тон слабији приликом ударања у дирке. Десним педалом подижу се пригушивачи са свих жица, треперење се преноси на све жице и сви тонови се дуже чују. Средњим педалом може се подићи пригушивач само с одређених жица тако да се само поједини тонови чују дуже. Клавир има веома широку примену у солистичкој, камерној и оркестралној музици. У оркестру се употребљава један или два клавира.

КЛАВИЧЕМБАЛО. Претходник клавира, настао у 15. веку. Најчешће има две клавијатуре од којих једна (обично доња) даје јачи, а друга (горња) слабији звук. Кад се удари у дирку клавијатуре, она покреће механизам за окидање жице, мало перо које окида жицу (за разлику од клавирске жице у коју удара чекић). Звук клавичембала је светлији и звонкији од звука клавикорда. Механизам клавичембала окида жицу увек истом јачином без обзира да ли се дирка удара јаче или слабије, а звук је увек кратак. Клавичембало је значајан инструмент барока и то као соло инструмент, али и у камерним саставима и оркестру. Нарочито је био популаран у 16. веку. (итал.)

КЛАПНА. Механизам помоћу кога се на принципу полуге са поклопцем затвара отвор на цеви неких дувачких инструмената (кларинет, обоа, саксофон).

КЛАРИНЕТ. Дрвени дувачки инструмент са једним језичком од трске. Има следеће делове: кљун (на коме је металним прстеном причвршћен језичак од трске), буренце, основну цев из два дела и, на крају, левак. Кларинет је инструмент великих изражајних могућности. Конструисан је између 1690. и 1700. године, а у оркестар је уведен средином 18. века. (франц.)

КЛАСИЧНА МУЗИКА. Музика из периода у коме су живели Хајдн, Моцарт и Бетовен, од 1750. до 1830. године. Класична музика је потпуно различита по облику и стилу од слободне, бујне и страсне музике композитора романтизма Шопена и Листа које су живели касније. Најважнија форма класичне музике је соната на којој се заснивала класична симфонија и већи део камерне музике тог доба.

КОЛОРАТУРА. Певачки украс, вешто изведено спајање више нота у једном слогу. (итал.)

КОЛОРАТУРНЕ ПЕВАЧИЦЕ. Сопранисткиње које при певању могу да праве колоратуре.

КОЛОРАТУРНИ СОПРАН. Женски глас способан да пева колоратуре.

КОН АМОРЕ. С љубављу (итал.)

КОН БРИО. Са жаром (итал.)

КОН ПАСИОНЕ. Страсно. (итал.)

КОНТРААЛТ. Најнижи женски глас (од лат. речи „контра“ — против и „алтус“ — висок).

КОНТРАБАС. Гудачки инструмент у који се свира помоћу кратког гудала. Има најдубљи тон и највећи је од свих инструмената са жицама. Најчешће има четири жице, а у неким оркестрима и пет. Због дебљине жица, кратког гудала и снаге потребне за свирање, контрабас има мање изражајне могућности од осталих гудачких инструмената. (Од лат. речи „контра“ — против и „батис“ — дубок).

КОНТРАПУНКТ. Неколико независних али повезаних мелодија које се свирају истовремено. Реч контрапункт потиче од латинске реченице „пунктус контра пунктум“ што значи „мелодија против мелодије“.

КОНТРАФАГОТ. Дувачки инструмент са два језичка од трске. Двоструко је дужи од фагота. Цев контрафагота има 4,90 метра и четвороструко је пресабијена. За разлику од фагота код кога је левак окренут нагоре, метални левак контрафагота окренут је надолу. Контрафагот поседује најнижи регистар од свих оркестарских инструмената, а од инструмената уопште једино оргуље и клавир имају нижи регистар.

КОНЦЕРТ. Јавно музичко извођење у специјалној просторији, концертној дворани, која је грађена тако да омогућава правилно преношење звука од музичког инструмента до уха слушаоца.

КОНЦЕРТО ГРОСО. Музичко дело у облику концерта за малу групу соло инструмената и оркестар, за разлику од концерта који је музичко дело за један соло инструмент и оркестар. Концерто гросо је музички облик који је био најпопуларнији крајем 17. и 18. века (итал.)

КОРНЕТ. Метални дувачки инструмент са клапнама. Личи на трубу али има мало ширу цев и левак на крају цеви и зато му је тон мекши него код трубе. Употребљава се у дувачким оркестрима, нарочито војним. (лат. „корну“ — рог)

КРЕШЕНДО. Израз за гласније (јаче) музицирање. (итал. — растуће)

КСИЛОФОН. Музички инструмент пореклом са Далеког истока (Кина и Сијам). Састоји се од дрвених дашчица којих има 36, 42 или 58, повезаних у четири реда и постављених на дрвену плочу. Између ксилофона и дрвене плоче налази се слама или филц да се треперење не би преносило. У звучно тело, то јест дашчице ксилофона, удара се дрвеним маљчицама. Ксилофон има веома звонак и продоран звук. (Од грчких речи „ксилон“ — дрво и „фоне“ — звук, глас)

Л

ЛАУТА. Инструмент са жицама који је био популаран у 16. и 17. веку. Свира са окидањем — трзањем жица којих има шест парова. Лаута има крушкаст облик и пљоснат врат са седам или више чивија којима се подешава затегнутост жица. (нем.)

ЛИБРЕТО. Речи или текст опере, ораторијума итд. (итал. „либрето“ — књижица)

ЛИРА. Инструмент који је нека врста „портабл“ звончића (види: звончићи). На раму у облику старог грчког инструмента лире поређано је десетак металних плочица у које се удара металном шипчицом. Лира се употребљава у војним оркестрима. (грчки)

ЛОВАЧКИ РОГ. Метални дувачки инструмент, савијена цев без вентила. Између писка и цеви налази се мала метална цевчица у облику лука да би се инструмент лакше држао. Ловачки рог је претходник хорне (рога). Коришћен је у лову а појавио се у 18. веку.

КРАЈ У ИДУЋЕМ БРОЈУ

ЦРНЕ ЗАСТАВЕ

ТАЈНА БУМЕРАНГА

Тек последњих деценија научници су успели да реше загонетку овог необичног оружја за које домороци Аустралије знају хиљадама година

З а многе који нису видели бумеранг, или не знају како он дејствује, невероватна је и сама помисао да један бачени комад дрвета може да се врати на место одакле је полетео! Не тако давно неке угледне енциклопедије тврдиле су да функционисање бумеранга не може да се објасни, иако су већ онда били познати основни принципи аеродинамике.

Кад се помене бумеранг, обично се мисли на Аустралију и њене домороце. Заиста, тамо је бумеранг најраширеније оружје. Кажу да на језику аустралијских домородаца бумеранг значи ветар. Сличних оружја било је у Египту и Етиопији, а знају га и нека племена Индије и Америке.

Скривена снаја

У Америци су од давнина бумеранг употребљавали Хопи и Зуни Индијанци, који живе у Новом Мексику и Аризони. Према њиховим предањима божанства су Индијанцима открила пет разних врста оружја, од којих је једно било бумеранг. При том су им казали да сва ова оружја могу да се употребљавају у свакодневном животу, сва сем бумеранга, јер је у њему скривено много снаге тако да би могао да нашкоди и самом себи. Данас, младићи из тих племена бумерангом лове дивље зечеве, па зато тамо ово оружје називају и штапом за зечеве.

Трагови бумеранга нађени су и у Индији, на острвима Целебесу и Борнеу као и у Етиопији где га називају луни. Древни грчки географ Страбон помиње неко оружје старих Гала које по опису одговара бумерангу, а служило је за лов на птице. У ископинама старе Тебе пронађене су слике бумеранга, а у Египту је употребљаван чак и у новије време. До почетка овог века читаве војне јединице у овој земљи носиле су поред осталог оружја и бумеранг.

Многи стручњаци проучавали су његово порекло и тајну његовог враћања. Један од њих је и енглески етнограф Блах Блаховски који је дуго проучавао умет-

ност домородаца Аустралије, њихове обичаје и легенде. Доносимо кратак опис бумеранга из његове књиге о Аустралијанцима:

„Стигао сам у домородачки резерват у Лаперузу, недалеко од Сиднеја. Ту сам се упознао са симпатичним домороцем Билом Симсом, једним од малобројних људи који уме да баца бумеранг. Напомињем да је данас та вештина готово заборављена. Симс често приказује своју вештину и бави се израдом веома лепих бумеранга за туристе. Али ти бумеранзи нису за бацање, они могу да послуже само као украс на виду. Бил Симс ми је показао како се држи бумеранг, како се баца. Моји покушаји изазвали су праву бурну смеју код домородачких девојака. Био сам толико упоран да научим ову вештину да сам чак један бумеранг донео у Енглеску и у слободним часовима упорно се трудио да савладам ову вештину. Данас ми се бумеранг враћа онако како ја хоћу и често га хватам у ваздуху у лету. Јасније речено: полеће ми из руку и враћа се у њих.

Легенда о необичној палици

Према старој аустралијској легенди бумеранг је овако постао:

„Било је то веома давно. Ратник по имену Јонди нашао је у близини зачараног извора палицу, али не округлу, већ спљоштену. Нађеном палицом упро је у небо и подигао га, јер је у то давно време небо било толико ниско изнад земље да су и људи и животиње морали да иду четвороношке. Чак ни дрвећа није било: расло је само патуљасто жбуње. Када је Јонди подигао небо палицом, из њега је бризнула вода. Створили су се облаци из којих је линула киша. Жбуње се претворило у велико дрвеће. А птицама, када су добиле простор за легење, порасла су крила. Људи су се исправили. Пљосната палица којом је ратник Јонди подупро небо, савила се од терета. И тада ју је он одбацио у страну. На његово чуђење,

савијена палица, описавши круг, вратила се и пала му пред ноге. Ето, тако су Аустралијанци добили бумеранг.“

Опасна играчка

Па у чему је тајна тог чудног оружја? Одговор је једноставан: тајне нема. Свако ко има основна знања из аеродинамике, схватиће да криву путању, односно враћање бумеранга, омогућава његов специјалан облик.

Бумеранг је обично дугачак 60 до 120 сантиметара и састоји се из два крака који заклапају угао од 90 до 130 степени.

Према конструкцији, бацању, лету кроз ваздух и намени, постоје две врсте бумеранга: ратни и повратни. Ратни бумеранг је већи и тежи, не враћа се, али ако се баца под углом од 45° може и да се врати бацачу. Повратни бумеранг се употребљава за лов на птице и мање животиње или као спортски реквизит. Баца се десном руком са распонем

између кракова окренутих напред. Вртећи се око своје вертикалне осе бумеранг прво лети у равни паралелно земљи, потом се уздиже увис скреће улево и описавши један или више кругова враћа се бацачу.

Бумеранг важи као опасно оружје јер му се у тренутку појаве у ваздуху не може утврдити ни правац лета нити место падања. Лет бумеранга зависи од угла увртања кракова, вештине и снаге бацача, угла бацања и ветра. Искусни бацач може бумерангу дати сваки жељени правац. Највештији бацачи су аустралијска племена на реци Меклеју и Шолнухејверу у Новом Јужном Велсу који постижу домет од 90 метара и више.

У новије време бумеранг је у многим земљама постао омиљена забава. Праве га и од пластичних маса у разним величинама. Али, сви који га узимају у руке увек бивају упозорени да је то опасна играчка и да често може бити опаснија за онога ко га баца него за онога на кога се баца.

НАПРАВИТЕ БУМЕРАНГ!

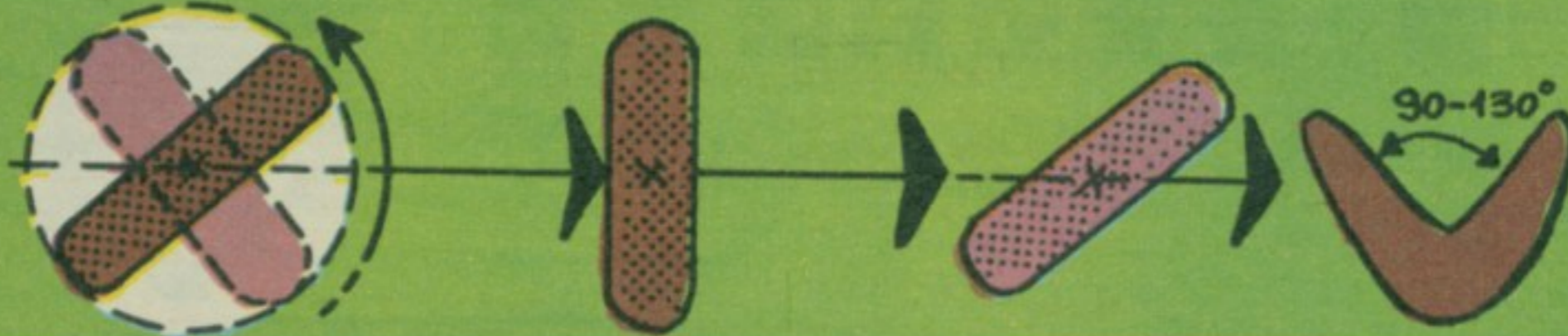
ШТА ЈЕ ТО БУМЕРАНГ?

ШТА ЈЕ БУМЕРАНГ?

Ово чувено бацачко оружје аустралијских домородаца начињено од тврдог дрвета, ретко се кад употребљавало у међусобним борбама већ више за спорт и лов на птице, рибе и мање животиње. Бумеранг се разликује од свих осталих врста оружја на свету тиме што може да се врати на место одакле је бачен. Дужина му је обично од 60 до 120 сантиметара, ширина 6-7,5 см, дебелина до 1,8 см, а тако је савијен да му два краја склапају угао од 90 до 130 степени. У вештим рукама бумеранг може да достигне брзину од 80 до 90 километара на час!

ЧИТАЈ АКО УМЕШ!

ЗАШТО СЕ БУМЕРАНГ ВРАЋА?

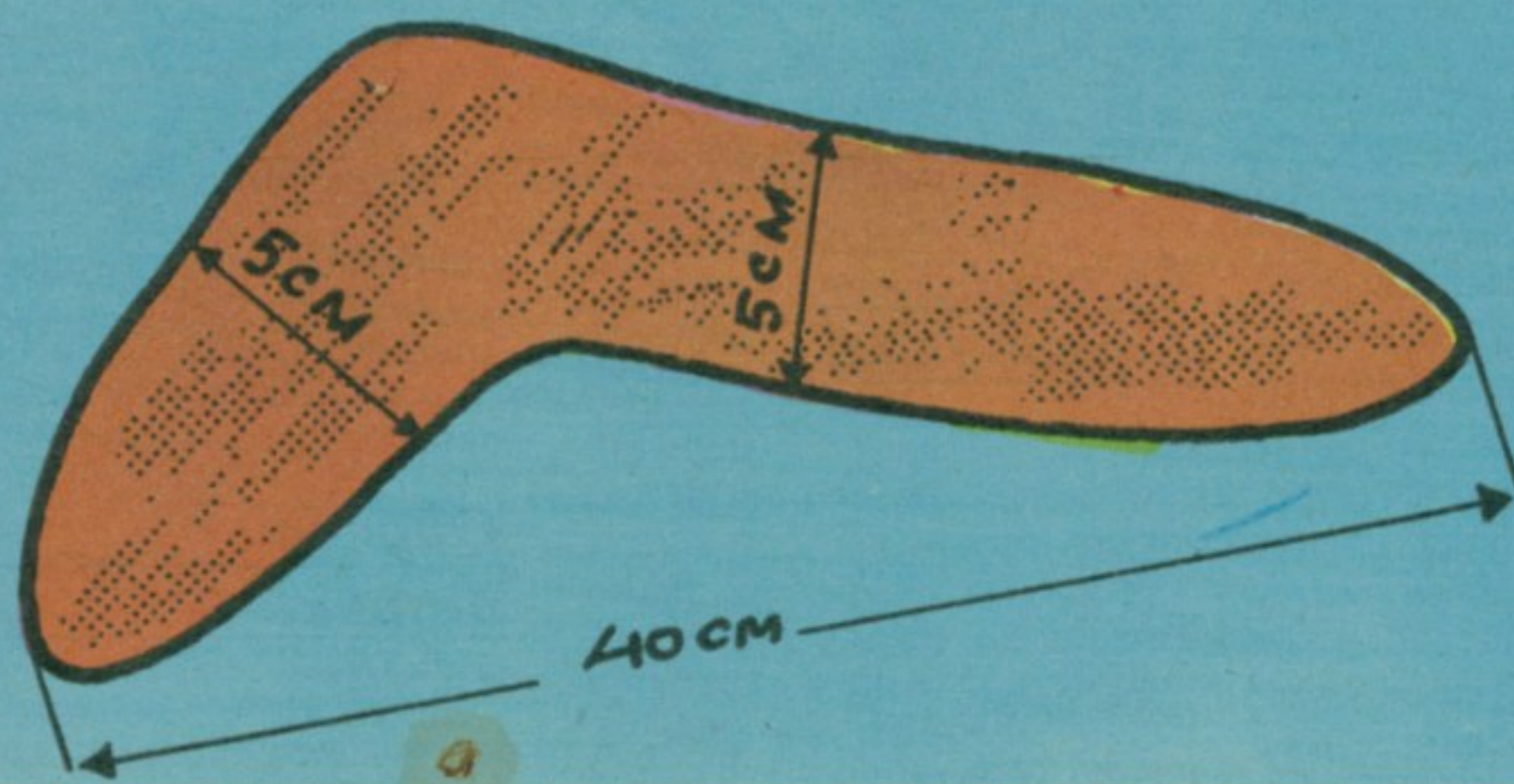
Покушајемо да то што једноставније објаснимо: ако се у ваздух баца обична дашчица којој су обе дуге стране једнаке и паралелне, онда се она обрне око свог центра теже који се налази у средини дашчице и настави да се креће у истом правцу у ком је и бачена. Супротно обичној дашчици, бумеранг је аси-

метричног облика и центар теже налази му се за време лета лево или десно од линије путање. На нашем цртежу А, тежи део је лево од путање лета и зато се бумеранг окреће у супротном правцу од оног у коме је бачен. На цртежу Б, тежи део бумеранга је десно од путање и он се обрће у правцу лета. И тако се бумеранг стално окреће. Ово су различите врсте путања које бумеранг може да опише у лету.

КАКО ДА САМИ НАПРАВИТЕ БУМЕРАНГ

Пронађите комад багременовог дрвета, тесерицом га обрадите према нашој шеми и пре употребе добро изглачајте шмиргл-папиром стране да буду глатке и да вам се цепке не би приликом бацања забадале у длан. Ако вам у раду помогне и наставник ОТО-а, после дуге вежбе можда ће вам се вешто бачени бумеранг и вратити натраг у руке. Бумеранг се баца десном руком са краковима окренутим напред. Лет бумеранга зависи од угла који склапају краци, вештине и снаге бацача, угла бацања и ветра.

НАПОМЕНА:

Будите при вежбању обазриви, најбоље то чините на пољани. Пишите нам какве сте успехе постигли. Срећно!

ТИ НИКАД НЕЋЕШ НАУЧИТИ ДА БАЦАШ БУМЕРАНГ!

РАХАН

ТИГАР СА САБЉАСТИМ ЗУБИМА

РАХАН
НЕ ТИ УМАЊИ
...КАО ШТО ЈЕ
УСПЕВАО ДА
УМАКНЕ ТВОЈИМ
СЕСТРАМА!
РАХАААА!

ОГРОМНИ
ТАЛАС ДИГАО
СЕ ПРЕМА НЕБУ
И ЗА ТРЕНУТАК
КАО ДА ЈЕ ЗА-
СТАО ИЗНАД РА-
ХАНА... А ОНАД
СЕ ВОДЕНА ПЛА-
НИНА СРУЧИЛА...

РАХАНОВ ПОБЕД-
НИЧКИ ПОКЛИЧ
ЗАГЛУШИЛА ЈЕ
ГРМЉАВИНА ВО-
ДЕ... СПЛАВ ЈЕ
НЕСТАО У УСКО-
ВИТЛАНОЈ ПЕНИ...

РАХАН ЈЕ ОСТАО
НА СПЛАВУ ЈЕР СЕ,
КАД ЈЕ НЕПОГОДА
ПОЧЕЛА, БЕЗАО
ЗА БАЛВАНЕ...

РАХАН НЕ ЖЕЛИ ДА УМРЕ... РАХАН ХОЋЕ ПОНОВО ДА ВИДИ СУНЦЕ...

РАХАН СЕ НАШАО ИСПОД СПЛАВА... ТО ЈЕ БИО ПОСЛЕДЊИ ТРЕНУТАК ДА СЕ ОСЛОБОДИ...

...ЊЕГОВ ОШТАР НОЖ ОД СЛОНО-ВАЧЕ ЛАКО ЈЕ ПРЕСЕКАО ЛИЈАНУ...

РААХАА! ВЕЛИКА "ВОДЕНА ПУСТИЊА" НЕЋЕ ПРОГУТАТИ РАХАНА!

КАД ЈЕ ИЗБИО НА ПОВРШИНУ, ГОТОВО БЕЗ ДАХА, ОКЕАН СЕ ВЕЋ СМИРИВАО... АЛИ, ЧУДОВИШТА КОЈИХ СЕ ПЛАШИО И КОЈА СУ НЕСТАЛА КАД ЈЕ ПОЧЕЛА БУРА, ОПЕТ СУ СЕ ПОЈАВИЛА...

РИБАРИ ИЗ ХОРДЕ ЦРНИХ ЉУДИ ЗНАЈУ КАКО ДА САВЛАДАЈУ ОВЕ РИБЕ! АЛИ РАХАН НЕ ЗНА! РАХАН СЕ НЕ УСУБУЈЕ... ААААХ!

ПЬУС!

ДОК ЈЕ РАХАН ПОКУШАВАО ДА СЕ ПОНОВО УСГНЕ НА СПЛАВ, ЊЕГОВ НОЖ ЈЕ ЗАПЕО ЗА БАЛВАН И ОТКЛАСИО МУ СЕ СА ПОЈАСА...

БЕЗ НОЖА
РАХАН НЕЋЕ
МОЋИ ДУГО ДА
СЕ ОДРЖИ!
БЕЗ НОЖА МУ
ЈЕ ЖИВОТ У
СТАЛНОЈ
ОПАСНО-
СТИ!

И РАХАН СЕ ПОНОВО
СЕТИО ОНЕ НОЖИ КАДА ЈЕ,
ПОД ОКРИЉЕМ МРАКА,
ПОБЕГАО ЛОВЦИМА СА
ЈЕЗЕРА УКРАВШИ НОЖ
ОД СЛОНОВАЧЕ ЊИХО-
ВОМ ВОЂИ...

ЉУДИ С
ЈЕЗЕРА КАЖУ
ДА ЈЕ ШУМА ДВА
ПУТА ИЗГРУБИЛА
СВОЈЕ ЗЕЛЕНО РУХО
ДОК ЈЕ ГРАХАР ГЛА-
ЦАО ТАЈ НОЖ... А
РАХАН НИКАДА ВИШЕ
НЕЋЕ ИМАТИ ТА-
КАВ НОЖ!

ЈОШ ЈЕ ОКЛЕВАО...
ДА ЛИ ДА ПУСТИ ДА
ГА ТАЛАСИ ОДНЕСУ
ПРЕМА КОПНУ КОЈЕ
СЕ ВИДЕЛО У ДАЉИ-
НИ... ИЛИ ДА СЕ
СУПРОТСТАВИ ЦР-
НИМ РИБАМА КО-
ЈЕ СУ КРУЖИЛЕ
ОКО СПЛАВА?

УЈЕЗЕРА ДА ПОНОВО
ИМА НОЖ ЈЕ ПРЕВАГ-
НУЛА... И С ГЛАВОМ
МЕЂУ РУКАМА, КАО
ЉУДИ С РЕКЕ, ЗА-
РОНИО ЈЕ У ТАЛАСЕ...

РАААХААААА!

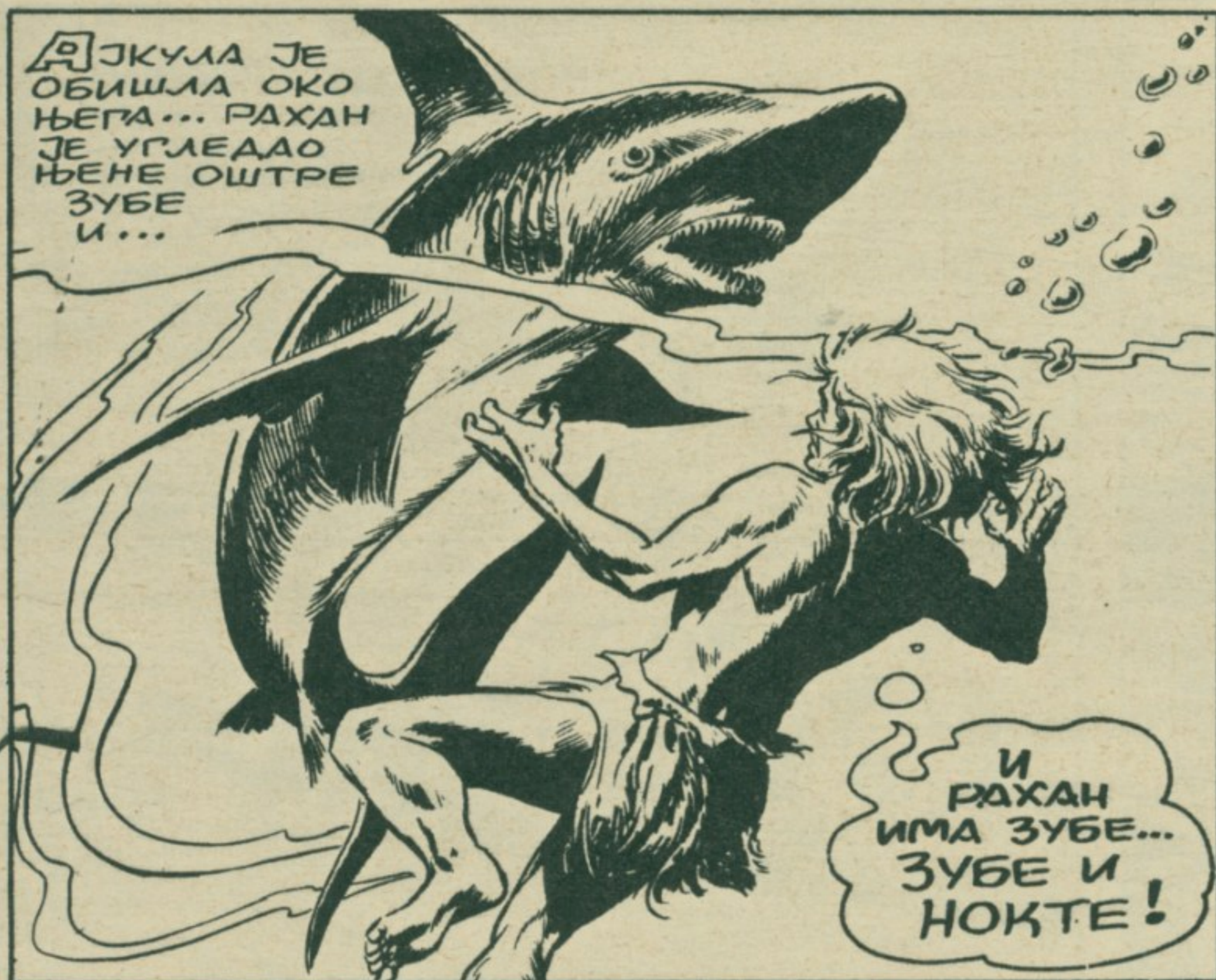

РАХАН
 ЈЕ МОЖДА ЛУД,
 ШТО ОВАКО ПО-
 СТУПА... МОЖДА
 ЈЕ "ВОДЕНА ПУСТИ-
 ЊА" БЕСКРАЈНА КАО
 НЕБО И НЕГЕ
 СТИЊИ ДО
 КРАЈА...

РАХАН НИЈЕ
 ИМАО ВРЕМЕ-
 НА ДА СЕ ДИВИ
 ПОДВОДНОМ
 ПЕЈЗАЖУ...

ОХ! А
 ШТА БИ
 РАХАН
 МОГАО ДА
 РАДИ БЕЗ
 СВОГ
 НОЖА?

АЈКУЛА ЈЕ
 ОБИШЛА ОКО
 ЊЕГА... РАХАН
 ЈЕ УГЛЕДАО
 ЊЕНЕ ОШТРЕ
 ЗУБЕ
 И...

И
 РАХАН
 ИМА ЗУБЕ...
 ЗУБЕ И
 НОКТЕ!

И
 ПРИЛЕПИВШИ
 СЕ УЗ ЧУДОВИ-
 ШТЕ, РАХАН ЈЕ
 ЗАРИО СВОЈЕ
 ДУПЕ И ОШТРЕ
 НОКТЕ
 У
 БЕЛИ
 АЈКУЛИН
 ТРБУХ...

РАХАН
 ЋЕ ТЕ
 УБИ-
 ТИ!

НОКТИ СУ РАЗДЕРАЛИ
 КОЖУ... ТО НИЈЕ МОГЛО ДА
 УСМРТИ АЈКУЛУ... АЛИ, ИЗ
 РАНЕ ЈЕ ЛИПЛАМ
 КРВ...

...ПРИВЛА-
ЧЕЊИ ОС-
ТАЛА ЧУДО-
ВИШТА КОЈА
СУ НЕКОЛИ-
КО ТРЕНУ-
ТАКА КАСНИ-
ЈЕ КИДАЛА
НА КОМАДЕ
СВОЈУ
"СЕСТРУ"...

ЗАБОРАВИЛЕ
СУ РАХАНА!
ОНЕ... ОХ!
НОЖ!

У ТОГ ДИНА РАХАН ЈЕ НАУЧИО ДА
"ВОДЕНА ПУСТИЊА", НАСУПРОТ НЕБУ,
ИМА КРАЈ... ДНО НА КОЈЕМ СУ РАСЛЕ
НЕОБИЧНЕ БИЉКЕ...

АЈКУМЕ СУ
СЕ ЈОШ БО-
РИЛЕ ОКО
ПЛЕНА КАД
ЈЕ РАХАН
ИЗРОНИО...

РАХАН
ЈЕ ЖЕДАН...
НАБИ ЋЕ
ВОДУ НА
ОНОМ ОС-
ТРВУ...

ВЕСЛАЈУКИ РУКА-
МА, КАО ШТО ЈЕ
НАУЧИО ОД ЦРНИХ
ЉУДИ, ЗАПЛОВИО
ЈЕ ПРЕМА
ОБАЛИ...

ЗА... ЗА...
ЗАШТО ДА ГА
УБИЈЕМО,
ТАДР?

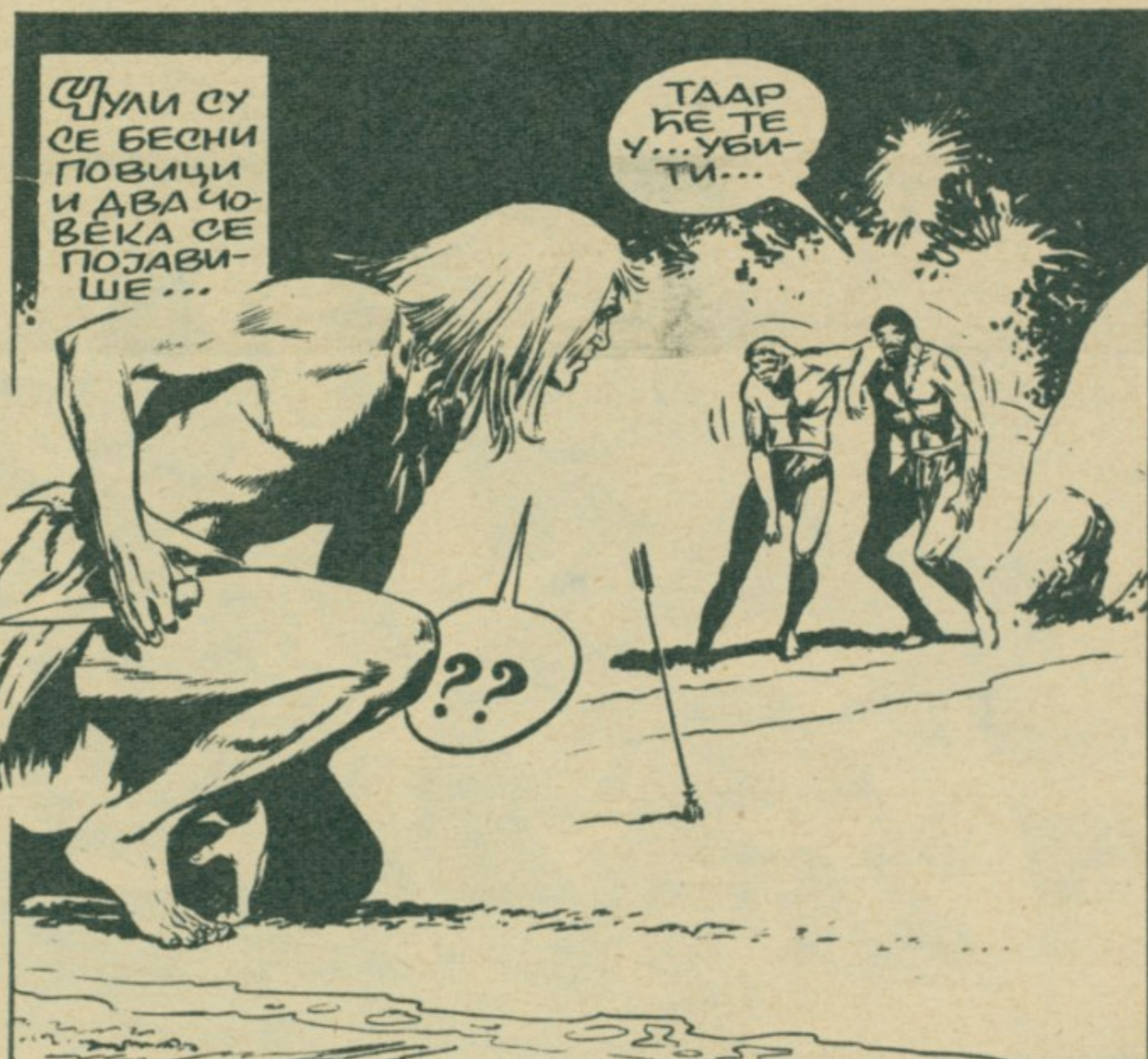
ЗАТО
ШТО ТАКО
ТРЕБА! АКО БИ
О... О... ОТКРИО
НАШУ ТАЈНУ... О...
ОДАО БИ ЈЕ...
СВИМА ОНИМА
"КОЈИ ИДУ... У
... УСПРАВ-
НО"...

РАХАН ЈЕ ЧУО
ЗВИЖДАЊЕ СТРЕЛЕ
И БАЦИО СЕ НА
ПЕСАК...
АЛИ...

ХА! ХА! ХА!
ГДЕ ЈЕ ТАЈ
НЕСПРЕТЊА-
КОВИЋ КОЈИ
ЈЕ ЦИМОЛО НА
РАХАНА?

... СТРЕЛА СЕ
ЗАРИЛА НА
ДВАДЕСЕТ
КОРАКА ОД
ЊЕГА...

ЧУЛИ СУ
СЕ БЕСНИ
ПОВИЦИ
И ДВА ЧО-
ВЕКА СЕ
ПОЈАВИ-
ШЕ...

ТААР
ЋЕ ТЕ
У... УБИ-
ТИ...

??

ЉУДИ СУ ИШЛИ
УСПРАВНО АЛИ
НА НЕОБИЧАН
НАЧИН. ЈЕДАН
КОРАК УЛЕВО...
ЈЕДАН КОРАК
УДЕСНО! НАСЛА-
ЊАЛИ СУ СЕ
ЈЕДАН НА ДРУ-
ГОГ И ПОСР-
ТАЛИ...

РАХАН
НИЈЕ ДО-
ШАО КАО
НЕПРИЈА-
ТЕЉ! НЕ
ПРИЛА-
ЗИТЕ!

ТААР
ЋЕ ТЕ...
СМОЖДИ-
ТИ...

... ИЗГЛЕ-
ДАЛИ
СУ СНАЖ-
НИ...

ЏИНОВИ СУ
СЕ БАЦИЛИ
ИСТОВРЕМЕ-
НО... АЛИ СУ
НАЛЕТЕЛИ НА
ПРАЗНО. ЈЕДАН
ОД ЊИХ СЕ,
ЗБОГ ЈАКОГ
ЗАМЕТА,
СРУШИО НА
ПЕСАК...

АААХ!

РАХАН ЈЕ САМО
ОВЛАШ ГУРНУО
ДРУГОГ... ПА ЈЕ И
ТАЈ ПАО!

ХА! ХА! ХА!
РАХАНОВИ НЕ-
ПРИЈАТЕЉИ
ИМАЈУ НОГЕ
ШУПЉЕ КАО
ТРСКЕ!

С НОЖЕМ У РУЦИ
ОЧЕКИВАО ЈЕ
ПРОТИВНАПАД...

УСТАНИТЕ,
ЉУДИ С МЕКА-
НИМ НОГАМА!
РАХАН ЈЕ
СПРЕМАН ЗА
БОРБУ!

АМИ, НЕГОВИ
ПРОТИВНИЦИ
ЛЕЖАЛИ СУ
ОНАКО КАКО
СУ ПАЛИ ЈЕ-
ДАН ПРЕКО
ДРУГОГ И...
ХРКАЛИ!

РАХАН
ИХ НИЈЕ
УДАРИО
А ОНИ СУ
ЗАСПАЛИ!
МОЖДА ЈЕ ТО
НЕКО ЛУ-
КАВСТВО ЗА
КОЈЕ РАХАН
ЈОШ НЕ
ЗНА!

ТО НИЈЕ БИЛО ЛУКАВСТВО
ЈЕР ЊИХ ДВОЈИЦА СЕНИСУ
НИ ПОМАКЛИ ДОК ИМ ЈЕ
ЛИЈАНОМ ВЕЗИВАО РУКЕ...

КАД РА-
ХАН НАЂЕ
НЕШТО ДА
УТОЛИ ГЛАД...
НАПРАВИЋЕ
НОВ СПЛАВ...

... И ОПЕТ
ЗАПЛОВИТИ
„ВОДЕНОМ ПУ-
СТИЊОМ“!

НА ВИСОКОМ
ДРВЕЋУ
ВИСИЛИ СУ
ГРОЗДОВИ
НЕКИХ
ЧУДНИХ
ДЛАКОВИХ
ПЛОДОВА...

ТРЕНУТАК
КАСНИЈЕ...

ОВИ
ПЛОДОВИ СУ
ТВРДИ КАО
СТЕНЕ ПЛАВЕ
ПЛАНИНЕ!

КЛОК
КЛОК

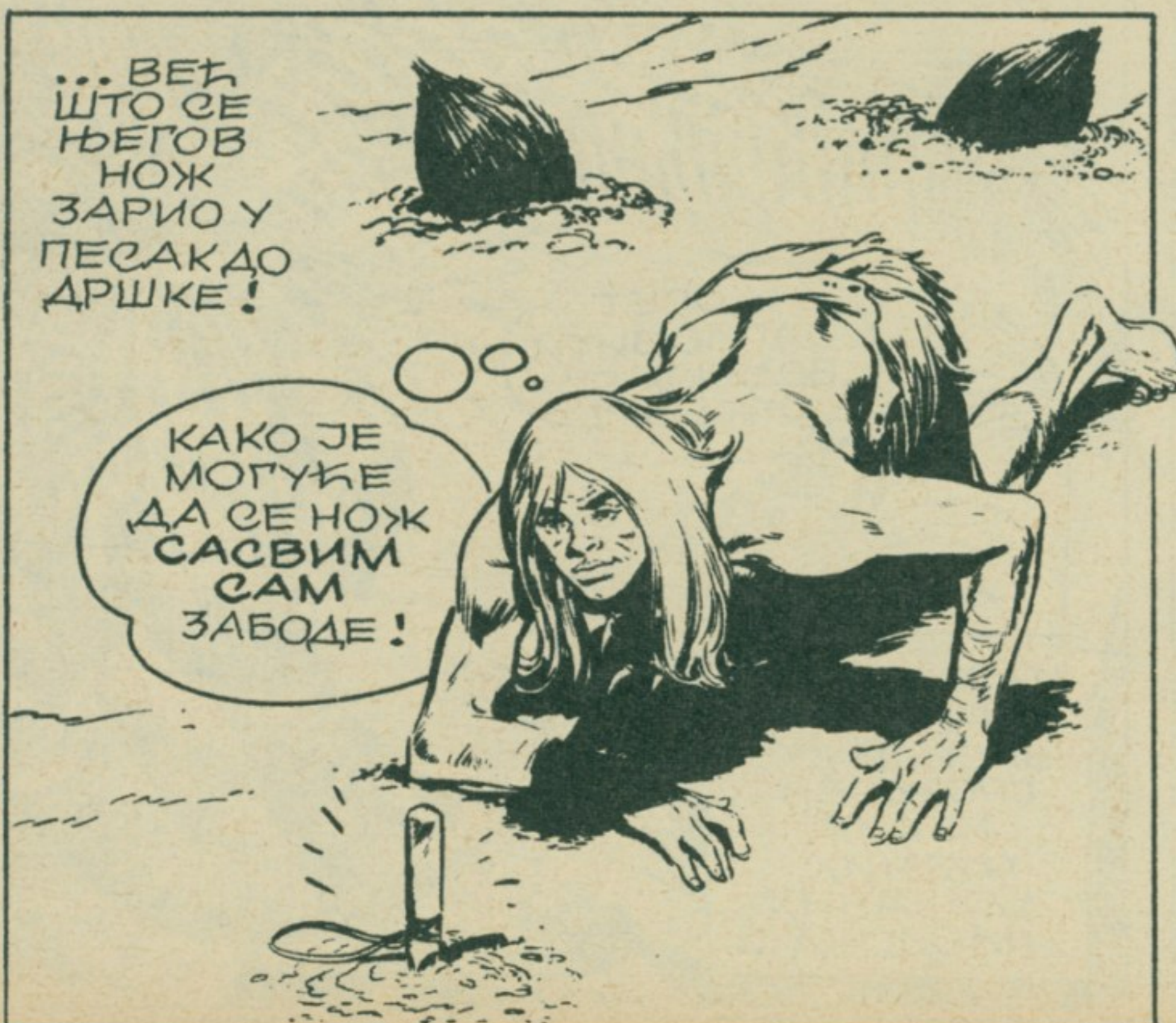
ЉУТ, БАЦИО ЈЕ НА ЗЕМЉУ
НЕКОЛИКО ВЕЛИКИХ
ОРАХА! ЊЕГОВ БЕС
БИО ЈЕ ТОЛИКИ ДА
ЈЕ ИСПУСТИО ЧАК
И СВОЈ ДРАГО-
ЦЕНИ НОЖ...

АААХ!

ОДМАХ ЈЕ СИ-
ШАО С ДРВЕТА
И ЗАСТАО ЗАПА-
ЊЕН. НИЈЕ ГА ЗА-
ЉУДИЛО ТО ШТО ЈЕ
ЈЕДАН ОРАХ ПАО
НА КАМЕН И
РАЗБИО СЕ...

ОООХ!

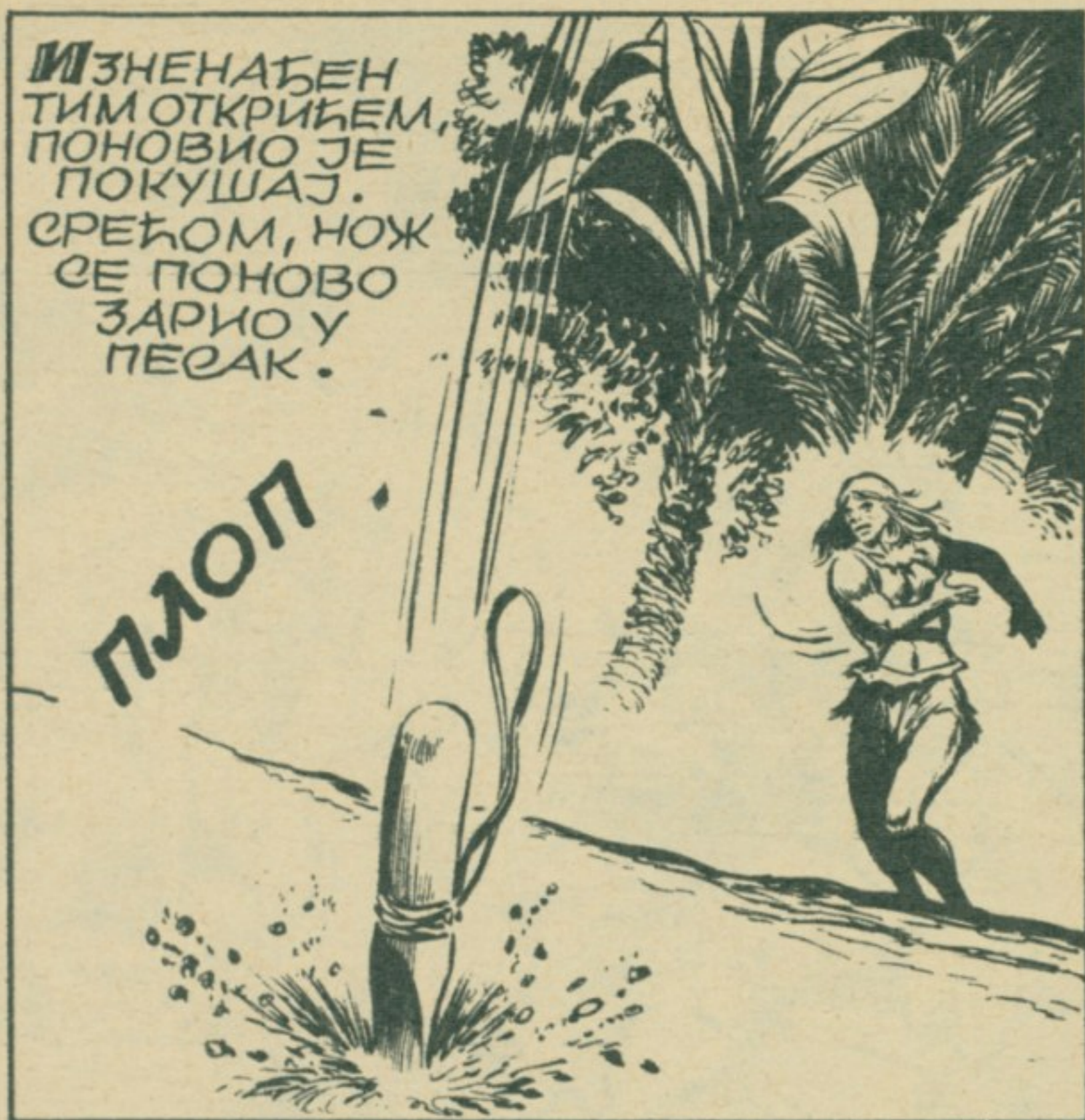
... ВЕЋ
ШТО СЕ
ЊЕГОВ
НОЖ
ЗАРИО У
ПЕСАК ДО
ДРШКЕ!

КАКО ЈЕ
МОГУЋЕ
ДА СЕ НОЖ
САСВИМ
САМ
ЗАБОДЕ!

НИКАД ДОТАД РАХАН
НИЈЕ УПОТРЕБИО
СВОЈ НОЖ ДРУГАЧИ-
ЈЕ СЕМ ЧВРСТО ГА
ДРЖЕЋИ У РУЦИ...

ПАО ЈЕ ИЗ
ВИСИНЕ...
ОКРЕНУО СЕ
НЕКОЛИКО
ПУТА И...
ЗАБО СЕ
У ЗЕМЉУ!

ИЗНЕНАЂЕН
ТИМ ОТКРИЋЕМ,
ПОНОВИО ЈЕ
ПОКУШАЈ.
СРЕЋОМ, НОЖ
СЕ ПОНОВО
ЗАРИО У
ПЕСАК.

ПЛОП

РАААХХААА!

АКО СЕ НОЖ
ЗАБОДЕ У ПЕСАК,
МОГАО БИ СЕ
ТАКОЂЕ ЗАБОСТИ
И У МЕСО! ДА ЛИ
ЋЕ РАХАН МОЋИ
ДА УБИЈА ЖИВО-
ТИЊЕ А ДА ИМ
СЕ НЕ ПРИБЛИ-
ЖИ?

ЗАБОРАВИВШИ НА СВОЈЕ ЗАРОБЉЕНИКЕ,
РАХАН СЕ ВЕЖБАО НА ЈЕДНОЈ ПАЛМИ.
УБРЗО ЈЕ ОТКРИО ДА НОЖ ТРЕБА БАЦИ-
ТИ НА ОДРЕЂЕН НАЧИН...

ХУМ!

ЗЛАНГ

РАААХХААА!

... И СА
ОДРЕЂЕНЕ
ДАЉИНЕ
ДА БИ НОЖ
МОГАО
НЕКОЛИКО
ПУТА ДА СЕ
ОКРЕНЕ У
ВАЗДУХУ...

ТАК

ТАМАН ЈЕ
ХТЕО ДА
ИЗВУЧЕ
НОЖ ИЗ
ДРВЕТА,
КАДА...

ОН ЈЕ УБИО
НАШУ БРАЋУ!

СМРТ!
СМРТ! ОСВЕ-
ТИМО
ТАДАРА!

РАХАН НИЈЕ ИМАО ВРЕМЕ-
НА ДА СТИГНЕ ДО СВОГ
НОЖА. ПРИСКОЧИЛИ
СУ МУ И САВЛА-
ДАЛИ ГА...

СМРТ!
СМРТ!

АЛИ У ТРЕНУТКУ КАД
ЈЕ ОШТРО КОПЛЕ БИ-
ЛО ВЕЋ ПОДИГНУТО...

СТАНИТЕ!
ПОШТЕДИТЕ
"ЧОВЕКА
ДОШЛОГ СА
ВОДЕ"!

ТААР И
ЊЕГОВ
ДРУГ СУ
УСТАЛИ.
И... ЧУДНА
СТВАР...
ВИШЕ
НИСУ
ПОСРТА-
ЛИ.

ТААР ЈЕ БИО
У ЊЕГОВИМ РУ-
КАМА... ПРЕПУШТЕН
НА МИЛОСТ И НЕ-
МИЛОСТ! ОН ГА
ЈЕ МОГАО УБИ-
ТИ АЛИ НИЈЕ
ТО УЧИНИО!
ОН ЗАСЛУЖУ-
ЈЕ ДА ЖИВИ!

ХОРДА ЈЕ ПУСТИЛА РА-
ХАНА КОЈИ ЈЕ ОТИШАО
ПО СВОЈ НОЖ И ОСЛОБО-
ДИО ТААРУ РУКЕ...

РАХАН
ЈЕ ДОШАО
КАО БРАТ...
ЗАШТО СИ
НА ЊЕГА
ПУСТИО
СТРЕЛУ?

КАКВУ
СТРЕЛУ?

И ТААР ЈЕ
ОТИШАО ДА ПО-
ГЛЕДА СТРЕЛУ...

ОХ... САД РАЗУ-
МЕМ! ТААР ЈЕ
ПРЕВИШЕ ПИО ИЗ
ЦРВЕНОГ ИЗВОРА! А
КО МНОГО ПИЈЕ ИЗ
ЊЕГА, НЕ
ЗНА ШТА
РАДИ...

???

РАШАН ЈЕ БИО ЖЕДАН И ПОПИО ЈЕ ЈЕДАН ГУТЉАЈ... ПА ДРУГИ, ТРЕЋИ...

ОВА ВОДА ПАЛИ УСТА И ГРЛО! РАШАНУ СЕ НЕ СВИЂА "КРВ ПЛОДОВА"...

ТААР И ОСТАЛИ ПИЛИ СУ СА УЖИВАЊЕМ... СМЕЈАЛИ СУ СЕ И ВИКАЛИ БЕЗ РАЗЛОГА...

... РАШАН РАЗУМЕ ЗАШТО ЈЕ ТААР ИМАО КЛЕЦАВА КОЛЕНА И ШТО ЈЕ НЕМОЖНО ОДАПЕО СТРЕЛУ...

НЕКА ЈЕ ПРОКЛЕТО ТО ПИЋЕ КОЈЕ ДОНОСИ ЗБРКУ У ЖИВОТ!

РАШАН ЈЕ ПОПИО САМО НЕКОЛИКО ГУТЉАЈА А ИПАК, МАДА ЈЕ СУНЦЕ СИЈАЛО, ЧИНИЛО МУ СЕ ДА СВОЈЕ НОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ ГЕДА КАО КРОЗ МАГЛУ...

ПРЕСТАНИТЕ! НЕ ПИЈТЕ ВИШЕ "КРВ ПЛОДОВА"! ОНА ВАС ЧИНИ СЛАБИЈИМ ОД ДЕТЕТА! ПРЕСТАНИТЕ!

Али, људи га нису слушали. Пили су, пили...

... А Онда су неки почели да се кревеће као мајмуни, други су рикали као звери, неки су попадали по земљи...

НЕ ПИЈ ВИШЕ, ТААРЕ!

ТАДР ЈЕ
ВОБА ХОРДЕ!
ТАДР НЕ ПРИ-
МА НАРЕЂЕЊА
ОД " ЧОВЕКА
ДОШЛОГ С
ВОДЕ "!

ГРУБО
ОДГУРНУВ-
ШИ РАХА-
НА, ТАДР
ЈЕ ПОНОВО
ЗАГЊУРИО
ЛИЦЕ У
ЦРВЕНУ
ВОДУ...

КАДА
БИ САД НЕ-
ПРИЈАТЕЉ НА-
ПАО, ОВИ ЛУ-
ДАЦИ БИЛИ
БИ ПОБЕ-
ЂЕНИ ...
БЕЗ ОТ-
ПОРА!

РАХАНУ СЕ
САМО МАЛО
ОКРЕТАЛО У
ГЛАВИ...

...АЛИ СЕ ИПАК,
ИЗ ПРЕДОСТРОЖ-
НОСТИ, СМЕСТИО
НА ДРВО...

" КРВ
ПЛОДОВА "
УСПАВЉУЈЕ!
РАХАН ТО ВИШЕ
НИКАД НЕЋЕ
ПИТИ!

ТЕК ШТО
ЈЕ ЗАРЕ-
МАО, КРАЈ
ЦРВЕНОГ
ИЗВОРА
ЧУЛИ СУ СЕ
КРИЦИ...

НЕКА
ЖЕНА...

ЖЕНА ЈЕ
ТРЧАЛА
ОД ЈЕДНОГ
ЧОВЕКА
ДО
ДРУГОГ...

ПРОБУДИТЕ
СЕ! ПРОБУДИ
СЕ, ТАДРЕ!
" ГОРА " ЈЕ
У ЛОГО-
РУ!

ОГРОМАН
ТИГАР СА
САБЛАСТИМ
ЗУБИМА БЕСНО
ЈЕ ГРЕБАО
ПО
ДРВЕНОМ ЗИДУ
БРВНАРЕ ...

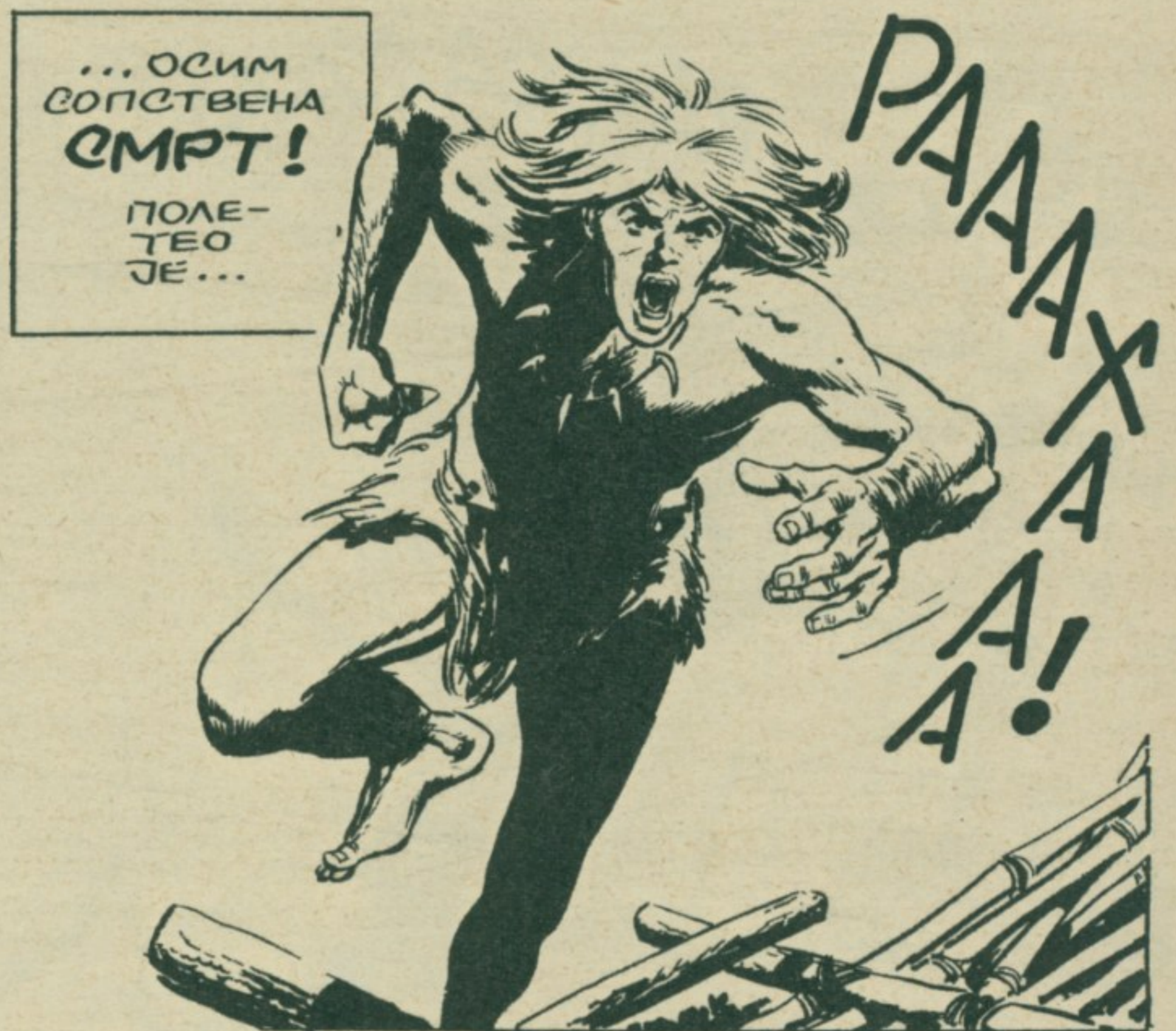
КРРР-
РРЦЦ!

ГРРРРР!

АКО ВЕЛИКА
КОЛИБА
ПОПУСТИ, "ГОРА"
ЋЕ ПОКЛАТИ
ДЕЦУ!

РАХАН ЈЕ
ЗНАО ДА
ГЛАДНОГ ТИГРА
НИШТА НЕ
МОЖЕ
ЗАУСТАВИТИ...

... ОСИМ
СОПСТВЕНА
СМРТ!
ПОЛЕ-
ТЕО
ЈЕ ...

РАААХА
А!
А!

КОЛИБА ЈЕ ПОПУ-
СТИЛА ... И РАХАН
ЈЕ УГЛЕДАО ИЗ-
БЕЗУМЉЕНА
ЛИЦА ...

ГРРР!

АКО РАХАН
НЕ УСПЕ ДА
ТИГРОВ БЕС
ОКРЕНЕ НА СЕБЕ,
ОНИ СУ ИЗГРУБ-
ЉЕНИ ...

ЖЕНЕ И ДЕЦА
ПОТРЧАЛИ СУ
ПРЕМА ШУМИ ...

НЕ СВИ ЗА-
ЈЕДНО! РАЗ-
ДВОЈТЕ
СЕ!

ГРРР!

ЏИНОВСКА
ЗВЕР
ТРЧАЛА ЈЕ
ЗА БЕГУНЦИ-
МА А РАХАН
ЈЕ ТРЧАО ЗА
ЊОМ... ИЗНЕ-
НАДА, ЈЕДНО
ДЕТЕ ЈЕ ПА-
ЛО И ЊЕГО-
ВА МАЈКА
СЕ БАЦИЛА
ДА ГА ЗА-
ШТИТИ
СВОЈИМ
ТЕЛОМ...

АААХ!

РААХАААА!

ГРРРР!

ОБЛАК ПРАШИНЕ
ОБАВИО ЈЕ
ЧОВЕКА И
ЖИВОТИЊУ...

НИКАД
СЕ ЈОШ РА-
ХАН НИЈЕ СУ-
КОБИО СА "ГО-
РОМ" ВЕЛИКИМ
КАО ТИ! АЛИ,
НЕБЕШ ТИ
РАХАН...

РАХАН ЈЕ
ЛЕВОМ РУКОМ
ЗГРАБИО
ЈЕДАН ОД
ТИГРОВИХ САБ-
ЈАСТИХ ЗУБА
А ДРУГОМ ЈЕ НА-
СУМЦЕ УДА-
РАО...

АЛИ, ОГРОМНА
ШАПА ЗАКАЧИЛА
ГА ЈЕ ПО РУЦИ У
КОЈОЈ ЈЕ ДРЖАО
НОЖ... ОРУЖЈЕ
ЈЕ ОАЛЕТЕ-
ЛО...

АААХ!

УЗВЕНЕ СУ ИЗ ДА-
ЉИНЕ ПОСМАТРА-
ЛЕ БОРБУ...

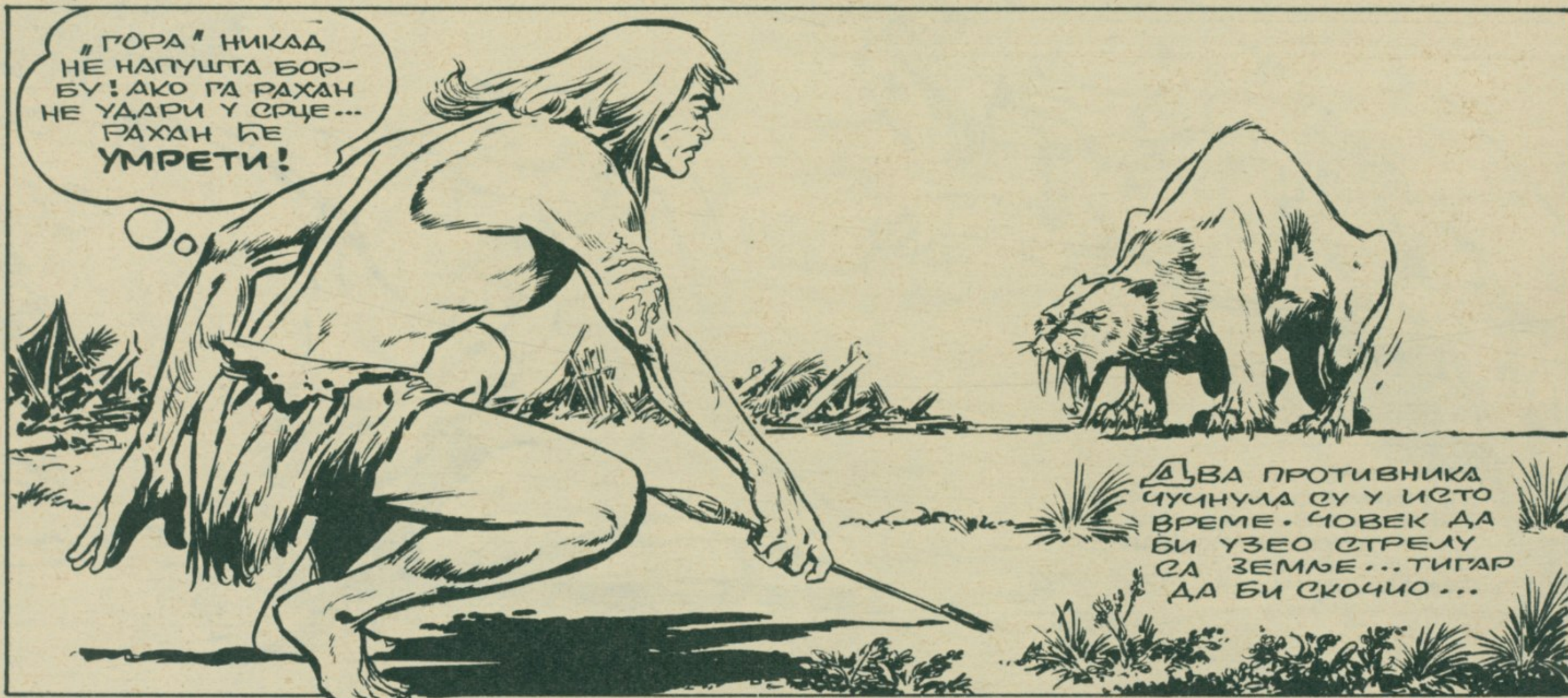
КО
ЈЕ ТАЈ
ЧОВЕК, МА-
РАХА?

НЕ ЗНАМ!
БИО ЈЕ С НАШИМ
ЉУДИМА ПОРЕД
ЦРВЕНОГ ИЗВОРА...
АЛИ, НАШИ СУ СПАВА-
ЛИ... КАО И УВЕК!

РАХАН ЈЕ УСПЕО ДА СЕ
ИЗВУЧЕ ИСПОД ЦИНОВ-
СКОГ ТИГРА КОЈИ ЈЕ СА-
ДА ОПРЕЗНО ОБИЛАЗИО
ОКО ПРОТИВНИКА...

„ГОРА“ НИКАД
НЕ НАПУШТА БОР-
БУ! АКО ГА РАХАН
НЕ УДАРИ У СРЦЕ...
РАХАН ЋЕ
УМРЕТИ!

ДВА ПРОТИВНИКА
ЧУЧУЛА СУ У ИСТО
ВРЕМЕ. ЧОВЕК ДА
БИ УЗЕО СТРЕЛУ
СА ЗЕМЉЕ... ТИГАР
ДА БИ СКОЧИО...

ТАНКА СТРЕЛА
СЛОМИЛА СЕ О
ГРУДНИ КОШ
ЖИВОТИЊЕ.
ТИГАР ЈЕ ЈОШ
ВИШЕ ПОБЕ-
СНЕО...

...СКОЧИО
ЈЕ, ОКРЕНУО
СЕ У МЕСТУ И
ПОНОВО
КРЕНУО
У НАПАД!

Сваплевши се о
један корен ра-
хан је пао на ле-
ба. Одједном је
победоносно
крикнуо...

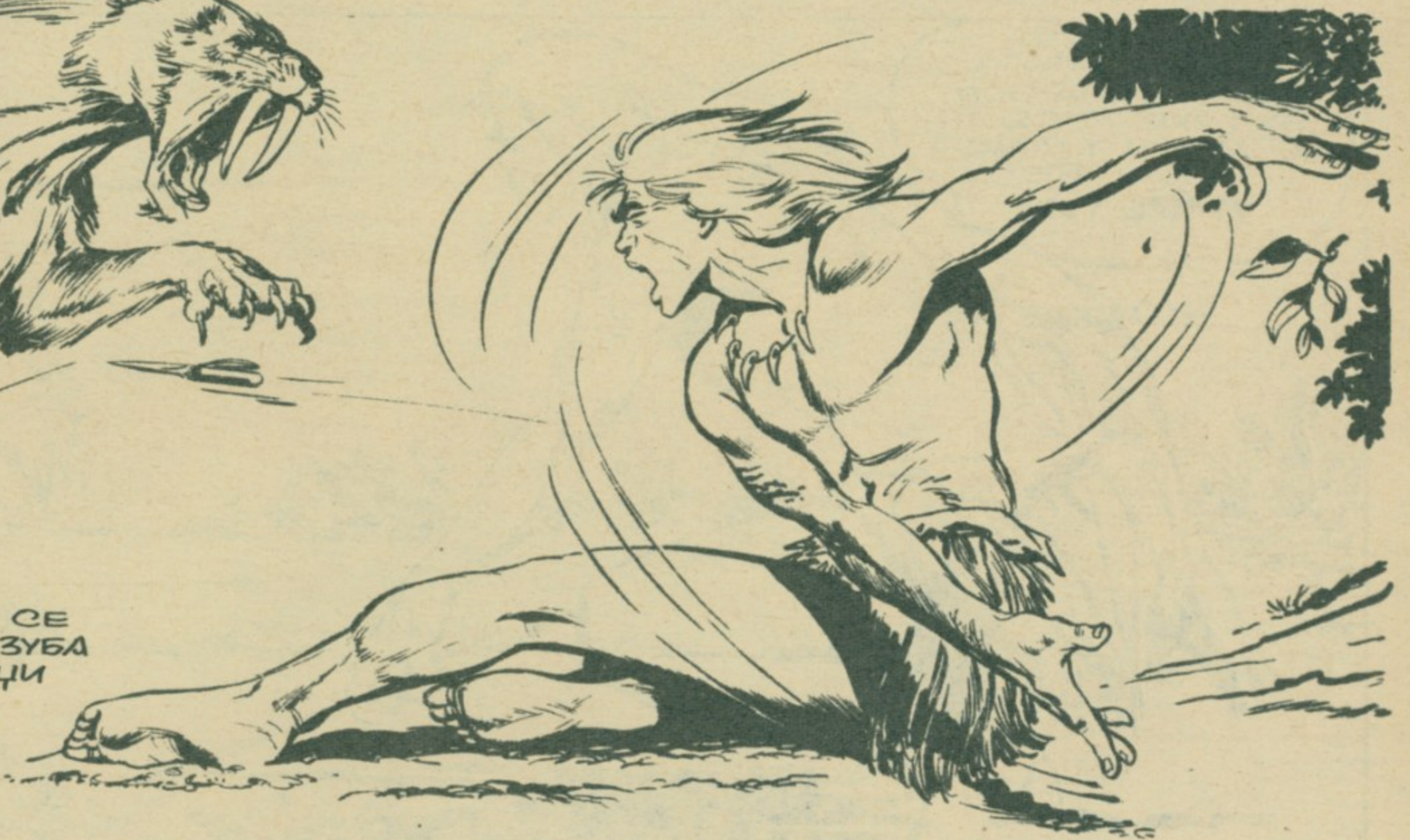
РААХААА!

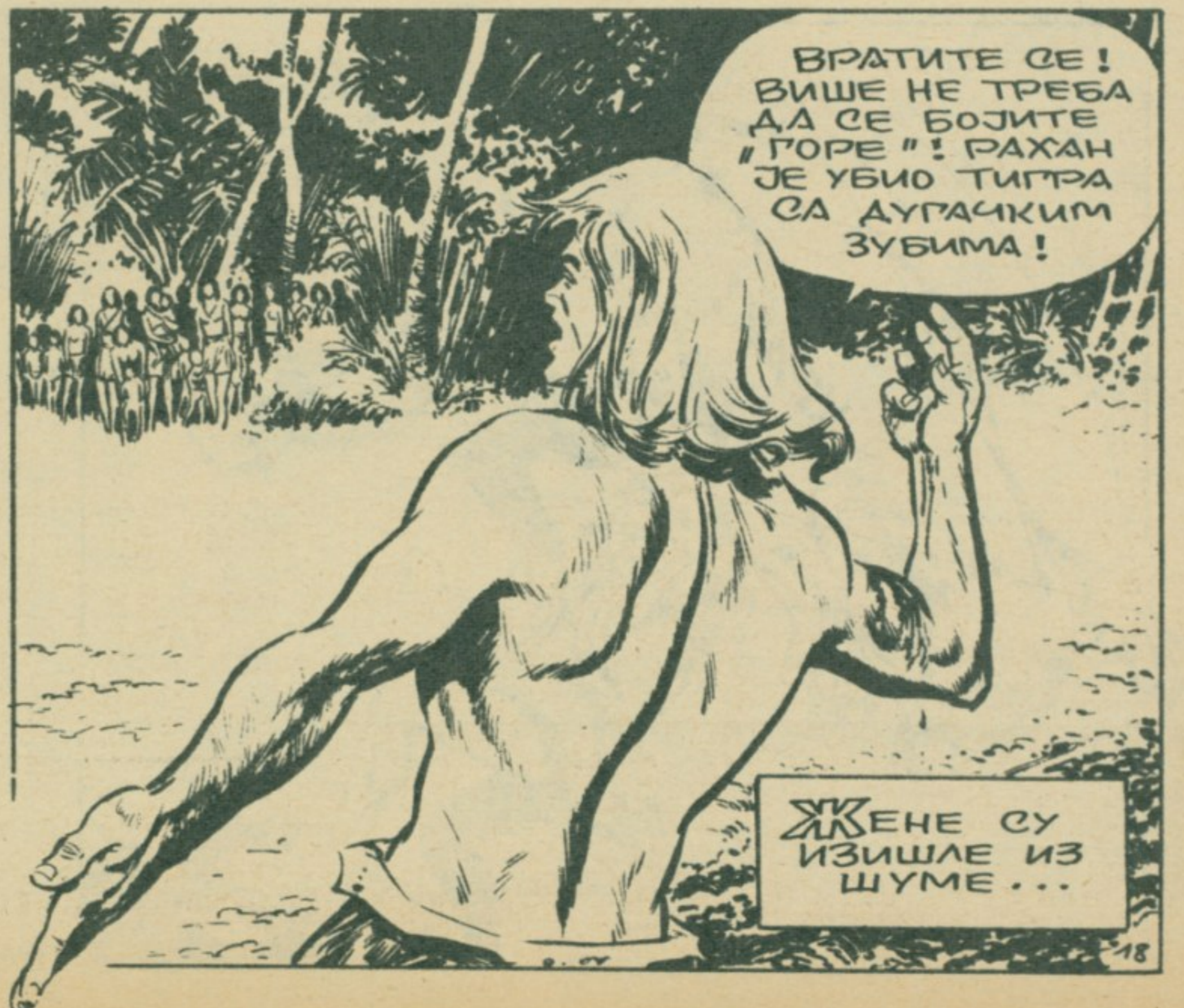
... ЈЕР ЊЕГОВ
НОЖ ВИСИО ЈЕ
ЗАКЛЧЕН ЗА
ГРАНЦИЦУ ГРМА
КРАЈ КОЈЕГ
ЈЕ ПАО!

... ВИДЕО ЈЕ КАКО СЕ
ТИГАР ИСКЕЖЕНИХ ЗУБА
И ИСПРУЖЕНИХ КАНЦИ
БАЦИО НА ЊЕГА.
РАХАН ЈЕ ЗАВИТЛАО
НОЖ...

БЕЧИВО ОД
СЛОНОВАЧЕ
НЕСТАО ЈЕ У
БЕЛИЧАСТОМ
КРЗНУ НА
ГРУДИМА...
А ДРШКА МУ
ЈЕ НАЈЕДНОМ
ПОСТАЛА
ЦРВЕНА КАО
"КРВ ПЛОВОД".
ТИГАР СЕ
СРУШИО...

ВРАТИТЕ СЕ!
ВИШЕ НЕ ТРЕБА
ДА СЕ БОЈИТЕ
"ГОРЕ"! РАХАН
ЈЕ УБИО ТИГРА
СА ДУГАЧКИМ
ЗУБИМА!

ЖЕНЕ СУ
ИЗИШЛЕ ИЗ
ШУМЕ...

... А ЗАТИМ СУ ЗАЈЕДНО
С ДЕЦОМ ПОТРЧАЛЕ
ПРЕМА РАХАНУ...

РАХАН
ЈЕ ХРА-
БАР И СНА-
ЖАН!
САМО
БИ ТАДР
МОГАО
ДА УЧИНИ
ОНО ШТО ЈЕ
РАХАН УЧИ-
НИО!

АЛИ ТАДР ТО
НИЈЕ УЧИНИО!
ТАДР ЈЕ СПАВАО
ДОК СУ ЊЕГОВИ
БИЛИ У ОПА-
СНОСТИ!

БОЈА ХОРАЕ СЕ
ПОЈАВИО ПРАКЕН
НЕКОЛИЦИНОМ
СВОЈИХ
ЈУДИ...

ПРИБЛИЖАВАЛИ
СУ СЕ ПО-
СРАМЉЕНИ...

ДА НИЈЕ
БИЛО РАХАН,
"ГОРА" БИ РА-
СТРГАО ТВОГ
СИНА!
РАХАН ЈЕ
У ПРАВУ!
"КРВ ГЛО-
ДОВА" ЈЕ
ПРОКЛЕ-
ТА...

ТАДР
ЗАХВАЉУЈЕ
"ЧОВЕКУ ДОШЛОМ
С ВОДЕ"! РАХАН
МОЖЕ ДА ОСТАНЕ
С НАМА КОЛИКО
ХОЋЕ! АКО ЖЕЛИ,
НАША ХОРДА
БИЋЕ ЊЕГОВА
ХОРАА!

Али,
РАХАН
НИЈЕ
МОГАО ДУГО
ДА ОСТАНЕ
НА
ОСТРВУ.
ЗАР
ГА
НИСУ
ЧЕКАЛЕ
ДРУГЕ,
НЕПО-
ЗНАТЕ
ЗЕМЉЕ?

ЗАШТО
РАХАН
ОДАЗИ?

ЗАТО ШТО
РАХАН ЖЕЛИ
СВЕ ДА ЗНА,
СВЕ ДА
УПОЗНА!

РАХАН ЈЕ ОДГОВАРАО НА ПОЗДРАВЕ ХОРДЕ СВЕ ДОК ОСТРВО НИЈЕ НЕСТАЛО НА ВИДИКУ...

СКИД СОЛО

ПОСЛЕ НАПОРНЕ ТРКЕ У ИТАЛИЈИ СОЛО СКИД ЈЕ ОТИШАО У ЈЕДНО ЛЕТОВАЛИШТЕ ДА СЕ ОДМОРИ НЕКОЛИКО ДАНА...
ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ, КАД СЕ ВРАЋАО У ХОТЕЛ...

СТОЈ! И РУКЕ УВИС!

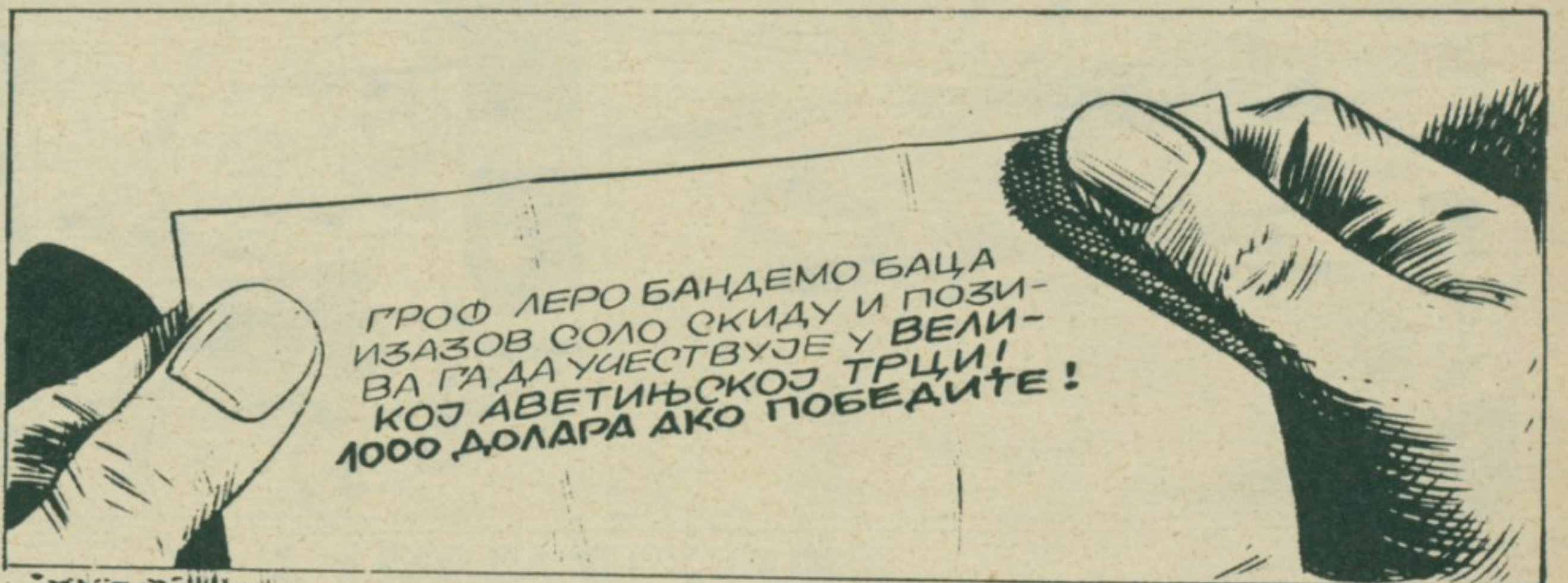
ШТА...?

АЛИ, КАД ЈЕ НЕПОЗНАТИ ПОВУКАО ОБАРАЧ...

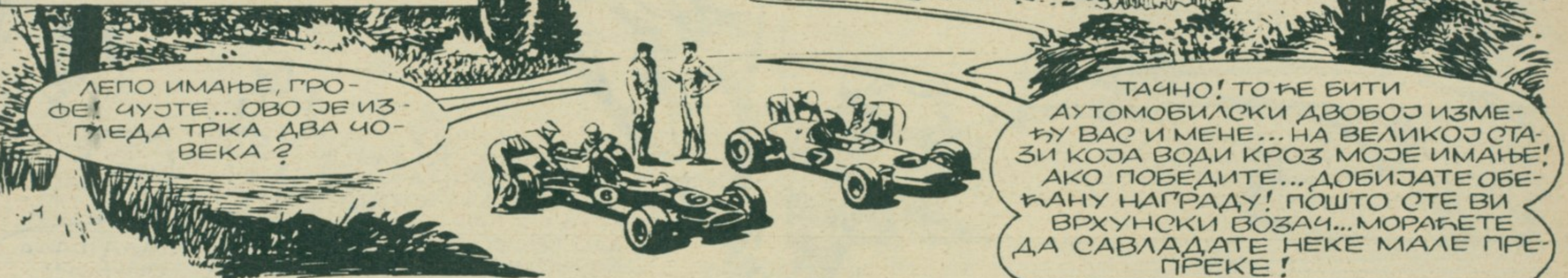
БЕНГ

СОЛО СКИДУ

ПРОФ ЛЕРО БАНДЕМО БАЦА ИЗАЗОВ СОЛО СКИДУ И ПОЗИВА ГА ДА УЧЕСТВУЈЕ У ВЕЛИКОЈ АВЕТИЊСКОЈ ТРЦИ! 1000 ДОЛАРА АКО ПОБЕДИТЕ!

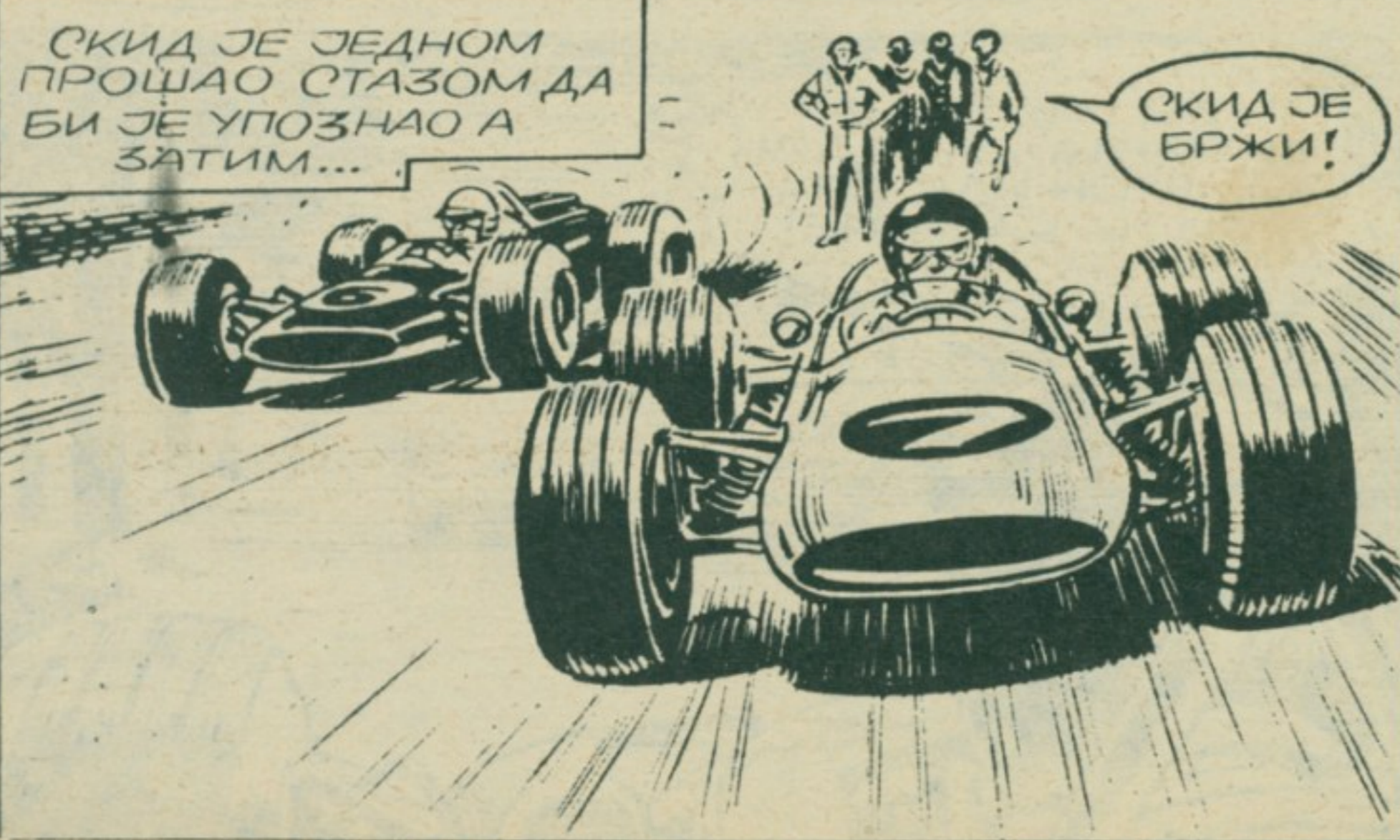
СКИД НИКАД НИЈЕ ОДБИЈАО ИЗАЗОВЕ... И СУТРАДАН ЈЕ ДОШАО НА ВЕЛИКО ИМАЊЕ...

ЛЕПО ИМАЊЕ, ПРОФЕ! ЧУЈТЕ... ОВО ЈЕ ИЗГЛЕДА ТРКА ДВА ЧОВЕКА?

ТАЧНО! ТО ЋЕ БИТИ АУТОМОБИЛСКИ ДВОБОЈ ИЗМЕЂУ ВАС И МЕНЕ... НА ВЕЛИКОЈ СТАЦИ КОЈА ВОДИ КРОЗ МОЈЕ ИМАЊЕ! АКО ПОБЕДИТЕ... ДОБИЈАТЕ ОБЕЋАНУ НАГРАДУ! ПОШТО СТЕ ВИ ВРХУНСКИ ВОЗАЧ... МОРАЋЕТЕ ДА САВЛАДАТЕ НЕКЕ МАЛЕ ПРЕПРЕКЕ!

СКИД ЈЕ ЈЕДНОМ ПРОЦАО СТАЗОМ ДА БИ ЈЕ УПОЗНАО А ЗАТИМ...

СКИД ЈЕ БРЖИ!

ПОСЛЕ КИЛОМЕТАР И ПО...

КОЛИКО СЕ СЕЋАМ, ОВАЈ ТУНЕЛ ЈЕ ДУГАЧАК ДВАДЕСЕТАК МЕТРА...

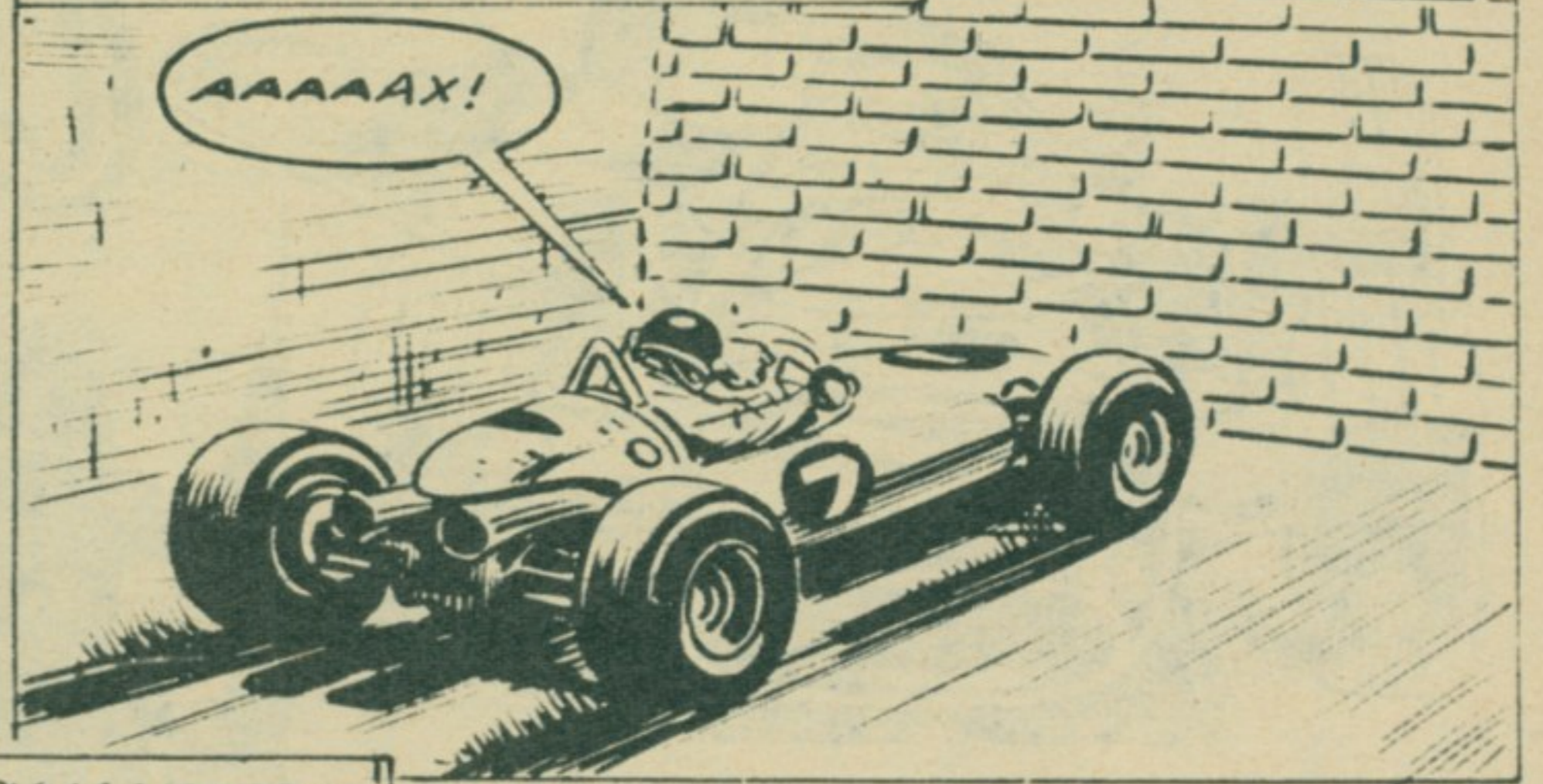
АЛИ, ОЧЕ-
КИВАЛО ГА
ЈЕ НЕПРИ-
ЈАТНО ИЗ-
НЕНАЂЕЊЕ...

Т...ТУНЕЛ
ЈЕ ЗАТВО-
РЕН! АЛИ...
ТО ЈЕ НЕМО-
ГУЊЕ!

ЈУРИО ЈЕ БРЗИНОМ ОД 140
КИЛОМЕТАРА И НИЈЕ МОГАО
ДА УКОЧИ...

АААААХ!

КАД ЈЕ СКИД УСПОРИО...

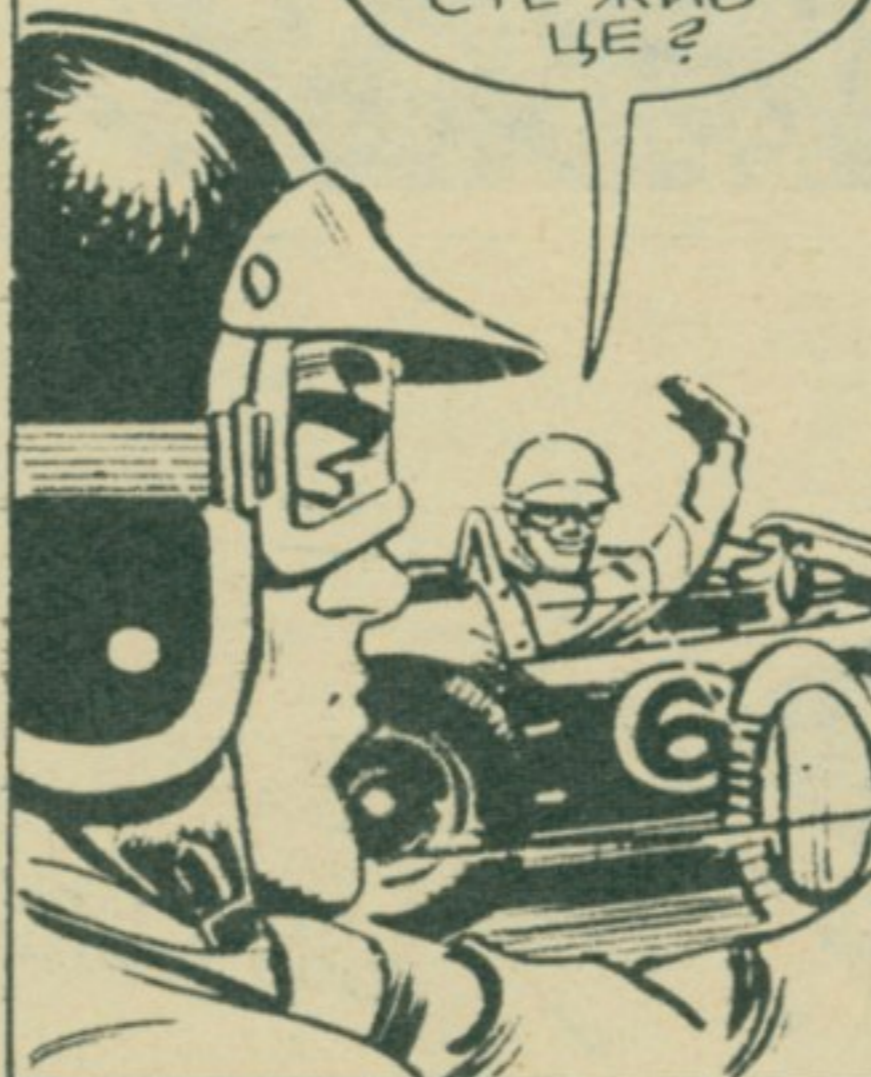
НА ИЗЛАЗУ ИЗ ТУНЕЛА...

ТАЈ
ЗИД... ОД
ПАПИ-
РА ЈЕ!

МОРА ДА ГА
ЈЕ НАШ ЛАЖНИ
ЗИД ДОБРО
УПЛАШИО!

ШТА ЈЕ,
ПРИЈАТЕЉУ?
ИЗГУБИЛИ
СТЕ ЖИВ-
ЦЕ?

НА ИДУЋОЈ ОКУЦИ...

ОВИ ИДИОТИ
СИПАЈУ УЉЕ НА
СТАЗУ... БАШ ТАМО ГДЕ
БИХ МОРАО ДА КОЧИМ...
А ТО БИ МОГЛО ДА
БУДЕ ОПАСНО!

ОДЛУЧИО ЈЕ ДА СЕ ЗАУСТАВИ
ПРЕ НО ШТО СТИГНЕ ДО УЉА...

КАКАВ МАЈСТОР!

ЛУДАЦИ! ЗАР
ХОЋЕТЕ ТИМЕ НЕ-
КОМ ДА СЛОМИТЕ
ВРАТ? ТИМ
УЉЕМ?

УЉЕМ?
НИЈЕ ТО УЉЕ...
ОБИЧНА
ВОДА... МАЛО ОБО-
ЈЕНА! ЗАР НИКАД
НИСТЕ ВОЗИЛИ
МОКРИМ ДРУМОМ?

МАЛА ШАЛА,
СИЊОР!

ПОСЛЕ ТОГА СКИД ЈЕ
БИО ВИШЕ НО ИКАД РЕ-
ШЕН ДА ДОБИЈЕ ТРКУ...

ПОСТОЈИ
САМО ЈЕДАН
НАЧИН ДА ТОГ
ПРОФА НАУ-
ЧИМ ПАМЕТИ...
ДА ГА ПОБЕ-
ДИМ!

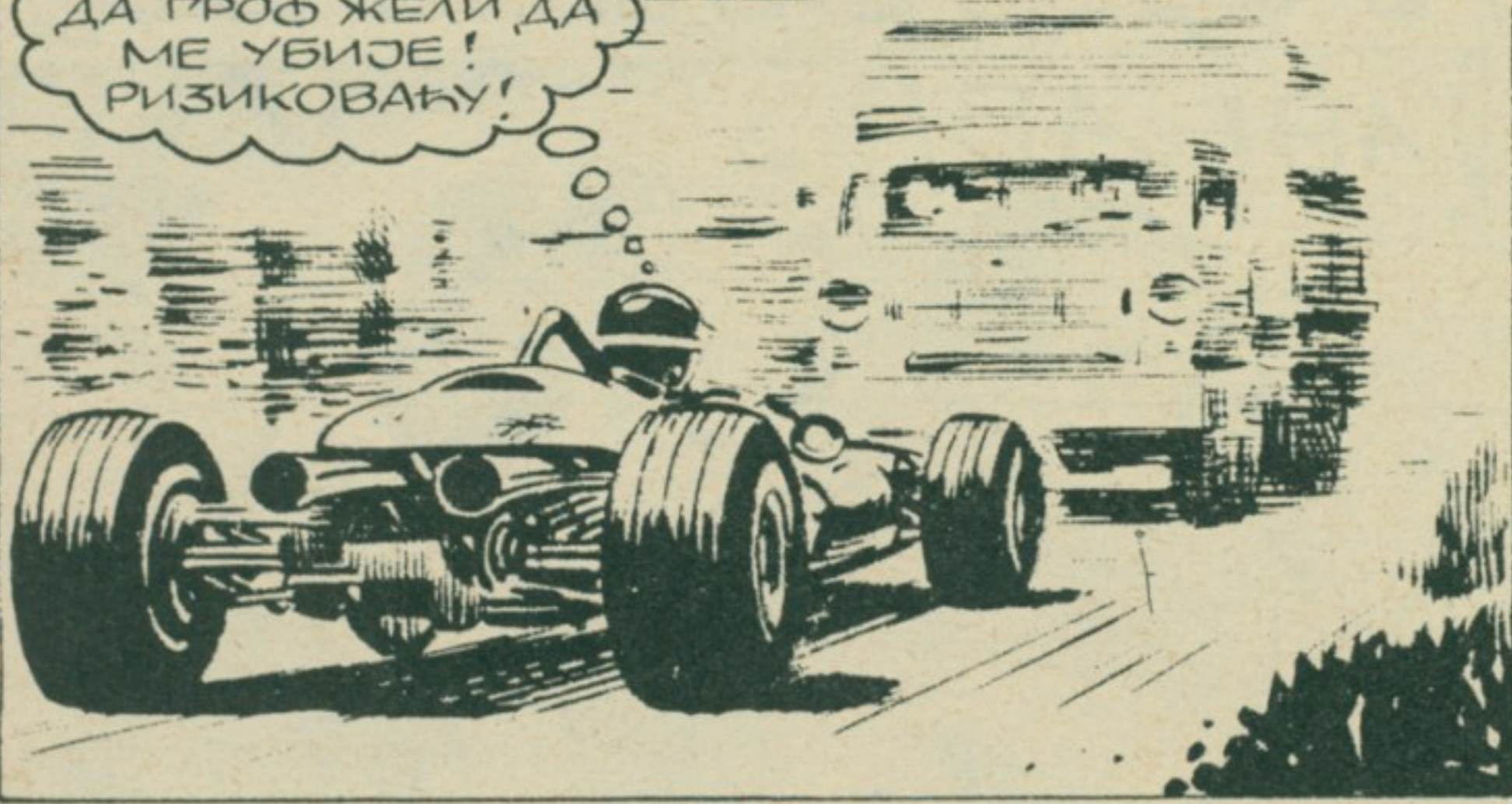

ГЛЕ! СПУСТИЛА
СЕ МАГЛА... А ЈЕДАН
КАМИОН ИДЕ ПРА-
ВО НА НА МЕНЕ!

Али, скид је возио право...

НЕ ВЕРУЈЕМ
ДА ГРОФ ЖЕЛИ ДА
МЕ УБИЈЕ!
РИЗИКОВАЋУ!

... И ПРОШАО КРОЗ "КАМИОН".

ОДЛИЧНА ИДЕЈА!
ДРУГАРИ! ФИЛМ СА
КАМИОНОМ У ПУ-
НОЈ БРЗИНИ ПРО-
ЈЕКТОВАН НА...
ЗАВЕСУ ОД МАГЛЕ!
ВЕЋ САМ СВИКАО
НА ГРОФОВЕ
ШАЛЕ!

Километар даље...

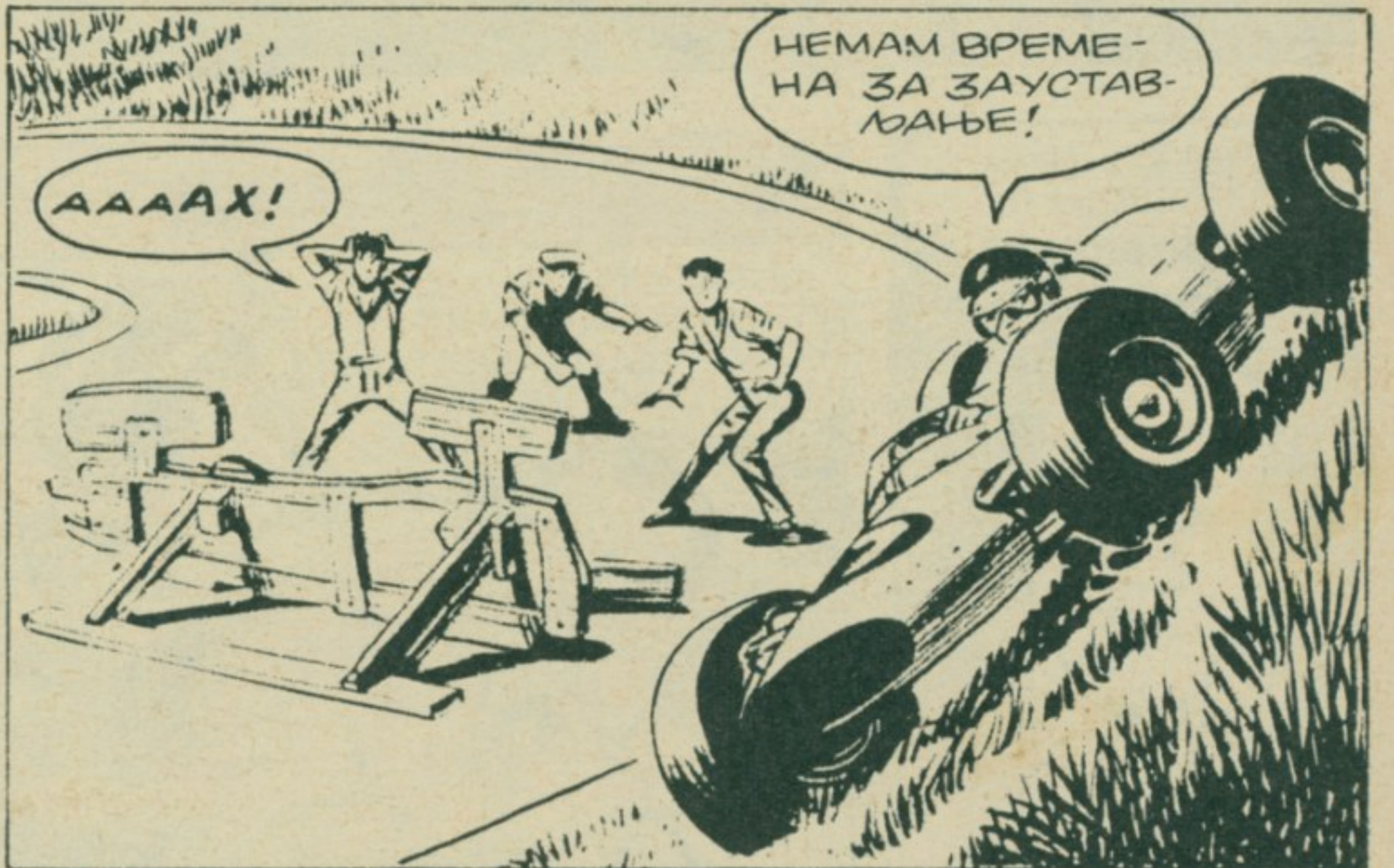
СТОП!
СТОП! ТЕШКА
НЕСРЕЋА НА
ПИСТИ!

ОПЕТ
НЕКА ЗАМ-
КА!

НЕМАМ ВРЕМЕ-
НА ЗА ЗАУСТАВ-
ЉАЊЕ!

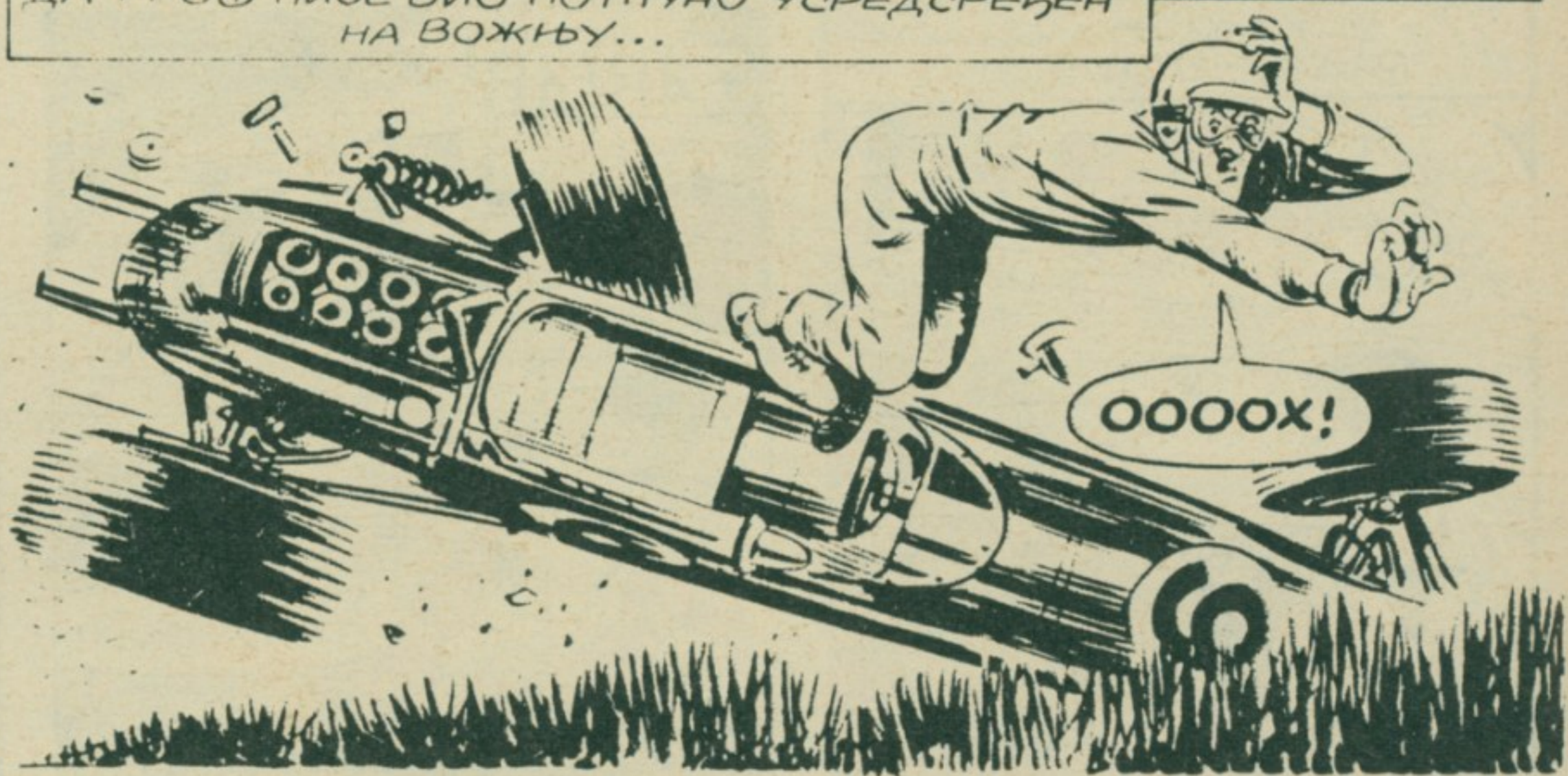
ААААХ!

ГРОФ ЈЕ БИО САМО МАЛО ИСПРЕД
СКИДА...

ХО! ХО! ХО! АМА
НЕ СЕ РАЗБЕСНЕ-
ТИ КАД ЧУЈЕ ДА
НИЈЕ БИЛА
ПРАВА
НЕСРЕЋА!

СВАКИ АУТОМОБИЛСКИ ЛО ЋЕ ВАМ РЕЋИ ДА ЈЕ ЗА БРЗУ ВОЖЊУ
НАЈВАЖНИЈЕ БИТИ **ПОТПУНО ПАЖЉИВ**: ЗА ДЕЛИЋ СЕКУН-
ДА ГРОФ НИЈЕ БИО ПОТПУНО УСРЕДРЕЂЕН
НА ВОЖЊУ...

ООООХ!

... И ТАКО...

ВИДЕЋЕМО
СЕ НА ЦИЉУ,
ГРОФЕ!

БАХ!

КАСНИЈЕ...

ПА,
ГРОФЕ,

МИСЛИМ ДА СТЕ
ИЗ ОВОГ НЕШТО НАУ-
ЧИЛИ! ТРКАЧКА
СТАЗА НИЈЕ МЕС-
ТО ЗА ШАЛЕ!

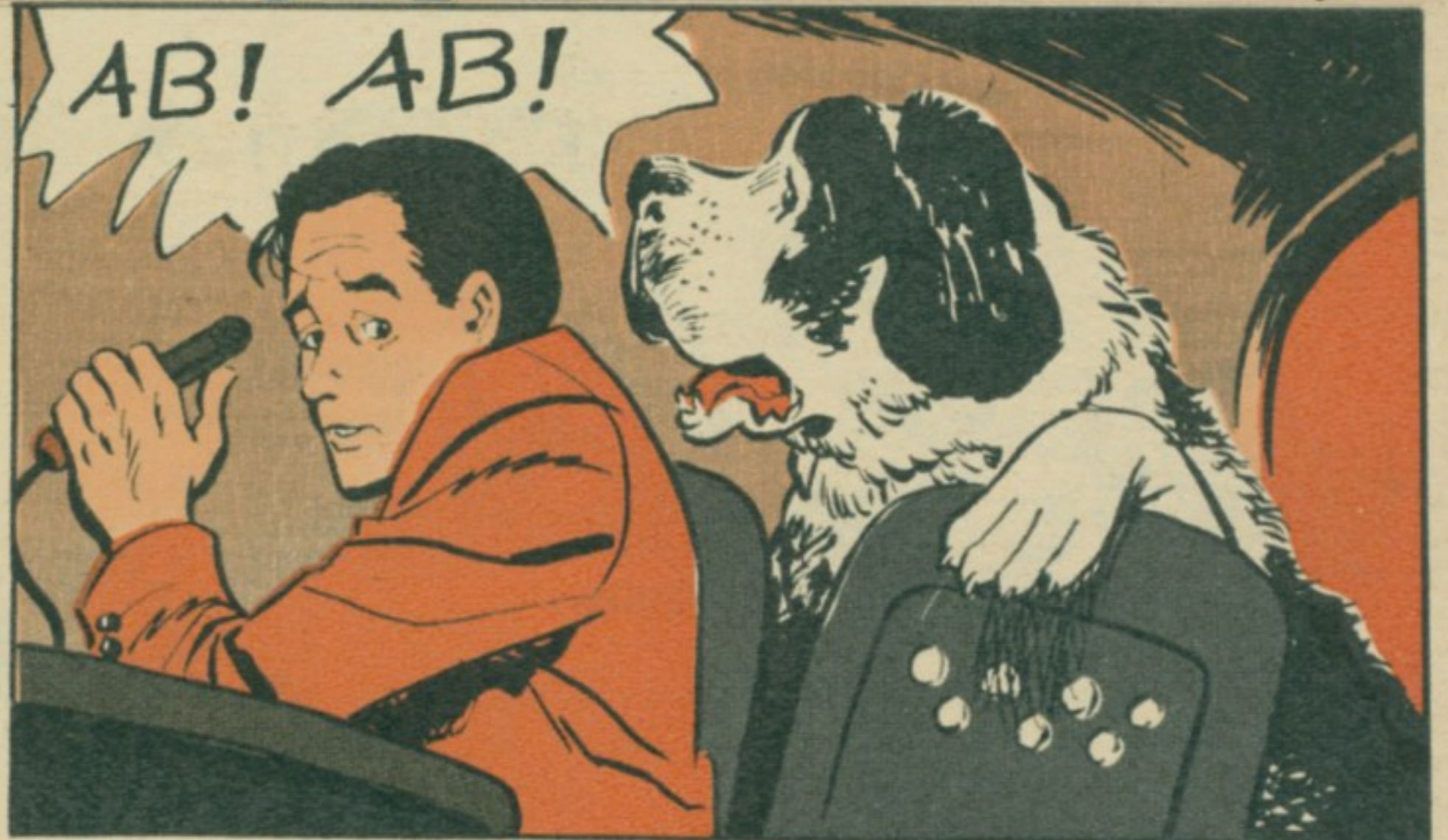
СИ, МИСТЕР
СОЛО! ДАЛИ СТЕ
МИ ДОБРУ ЛЕКЦИ-
ЈУ! ВАШУ НАГРАДУ
ПРЕДАЋУ, КАО ШТО
СТЕ ЗАХТЕВАЛИ,
ЦРВЕНОМ КРСТУ! И
КО ЗНА... МОЖДА ЋЕ-
МО СЕ ЈЕДНОМ ОЗ-
БИЉНО ТРКАТИ!

Крај

МОЈ ПАС - КРАДЉИВАЦ

Пилот - новинар био је запрепашћен...

нула х планета ужаса

КРАТАК ДОГОВОР...

ЖИВА ЛОБАЊА... НАПАЛА ТЕ ЈЕ, ГРЕГ? НИЈЕ МОГУЋЕ...

НИЈЕ... АЛИ СЕ ИПАК ДОГОДИЛО! ШТА ЋЕМО САД?

ПА... ПОНУДИЋЕМО СЕ КАО МАМАЦ! УБИ ЋЕМО У ПЕЋИНУ!

УПЛАШИЛА СЕ ОД МОЈЕ ПУШКЕ... НАДАМ СЕ ДА ЋЕ И САДА!

КРОЗ МРАЧНУ, ПУСТУ ПЕЊИНУ...

...СВЕ ДОК...

СТОЈ! ПОГЛЕДАЈТЕ... ОНАЈ УГАО ЈЕ ПУН ЛОБАЊА!

ИСТЕ СУ КАО ОНА КОЈА МЕ ЈЕ НАПАЛА... САМО СУ НЕШТО МАЛО МАЊЕ И НИСУ... ЖИВЕ!

УЗНЕНАДА, ПЕЊИНА СЕ ОСВЕТИЛА...

ОПЕТ ТА СВЕЛОСТ... ИЗ ОНОГ ХОДНИКА!

ДА ВИДИМО ШТА ЈЕ...

ПА ТО ЈЕ НЕКО ЈЕЗЕРО! СВЕЛОСТ КАО ДА ИЗ ЊЕГА ИЗБИЈА... КАО ФЛУОРЕСЦЕНТНА БОЈА!

ТУ ЈЕ ИЗВОР СВЕЛОСТИ... АЛИ ИПАК НЕ РАЗУМЕМ...

НИ ЈА! ОВО НИКАКО НЕ МОЖЕ БИТИ СВЕТЛА БОЈА...

ИЗВРШИЋЕМО АНАЛИЗУ МОЛЕКУЛАРНЕ СТРУКТУРЕ ТЕ МАСЕ!

ДОКТОР ПИРС ЈЕ БИО ЗАПАЊЕН РЕЗУЛТАТИМА АНАЛИЗЕ "ВОДЕ"...

ПА... ПА ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! ТО ЈЕ МЕШАВИНА ПЕРИОСТЕУМА И...

КАЖИ ТИ ТО РЕЧИМА КОЈЕ МОЖЕМО ДА РАЗУМЕМО!

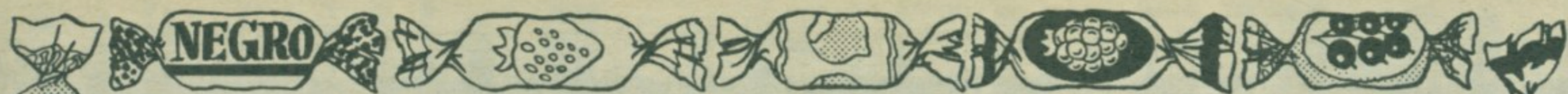
У ТОМ ЈЕЗЕРУ ЈЕ МАТЕРИЈА ОД КОЈЕ СЕ РАЗВИЈАЈУ КОСТИ КОЈА ЖИВИХ БИЋА!

ХЕЈ! НЕШТО СЕ КРЕЋЕ...

ПОВРШИНА ЈЕЗЕРА ПОЧЕЛА ЈЕ ДА СЕ КЛОБУЧА И ТАДА...

ИДУЋИ БРОЈ: ПРЕТЕЋА РУКА!

PIONIR

ИНДУСТРИЈА ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА
СУБОТИЦА

ВАС НАГРАЂУЈЕ

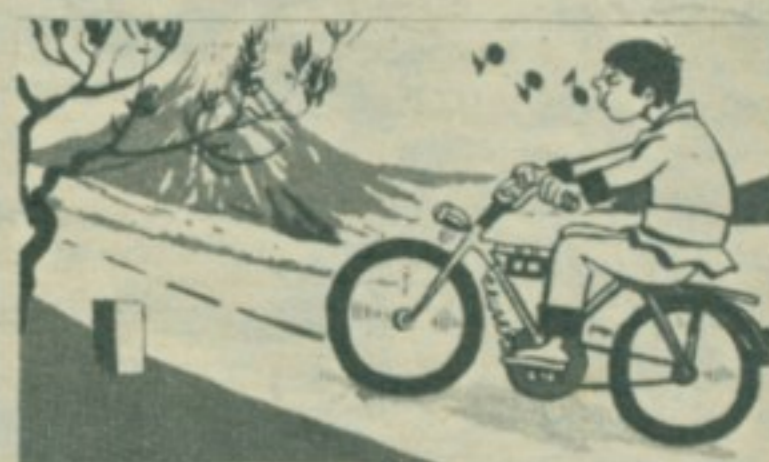

Женка пуца у априлу сваке године снесе јаја из једног малог отвора испод десне стране главе и закопа их у земљу. У мају се излеку мла-

ди чија је љуска у почетку мека и провидна да би време ном сасвим очврсла.

Јапанска фирма „Санио“ конструисала је први електрични бицикл који покреће специјална батерија. Бицикл постиже брзину од 20 киломе-

тара на час а може да пређе раздаљину од педесетак километара без пуњења батерије. Бицикл је сада изложен на међународној изложби у Осаки.

Стари Грци и Римљани ни су били баш вешти риболовци. Због тога се риба ретко налазила на њиховој трпези. Наравно, и цене су биле високе. Тако, на пример, Плиније наводи да је за једног већег црвеног барбуна покоткад плаћано и до 8000 сестерција, то јест готово као за четри пара волова.

900 ПОКЛОН ПАКЕТА „ПИОНИР“	20 ЕЛЕКТРИЧНИХ ВОЗОВА (ДЕЧКИХ)	30 ТРАНЗИСТОРА	10 ФОТО-АПАРАТА	30 МИНИ БИЦИКЛА	10 ПИОНИ-ЕКСПРЕСА
----------------------------	--------------------------------	----------------	-----------------	-----------------	-------------------

ПРАВИЛА ИГРЕ:

- КУПИ И ПОЈЕДИ:
10 кесица „Негро“ бомбона од 100 грама
10 кесица „Лешник“ карамела од 100 грама
5 кесица „Воћна“ карамела од 100 грама

ИЛИ:
50 кесица других, било којих бомбона фабрике „ПИОНИР“ од 100 грама. И теби и онима које будеш послужио нека буде пријатно — јер су бомбоне „ПИОНИР“ заиста укусне.

- Кесице (празне, пошто сте бомбоне појели) стави у коверат, на њега прилепи наш купон са адресом „ПИОНИРА“ и пошаљи „ПИОНИРУ“, Суботица. На полеђини коверта читко испиши своје име, презиме, место становања, улицу и број.
- За послане кесице добићеш од „ПИОНИРА“ потврду с редним бројем. Добитници награда извлаче се жребом. Награде се додељују свака три месеца па према томе и ти можеш свака три месеца да учествујеш у наградној игри ако за свако извлачење пошаљеш потребан број кесица.

ИЗВЛАЧЕЊА ЋЕ СЕ ОБАВИТИ:

- 31. јула 1970.
- 30. октобра 1970.
- 29. јануара 1971.
- 15. маја 1971.

Имена добитника биће после сваког извлачења објављена у „Политикином забавнику“ а награде испоручене добитницима 15 дана по извлачењу.

ПИОНИР
ИНДУСТРИЈА ЧОКОЛАДЕ
И БОМБОНА

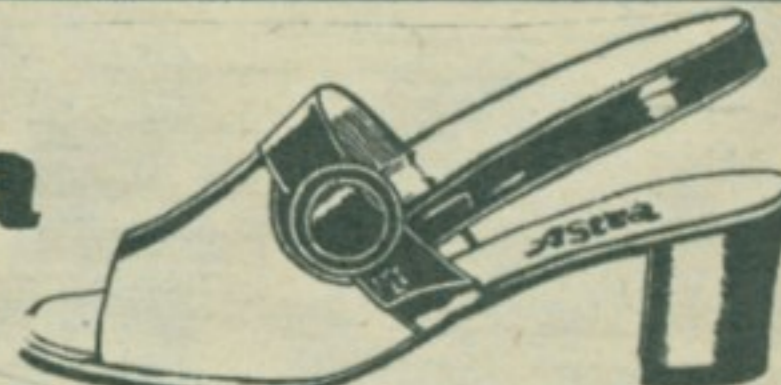
СУБОТИЦА

ИЗРЕЖИ, ЗАЛЕПИ НА КОВЕРАТ СД КЕСИЦАМА ОД БОМБОНА И ПОШАЉИ „ПИОНИРУ“

ЦИПЕЛЕ Astra

ЖЕНСКА ЦИПЕЛА
Astra

42 **НАГРАДНИ СТРИП!**

НАСТАВИТЕ СЕ

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: НАПАД НА АБНЕРА!

ЛУДИ ТРКАЧ

У лето прошле године у близини Кенедијевог рта у Флориди, на једном од споредних путева пролазници су застајали пред необичним призором. На ивици пута стајао је паркиран аутомобил кроз чије је бочно окно штрчао пар босих ногу. Нокти на свим ножним прстима били су потпуно модри, готово љубичасти. Једна жена стајала је крај аутомобила и навлачила на те ноге тркачке патике.

Радозналим пролазницима причала је о свом мужу — ноге што су штрчале из аутомобила биле су његове — који је већ претрчао од Хјустона дотле више од 1660 километара и који тог, двадесет осмог дана трчања, треба да претрчи још шездесет четири. Објаснила им је још да се њен муж зове Бил Емертон, да има 49 година, да је Аустралијанац и већ годинама тркач на дуге стазе.

Долином смрти

Кажу да је за тридесет и две године бављења овим спортом Емертон претрчао више од 170.000 километара! Године 1968. Емертон је изјавио да ће у најближој будућности кренути на трку кроз калифорнијску Долину смрти. Требало је да том приликом претрчи око 200 километара. Већ су два тр-

— НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА МЕ ИКО ПОБЕДИ, ЧАК НИ ПРИРОДА — КАЖЕ НЕУМОРНИ МАРАТОНАЦ БИЛ ЕМЕРТОН, КОЈИ ЈЕ БЕЗ ЗАУСТАВЉАЊА ПРЕТРЧАО 202 КИЛОМЕТРА

кача на дуге стазе изгубили живот у Долини смрти, рекао је тада, и то је за мене нека врста изазова. И ја могу страдати као моја два противника али учинићу све да останем у животу“.

Трка кроз Долину смрти почела је на врућини од 44 Целзијусова степена. Емертон је претрчао 48 километара када се изненада подигла пешчана бура која га је одигла са земље, носила га десетак метара и бацила га на тле. Устао је и настао да трчи али већ после неколико километара осетио је да удише сумпорну пару. Ноге су почеле да му се заплићу, снага да га напушта. Његова жена, која га је пратила аутомобилом, брзо му је навасила одело хладном водом и измасирала му читаво тело. Већ после три минута Емертон је поново био на ногама и наставио је да трчи. „Ја спадам у оне људе, изјавио је касније, који не дозвољавају да било ко однесе победу над њима. Чак ни природа“.

Емертон се родио на Тасманији, острву које припада Аустралији. Први пут је учествовао у трци на 10 миља (16 километара) када је имао 17

година. „Мислио сам да ћу издахнути од напора“, сећао се касније те своје прве трке. Када је имао 18 година морао је сваког дана да од радног места до куће претрчи 6 и по километара да би ручао и исто толико напруга. А тај његов ручак састојао се од стругане мркве, куваног пиринча, добре шницле и воћа. Да би имао више времена за трчање, Бил је пет година касније променио запослење и сада је, прикупљајући уплате за осигуравајуће друштво за које је радио, сваког дана морао да претрчи 24 километра.

Рекорд за рекордом

Од 1953. до 1956. године Бил Емертон је четрдесет пута освојио прво место на тркама од 800 метара до 96 километара и у више наврата постављао нов аустралијски рекорд у маратону.

Године 1958. Емертон је претрчао 160 километара од Лаунстона до Хобарта (Тасманија) за 20 часова и 41 минут. После тога успеха ма-

ња растојања уопште га више нису занимала. Једном је без заустављања за 26 часова претрчао 202,5 километара. Новинарима који нису могли да поверују у тај његов подвиг и чудили се како је издржао без сна, рекао је: „Негде око три часа у ноћи почиње да ме савладава жеља за спавањем али одмах затим отресам сан од себе. Могу чак и да затворим очи и да наставим да трчим.“

Бил Емертон је 1962. године претрчао 289 километара за 42,5 ч. такође без сна. Додуше, у току те трке одмарао се у више наврата, укупно два часа. Стаза га је водила преко највише тасманске висоравни. Читавог пута тукла га је киша, а у највишим пределима пробијао се кроз снег. „Никад нећу заборавити успон на врх те висоравни — причао је касније. — Тело, мишићи, кости... све ме је издавало. Судије које су за њим ишле у два аутомобила, стално су говорили да је време непогодно и саветовали ми да одустанем од трчања“.

Свеж као зелена салаја

Фабрика пива „Портер“ платила је Емертону 250 долара (3125 н. д.) да би претрчао 800 километара кроз Аустралијску пустињу, и то при температури од 38 сте-

пени, носећи на својој мајници рекламу која је истицала хранљиве и освежавајуће особине њиховог производа. Пола године касније Међународно удружење произвођача вуне оденуло је Била у своје шорце и мајице и платило му трошкове за трку на 1523 километра. За ту стазу Емертону је било потребно 18 дана и 15 часова. Као и обично, пратила га је у ципу његова жена, увек спремна да му измасира уморне ноге, опере му чарапе и — охрабри га.

Канадски сродници велике и по читавом свету растурају фамилије Емертонових веома су били поносни кад су дознали да ће Бил претрчати 624 километра од Торонта до Монреаља да би стигао на отварање међународне изложбе „ЕКСПО-67“. Јер, то је била најдужа стаза која је икад претрчана у Канади. И на том путу, као уосталом и на свим дотада, пратила га је његова жена Нора. Она је због њега завршила специјалну школу за спортску масажу и за време сваке трке бар два пута дневно масира му ноге мешавином маслиновог уља и сирћета. „После њене масаже осећам се свеж као млада зелена салаја“, тврди Бил.

Једна је живи

Бил Емертон увек и у свакој прилици говори о неискорпним могућностима људског организма. Ко год је бар једном разговарао с њим чуо је његово мишљење о хранљивој и лековитој снази пшеничног зрна и свежих плодова, о неопходности и, разуме се, о штетности пушења и „седећег“ начина живота. Једном је изгорио неког аустралијског новинара који га је у својој репортажи назвао лудим. „Ако је неко од нас двојице луд, онда то сигурно нисам ја него ти. Имаш тек тридесет шест година а већ си се угојио и омлитавио“.

Ускоро ће Бил Емертон навршити педесет година. Он се спрема да тај рођендан прослави тако што ће претрчати Аустралију од Перта до Мелбурна — 3520 километара.

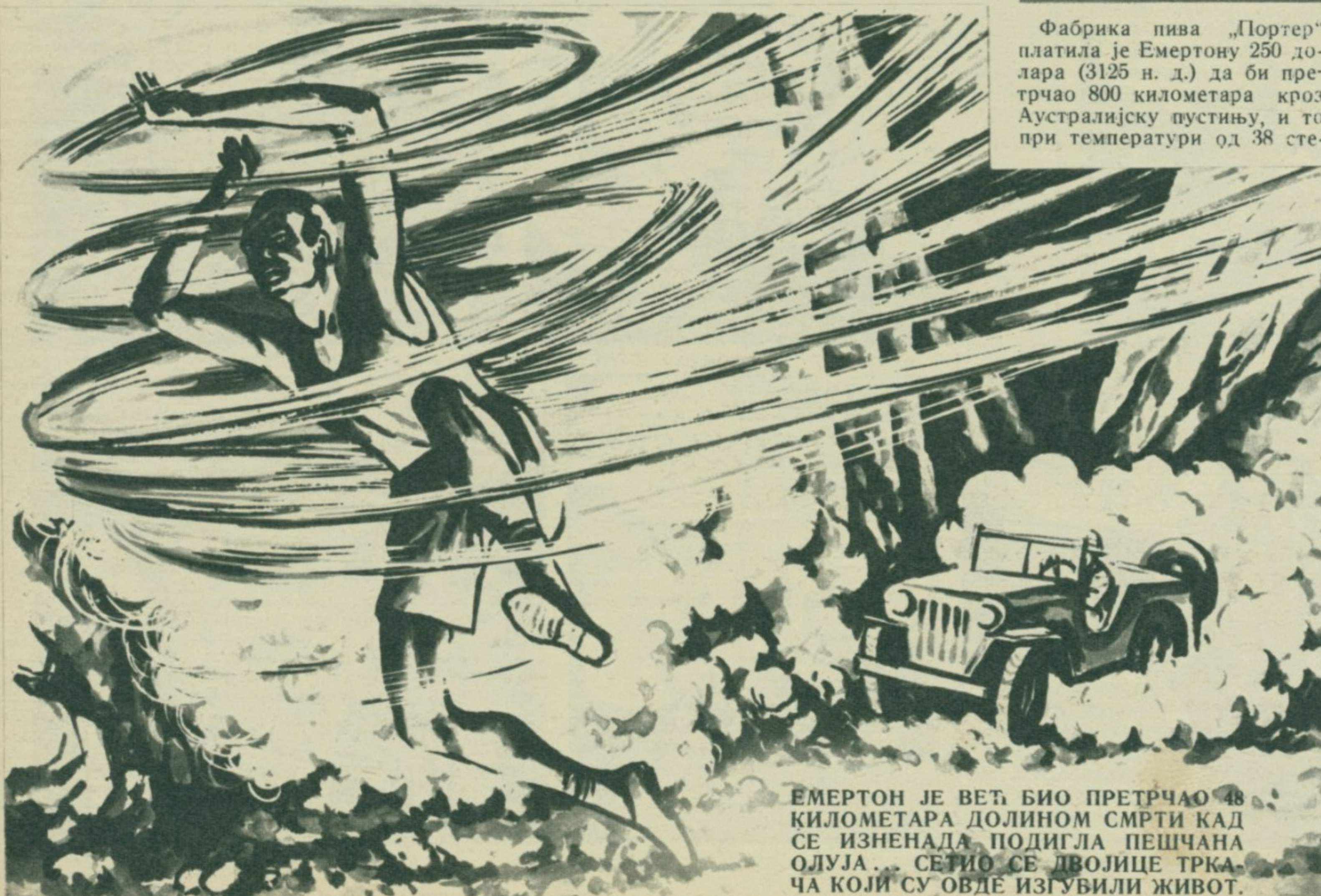
За време једног ручка а после уобичајеног свакодневног тренинга, један пријатељ поставио му је мало подмукло питање:

— Шта би ти, Биле, урадио кад би ти лекари забрањили да трчиш тврдећи да би то значило сигурну смрт?

Бил Емертон је без размишљања одговорио:

— Ништа. Сутрадан бих изишао у поље и претрчао своју норму — 16 километара.

К. В.

ЕМЕРТОН ЈЕ ВЕЋ БИО ПРЕТРЧАО 48 КИЛОМЕТРА ДОЛИНОМ СМРТИ КАД СЕ ИЗЕНАДА ПОДИГЛА ПЕШЧАНА ОЛУЈА... СЕТИО СЕ ДВОЈИЦЕ ТРКАЧА КОЈИ СУ ОВДЕ ИЗГУБИЛИ ЖИВОТ.

ПОРОДИЦА КРЕМЕНКО

ФРЕДЕ, ЗАР СЕ
ТАКО ПРОСЛАВ-
ЉА СВОЈ РО-
БЕНДАН?

ПОСТ...
ДА ТЕ ОН
НЕ ЧУЈЕ,
ВИЛМА!

ЗАРАВО,
ФРЕ-
ДЕ!

'ВО!

ДОБРО ЈЕ!
НЕ ВИДИМ
ГА...

СРЕЋАН
РОБЕНДАН,
ФРЕДЕ!

КАСНИЈЕ,
БАРНИ!
САД НЕ
МОГУ!

ШТА
МУ ЈЕ,
ВИЛ-
МА?

ПРИ-
ЧЕКАЈ
МАЛО...
ВИДЕ-
ЋЕШ!

ДОСА
САМ
ИМАО
СРЕ-
ЋЕ...

ЗИИП!

© HANNA-BARBERA PROD.

САКРИЋУ СЕ
У ГАРАЖУ И
НЕЋУ ИЗЛА-
ЗИТИ ДОК МИ
РОБЕНДАН
НЕ ПРО-
БЕ!

ДИНО ПРЕКО ЧИТАВЕ
ГОДИНЕ СКУПЉА КОСТИ
БРОНТОСАУРУСА...
ДА ДАРУЈЕ
ФРЕДА ЗА
РОБЕНДАН!

ШУАП!

ЏОНИЈЕВ ПЛАН ДА ОБЈАВИ СОПСТВЕНУ СМРТ И ДА ТАКО ПРИВУЧЕ ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ НАМЕРАВАО ДА ГА УБИЈЕ, ЗАСАД СЕ НЕОМЕТАНО РАЗВИЈАО...

ЧУДНО ОСЕЋАЊЕ... ЧУВАТИ ПОУЧАСНУ СТРАЖУ КРАЈ СОПСТВЕНОГ КОВЧЕГА! АЛИ... УБИЦА СЕ МОРА ПОЈАВИТИ! НЕКО МУ ЈЕ ПЛАТИО ДА МЕ СМАКНЕ...

... А ТАЈ ЋЕ ДОЊИ ДАСЕ УВЕРИ У МОЈУ СМРТ!

ВРЕМЕ СЕ ПОЛАКО ВУКЛО... ДАН СЕ ВЕЋ БЛИЗКИО КРАЈУ...

ЧЕКАЊУ ГА... ПОШТО САМ МРТАВ НЕМАМ НИКАКВОГ ПОСЛА... ИМАМ ВРЕМЕНА НАПРЕТЕК... КО БИ РЕК'О ДА ЋЕ ТОЛИКО РАДОЗНАЛИХ МЕШТАНА ДОЊИ ДА МИ ОДА ПОСЛЕДЊУ ПОШТУ... НИЈЕДНОГ НЕПОЗНАЈЕМ...

... СЕМ АКО СЕ УБИЦА НИЈЕ МАСКИРАО!

ОХ, НЕ! ЗАР ОН?

МОЈ НАЈБОЉИ ДРУГАР! СНЕП ХАНТЕР!

ЗАР ДА ОН ЖЕЛИ ДА МЕ УБИЈЕ?

БАШ САМ ИДИОТ! ОЧИГЛЕДНО ЈЕ ДА МОЈ ПЛАН ИМА ПУКОТИНА! ПРЕВИДЕО САМ ДА ЋЕ МОЈА "СМРТ" ПРИВУКИ ОВАМО НЕ САМО НЕПРИЈАТЕЉЕ... ВЕЋ И ПРИЈАТЕЉЕ!

ПРИЈАТЕЉЕ ТРЕБА ИЗДВОЈИТИ ОД НЕПРИЈАТЕЉА!

ПССТ! ГОСПОДИНЕ! ОПРОСТИТЕ ШТО ВАС УЗНЕМИРАВАМ У ВАШЕМ БОЛУ...

СЕДИТЕ...

ДА НЕ ПАДНЕШ КАД СКИНЕМ ОВЕ БРИНЕ, ДРУЖЕ!

Џ... ЏОНИ?! НИЈЕ МОГУЋЕ!

ПССТ... СВЕ ЈЕ МОГУЋЕ... КАД ЧОВЕК ХОЋЕ ПО СВАКУ ЦЕНУ ДА ИЗБЕГНЕ ОВАКАВ КРАЈ! МОЖДА САД УЗ ТВОЈУ ПОМОЋ...

ИДУЋЕ СЕДМИЦЕ: ТАЈАНСТВЕНА ДЕВОЈКА У ЦРНИНИ!

Имао сам 19 година када ме је вихор II светског рата донео из родне Холандије, земље ветрењача и лала, чак у Банат. Када су Немци окупирали моју домовину присилно су ме мобилисали у своју војску. Наравно, чим се указала повољна прилика побегао сам преко границе. Дуга је прича како сам се нашао код југословенских партизана. То се догодило јуна 1944. у околини села Падине у Делиблатској пешчари. Постао сам партизан једне диверзантске јединице а моји ратни другови, Југословени, дали су ми надимак „Холандија“. Фото-копија моје партизанске легитимације на коју сам толико поносан чува се у новосадском Музеју револуције.

Данас с породицом живим у Амстердаму, великој луци на Северном мору. Од Баната, где имам доста пријатеља, дели ме неколико хиљада километара. Рат је одавно прохујао али ја се и дан-данас често сећам једног драматичног догађаја из својих партизанских дана када сам отетим немачким „шмајсером“ оборио фашистички авион.

У њаклу олова и бајре

Била је касна јесен 1944. године. Досадна октобарска киша данима није престајала. Црна банатска земља претворила се у каљугу, слабо одевени партизани киснули су до голе коже.

Али, наша јединица убрзано је напредовала према Панчеву. Водиле су се жестоке битке за ослобођење града. Немци су, иако свесни да је све изгубљено, пружали жилав отпор настојећи да што дуже задрже ово важно упориште с великим војним аеродромом.

У борби је учествовао и „Луфтвафе“, злогласно немачко ратно ваздухопловство. Аеродром још није био освојен и с његових pista непрекидно су узлетале ескадриле немачких „јункерса“, „месершмита“ и „дорнијеа“. Сва та сила сручила се на положаје наших бораца. На све стране одјекивале су експлозије бомби, чуло се стравично завијање авиона у обрушавању, митраљеци су сејали смрт.

Усред тог пакла од олова и ватре наша чета надирала је према Панчеву. Стално смо мотрили на мутно небо да нас непријатељски авиони не би изненадили.

Једна »штука« се одвојила

Сећам се као да је било јуче аутомата „шмајсер“ који сам отео немачком стражару приликом бекства из затвора у Ковачици. Држао сам га на готово како бих одмах могао да саспем рафал на авион који би нас напао. Били смо све ближе граду док су напади немач-

АУТОМАТОМ ОБОРИО БОМБАРДЕР

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

КАДА СЕ ЗА ВРЕМЕ БИТКЕ КОД ПАНЧЕВА НЕМАЧКА »ШТУКА« ОБРУШИЛА НА КОЛОНУ НАШИХ БОРАЦА, НЕУСТРАШИВИ ХОЛАНЂАНИН ХЕНДРИХ КРЕЛ ОТВОРИО ЈЕ ВАТРУ ИЗ ШМАЈСЕРА» И ОБОРИО ЈЕ

ког ваздухопловства постајали све жешћи.

Ишли смо у колони један за другим да бисмо непријатељу из ваздуха били што неприметнија мета. Док смо се пробијали кроз густо

блато, један од бораца је узвикнуо: „Ево немачких авиона!“ И заиста, из даљине су се приближавале три црне тачке. Јасно су се оцртавале на тмурном сивом небу. Брзо су постајале

све веће и веће. Одмах сам их препознао: то су биле злогласне немачке „штуке“.

Одмах смо полегали у оближњи јарак, будно мотрећи шта непријатељ намерава. Када су се „штуке“ нашле тачно изнад нас, скоро нам је лакнуло. Помислили смо да ће нас оставити на миру и продужити даље.

Али, били смо примећени. Једна „штука“ одвојила се од ескадриле и почела да се обрушава према нашем јарку. Њена сирена, од које се ледила крв у жилама и нај-

У КАБИНИ САМ НАЗИРАО СИЛУЕТУ НЕПРИЈАТЕЉСКОГ ПИЛОТА. БИЛО МУ ЈЕ ЈАСНО ДА ГА ИЗАЗИВАМ НА ДВОБОЈ.

храбријим војницима, злогласно је завијала. Авион се спустио сасвим ниско и у бришућем лету почео да митраљира наше положаје.

Већ у првом налету митраљески рафали погодили су неколико наших бораца. Зачули су се јауци рањеника. У том тренутку пао ми је мрак на очи. Устао сам и уперо аутомат према „штуки“ која се губила. Знао сам да ће немачки пилот да се врати и нисам се преварио. Црна „штука“ с великим кукастим крстовима направила је мали круг и поново се устремила на нашу чету...

Моји другови, бојећи се да не настрадам, повикали су углас: „Холандијо, лези... лези... погинућеш!“ Чуо сам их као кроз маглу, али нисам послушао. Стојећи сам чекао напад непријатељског ловца-бомбардера.

Нишанио сам у резервоар...

Авион ми је, тако рећи, био надхват руке. У кабини сам назирао силуету немачког пилота. Било му је јасно да га изазивам на двобој. Вероватно је мислио да ће са мном брзо завршити. Пратио сам га кроз нишан свог „шмајсера“. Свуда око мене звиждали су меци непријатељских рафала. Пилот се просто поигравао, као мачка с мишем.

Знао сам да ћу тешко изаћи на крај с овом металном птичином наоружаном тешким митраљезима. Али, још у немачкој војсци научио сам њене слабе тачке. Требало је погодити или пилота или резервоар с бензином. Одлучио сам се за ово друго. У магновењу сам помислио на далеки Амстердам и своју земљу коју су прегазили фашисти и ставио живот на коцку.

„Штука“ је ишла право на мене. Учинило ми се да видим пилотово лице. Изгледало је да ће ме црна птичирина покосити крилима. Нишанио сам право у резервоар...

Одјекнуо је рафал, готово тренутно заглашен грмљавином авионског мотора. Помислио сам да ми више нема спаса и тада је из „штуке“ букнуо пламен. Неколико тренутака касније ударила је кљуном о земљу и експлодирала.

Тада је настало славље. Притрчали су ми другови и почели да ме грле и љубе. Имао сам луду срећу. Нисмо могли довољно да се начудићемо како је обичан „шмајсер“ победио страшу „штуку“.

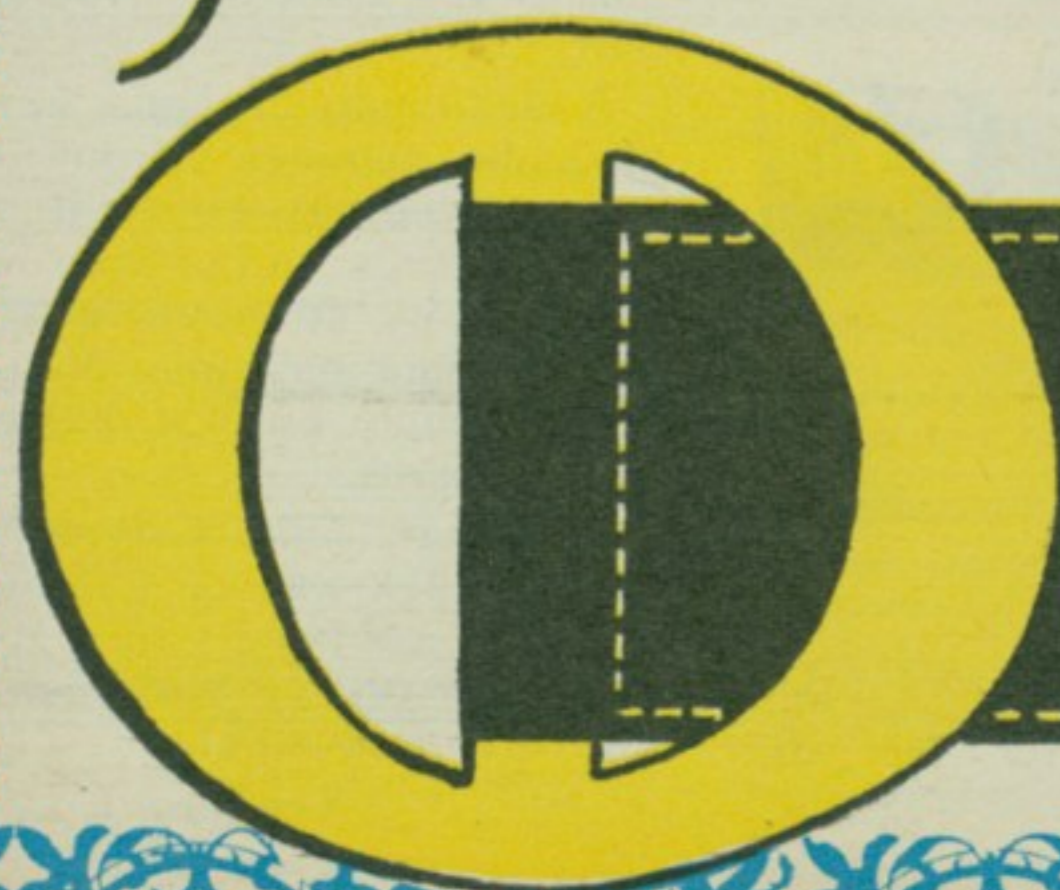
А неколико стотина метара даље, заривен у црну банатску ориницу, горео је немачки авион. Када смо успели да му приђемо, већ је био обична олупина. У њему је нашао смрт и фашистички пилот.

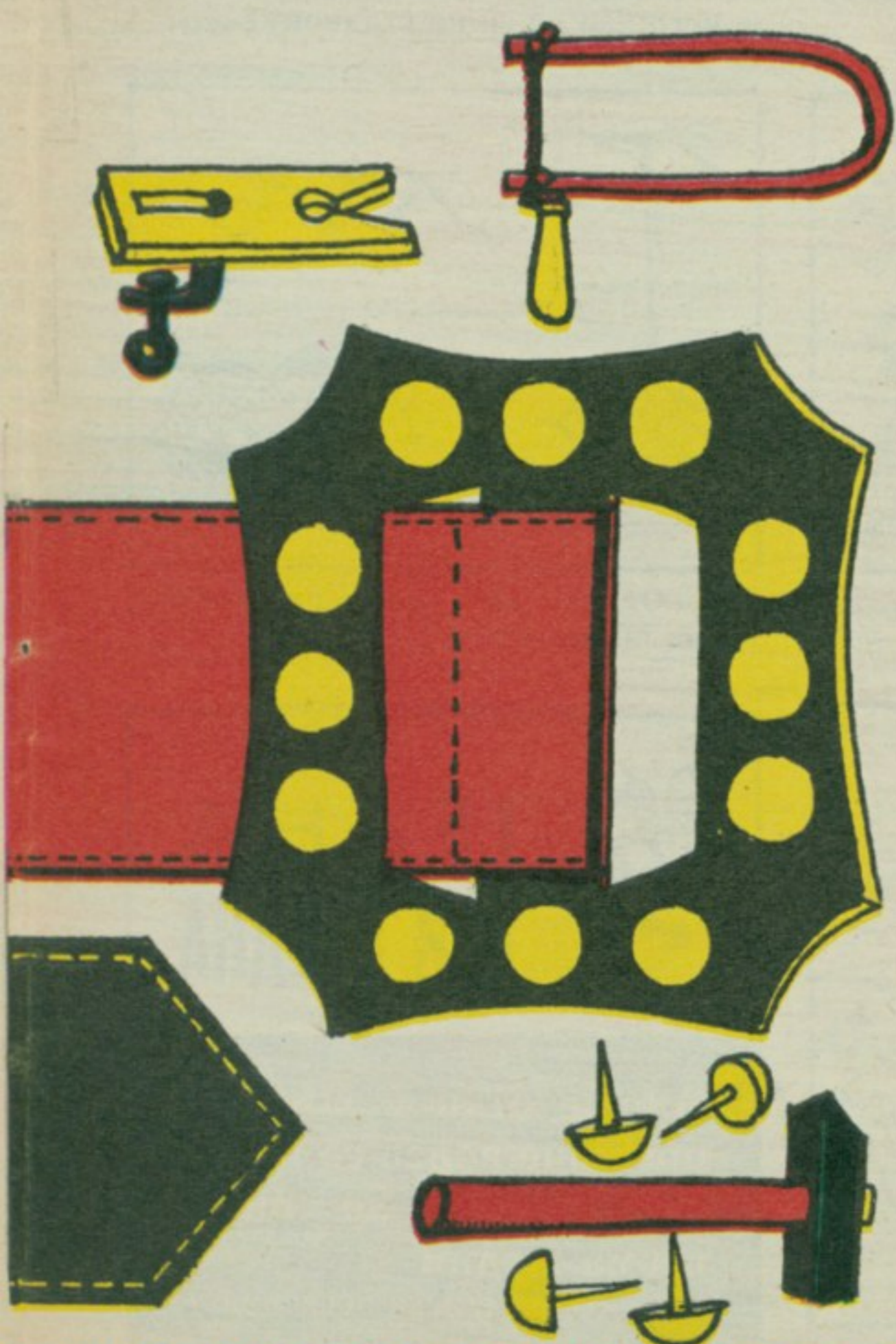
Често долазим у Југославију и увек кад се нађем у друштву својих ратних другова сећам се тог давно минулог доживљаја.

ЧЕДОМИР ЧЕДОМИР:
ЮНИОР
БУТИК

2

1 СУКЊА СА КАРНЕРИМА У ЦИГАНСКОМ СТИЛУ („ЦИПСИ ЛУК“). Сукња је макси дужине и кроји се као жипон у облику кружног исечка (од поља до пуног круга, по кељи). Да би карнери изгледали богатије, кроје се косо и приликом пришивања набирају. Ширину и број карнера одредите у зависности од ваше висине. За ову сукњу можете употребити штампане, памучне или синтетичке тканине (од старих хаљина). Сукња се везује врпцом око струка а преклоп је са стране у виду дубоког шлица.

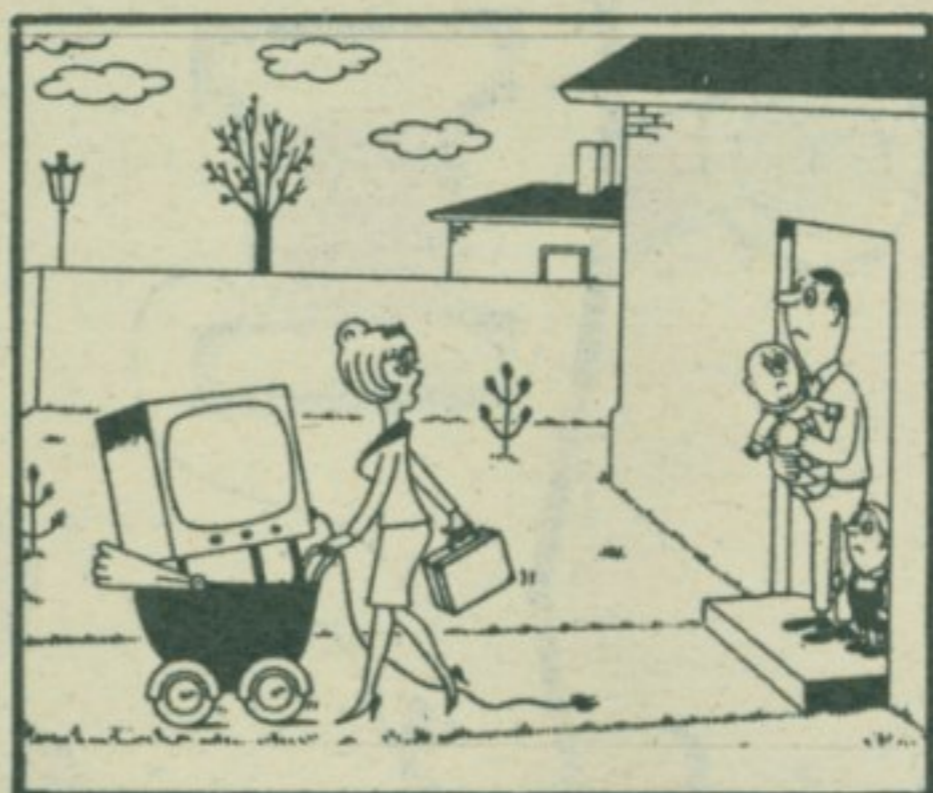
2 ОГРЛИЦА У „ИНДИЈАНСКОМ“ СТИЛУ није се од пробушеног жира и белих пластичних перли. Перле се нижу на кожну пертлу или врпцу од пластике мрке боје. На крајевима се пришивају кићанке од истог материјала.

3 УКРАСНИ КАИШЕВИ. — Шнала се реже од лепенке (шпер-плоче), која се затим боји лаком или тушем или пресвлачи самолепљивим тапетом од пластике. По шнали се укуцавају декоративни тапетарски ексери златне или сребрне боје. Каиш се кроји од лакиране дебеле пластике и поставља чохом (или сличним материјалом). Свилени гајтан или шујташ пришива се као украсни фриз или се ређају метална дугмад.

4 УМЕСТО ОБИЧНОГ КАИША ЗА САТ можете једноставно узети комад сантиметра. То је толико једноставно направити да су објашњења непотребна.

5 У МОДИ СУ ПОЈАСЕВИ ОД ПЛЕТЕНОГ ГАЈТАНА. Узмите вишеструку изувијану вуницу у три различите боје и уплетите је као кику.

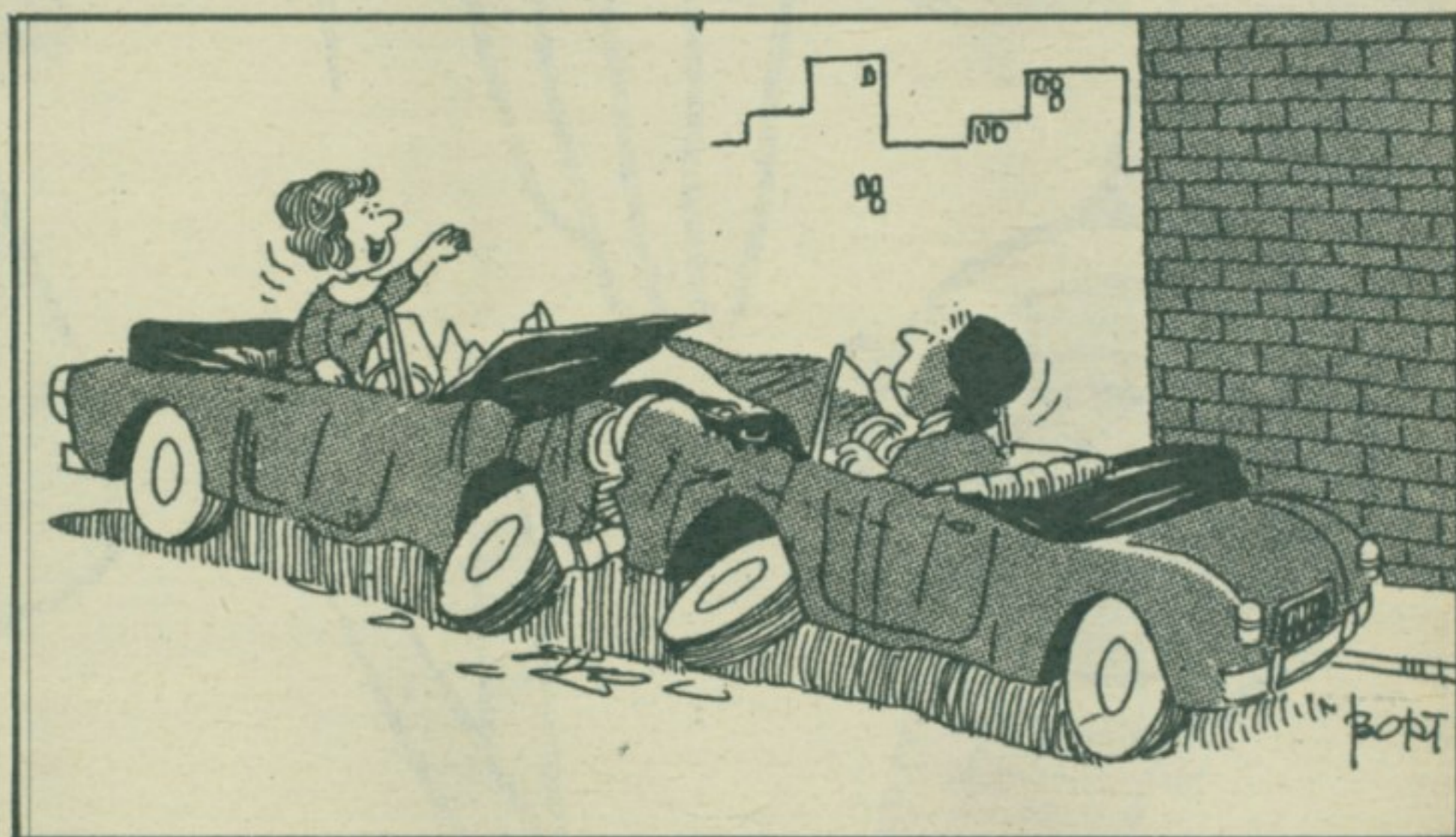
***** ХУМОР *****

— Враћам се својим родитељима!

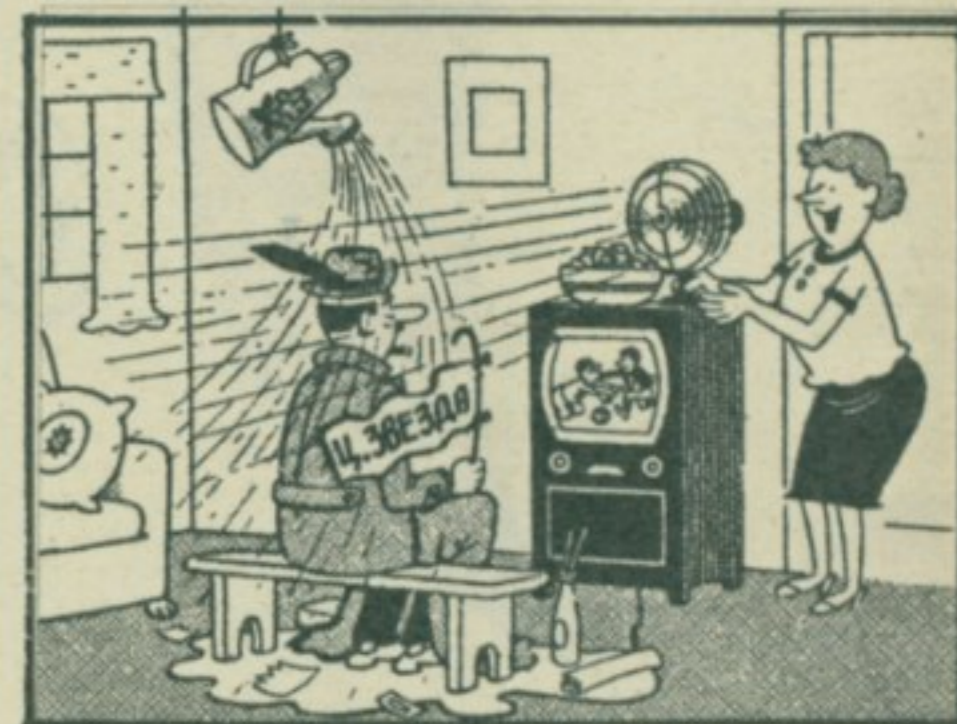
— Мој муж је отишао код свог најбољег пријатеља.

— Здраво, Јелена! И ти си добила возачку дозволу!

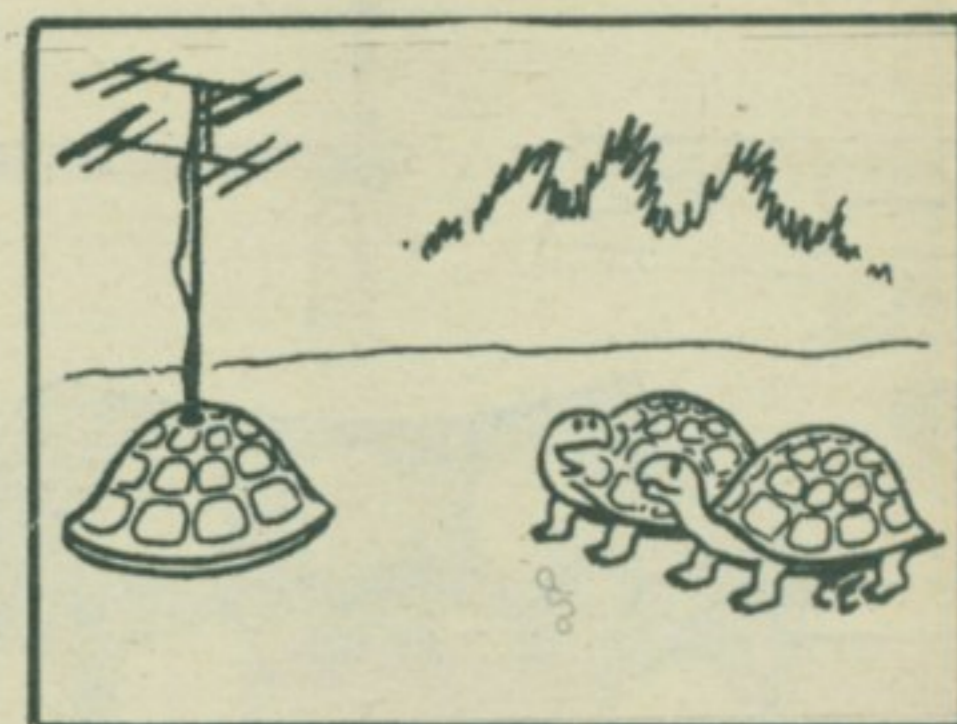
— За ваш случај заинтересовао се и ботанички институт!

— А сад ми лепо кажи зар ти није исто као да си на стадиону?

— Не знам да ли ће помоћи, али да покушамо.

— Откад има телевизор уопште се не појављује!

БЕЗ РЕЧИ

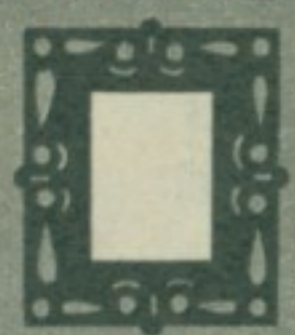
ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Ако је отац у животу превише волео со и бибер, синови ће бити веома жедни
(Вијетнамска пословица)

ДЕВОЈЧИЦЕ
И ДЕЧАЦИ!
И ОВОГ ПУТА
ЗА ВАС
ВЕЧИТИ
СПОМЕНАР
„ЈА“
ЗА 2700 УМЕСТО
3000 СТ. ДИН!

Ја...

1. Књига која се зове „ЈА...“ истовремено је споменар, албум за фотографије и лични дневник.
2. „ЈА...“ је необична књига у коју ћеш, у почетку, уз помоћ старијих, а касније сам да стављаш своје цртеже и фотографије и да бележиш најлепше доживљаје од предшколског доба до осмог разреда осмогодишње школе.
3. Књига ће ти трајати неколико стотина година. Бачена је са 17. спрата „Политикиног“ облакодера, пуштен је аутобус градског саобраћаја да преко ње пређе, на њој су ручали а није се раскупусала ни запрља!
4. „САВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА“ омогућује читаоцима „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ да купе књигу „ЈА“ по цени од 2700 уместо 3000 ст. динара (како се она продаје у књижарама). Ко купи ову књигу нарученицом из ЗАБАВНИКА учествује у извлачењу награда:

4 НАГРАДЕ

**4 ПОНИ
4 БИЦИКЛА**

БИКЕ НА
СРЕЌУ
ИЗВУЧЕ-
НИ МЕЂУ
КУПЦИМА
КЊИГЕ
„ЈА“

„САВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА“
Београд, Кнез Михаилова 6/У

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим наручујем књигу „ЈА“ по цени од 2700 ст. динара. Књигу ћу платити поштару кад ми је донесе (поузећем)

(Име и презиме наручиоца)

(Место, улица и број)

Изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу „САВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА“, Београд, Кнез Михаилова 6/У, П. Ф. 479.

РЕШИТЕ ПРОБЛЕМ!

Зидар на нашем цртежу треба да припреми 32 литара сувог материјала за малтер. То је мешавина која се састоји од једног дела цемента и 3 дела песка. А он има само једно ведро од 10 литара и једно од 3 литара. На који начин ће то урадити? Решење на страни 55.

КАПЕТАН КЕЈТ

МИСТЕР РОУПЕ, ПОГЛЕДАЈТЕ ТАМО...

НЕШТО ОПРЕМАЈУ!

ЉУДИ КАПЕТАНА КЕЈТ НАШЛИ СУ СЕ ОПКОЉЕНИ НА ВРХУ ЈЕДНЕ ОД ПИРАМИДА...

ДА ТО НИЈЕ НЕКИ ТОМЕКОВ ТРИК... ДА НАС СЕ ДОМОГНЕ?

ПОЧИЊУ НЕКУ ВРСТУ РИТУАЛА... И ОДРЖАВЕ ГА У ХРАМУ ГДЕ СУ КЕЈТ И ГЛЕДСТОН!

ПОКУШАЈУ ДА ПУЦАМ НА ЊИХ!

НЕДЕШ НИШТА ПОСТИЊИ СА ОВЕ ДАЉИНЕ! БОЈЕ ЧУВАЈ МУНИЦИЈУ... КАД НАС БУДУ ДИРЕКТНО НАПАЛИ!

ХРАМУ БОГА ЈАГУАРА...

КЕЈТ! ЊИХОВА ОДЕЛА... КАО ДА СУ ВАСКРЕЛИ СТАРЕ МАЈЕ...

ДОЛАЗЕ ОВАМО, АМОСЕ! ГДЕ ДА СЕ САКРИЈЕМО? МОЖДА...

ТАЈАНСТВЕНА ИГРА

ОТКУДА МОЈА ХАЉИНА ОВАЕ, ГОСПОЂО МИЧЕЛ?

ТО БИХ И ЈА ЖЕЛЕЛА ДА ЗНАМ!

ЗАШТО МЕНЕ ПИТАШ?

ЗАТО ШТО САМ ЈЕ НАШЛА У ТВОЈОЈ СОБИ!

ШТА?

ШТА РЕЧЕ?

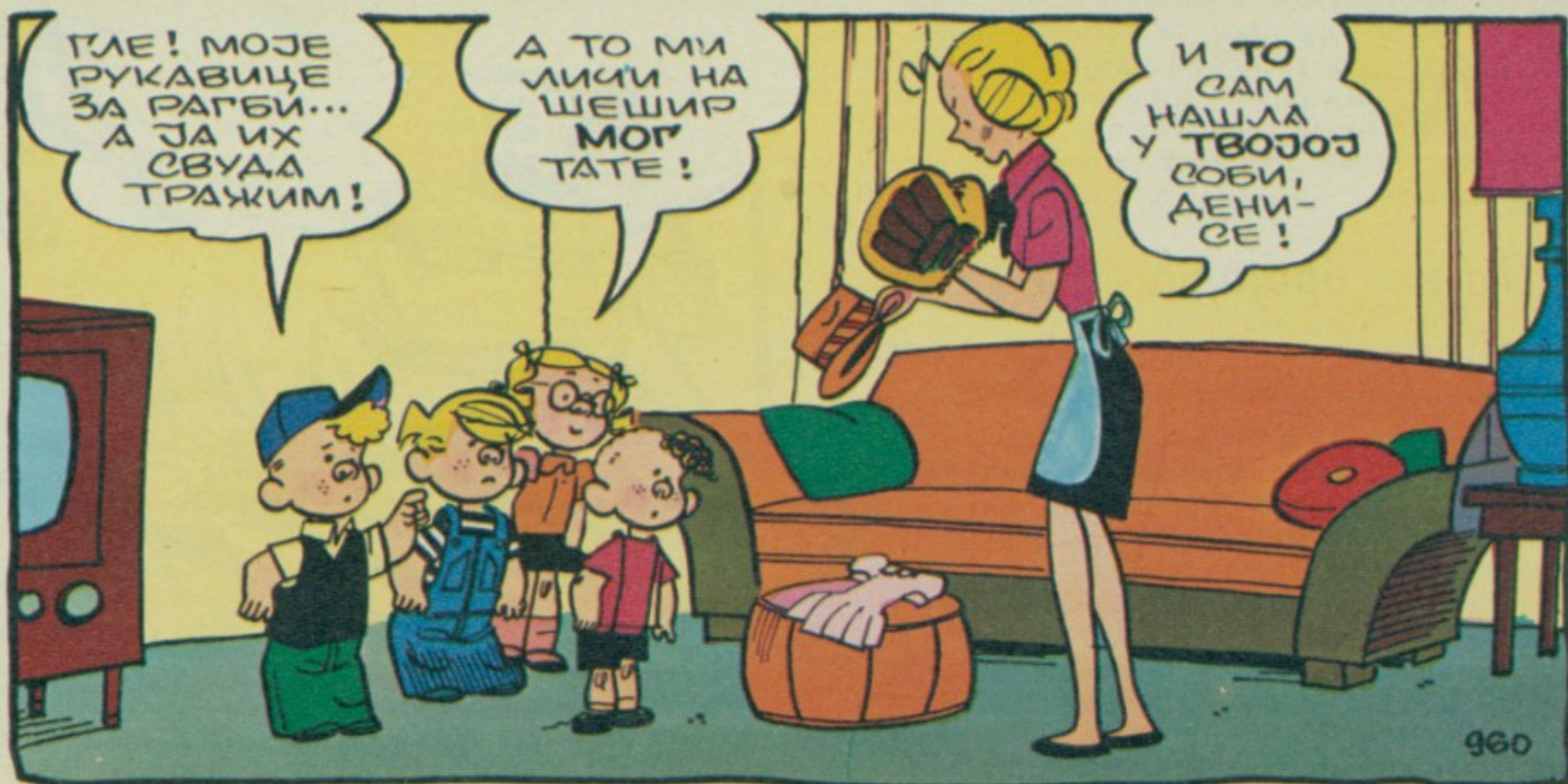
ДЕНИСЕ, ШТА ТРЕБА ДА ЗНАЦИ ТО УЗИМАЊЕ МОЈЕ ХАЉИНИЦЕ?

МА ЈА ЈЕ НИСАМ УЗЕО!

ДОБИТЕ У КУЉУ... СВИ! ИМАМ ДА ВАМ ПОКАЖЕМ ЈОШ НЕШТО!

???

ГЛЕ! МОЈЕ РУКАВИЦЕ ЗА РАГБИ... А ЈА ИХ СВАДА ТРАЖИМ!

А ТО МИ ЛИЦИ НА ШЕШИР МОГ ТАТЕ!

И ТО САМ НАШЛА У ТВОЈОЈ СОБИ, ДЕНИСЕ!

У 2220. години употреба кућних робота постала је свакодневна појава. Катерино је био је дан такав робот. Изврстан електронски робот, живео је и радио у породици професора Изидора Кортија који је предавао историју на Римском универзитету. Као и други домаћи роботи, умео је да кува, пере и глача рубље, спрема собе. Сам је одлазио у куповину, водно књигу трошкова, укључивао је и искључивао телевизор, куцао на машини професорова писма, возио аутомобил а увече препричавао укућанима своје комшијске сплетке. Једном речи, био је савршен механизам. И, као свим механизмима, сан му уопште није био потребан. Ноћу, док би читава породица спавала, он је, да му не би било досадно, пеглао професорове панталоне, плео џемпер за сињору Корти, правио деци играчке. А кад би све послове завршио, сео би за кухињски сто и ре шавао укрштене речи.

Неразумљиви збуци

Једне ноћи, док се Катерино мучио да се сети имена неке реке од 15 слова, зачуо је звиждање. Није то било први пут да слуша те чудне, пријатне звуке што су долазили из суседне собе у којој је спавао професор Изидоро. Али овог пута ти звуци који су нарушавали ноћну тишину изазвали су у њему чудне мисли. „А зашто заправо људи спавају? И шта при томе осећају?“

Катерино је устао од стола и на прстима кренуо у дечју собу. Деце је било двоје, Роландо и Лучила, и она су увек спавала при отвореним вратима да би и ноћу била што ближе родитељима. На столићу крај постеље горела је плавичаста лампа. Катерино је дуго посматрао лица уснуле деце. Роландово је било спокојно а на Лучилином је играо лак осмех. „Она се смеши! — зачудио се Катерино. — Вероватно у сну види нешто пријатно. Али, шта се може видети затворених очију?“

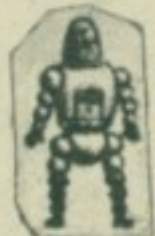
Робот се вратио у дневну собу и дубоко се замислио. „Покушаћу и ја да заспим“ — одлучио је.

Роботи постоје већ стотинак година али ниједном досад није пала на ум тако дрска мисао: „А ко ми brani да то још данас покушам? Не данас, овог тренутка!“

Тако је и учинио. „Лаку ноћ, Катерино, — казао је сам себи. — Желим ти лепе снове“ — додао је сетивши се речи што их је сењора Луиза говорила деци стављајући их у постељу.

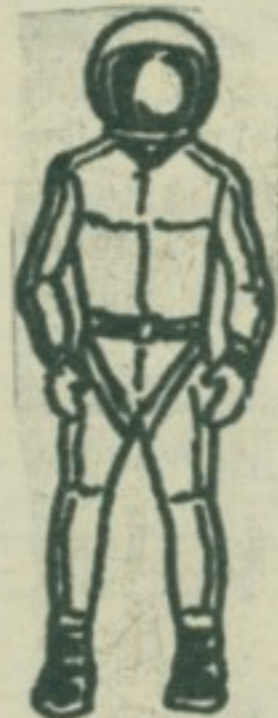
Катерино је запазио да укућани најпре затворе очи. Покушао је да учини то исто али, авај, његове очи биле су тако устројене да се не затварају ни дању ни ноћу. Није имао капке. Устао је, потражио комад картона, изрезао два круга, причврстио их преко очију и поново се завалио у фотељу. Сан ипак није долазио а лежати тек тако са затвореним очима било је веома заморно. Поред тога, није видео ништа што би га натерало да се осмехује. Видео је само густ, црн мрак и то га је нервирало.

Тајна бројања оваца

Али, Катерино се није предавао. Када је изјутра, са обавезном шолницом кафе пошао да пробуди господара, одлучио је да добро мотри на њега. И тог дана је запазио да професор одмах после ручка седа у фотељу да би прочитао новине. Минут-два би расејано прелиставао странице, затим би му се очи склопиле, новине би пале на под и почињала би чудна музика.

ЛАКУ НОЋ, КАТЕРИНО

ЂАНИ РОДАРИ

— А ЗАШТО ЉУДИ ЗАПРАВНО СПАВАЈУ — ЗАПИТАО СЕ РОБОТ — И ШТА ОСЕЋАЈУ?

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

„То је, вероватно, успаванка“ — помислио је Катерино. Једва је дочекао ноћ а кад су сви полегали, сео је у фотељу и узео новине. Прочитао их је од првог до последњег реда, чак и огласе, али сан није долазио.

Ипак се Катерино није предавао. Једном за време ручка чуо је како сињора Луиза каже мужу:

— Синоћ сам да бих заспала, морала да бројим овце. Знам ли колико сам их набројала? Хиљаду петсто двадесет осам.

Два дана је Катерино размишљао шта би то могло да значи и најзад се обратио Роланду. Постављајући му питање, осећао се непријатно као да од малишана хоће да извуче неку страшну, скривену тајну.

— Зашто ви бројите овце кад хоћете да заспите? И како се то ради?

— Веома једноставно. Треба затворити очи и замислити да су овце пред тобом — одговори Роландо и не слутећи да тиме издаје људски род. — Затим треба замислити ограду и у мислима натерати овце да преко ње скачу. А тада почињеш да их бројиш: један, два, три... и тако све док не заспиш. Ја никад нисам успео да избројим више од три десет оваца. Лучила је једном набројала чак 42. Али она се то само хвали, ја јој баш не верујем.

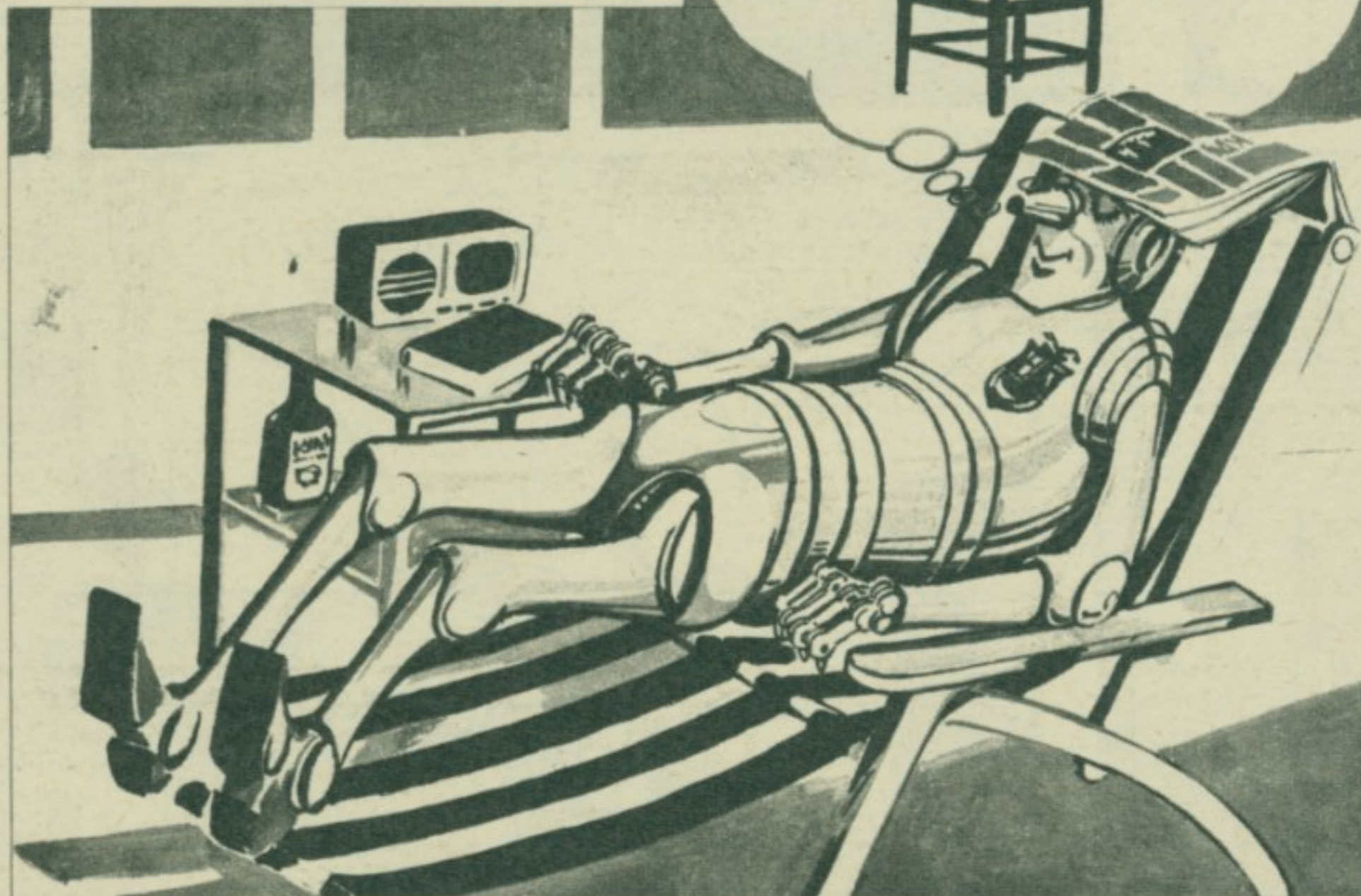
Катерино је, откривши тајну, једва издржао да не отрчи у купатило и тамо почне да броји овце. Ипак, сачекао је ноћ. Угодно се сместио у

фотељу, покрио очи новинама и покушао да види овце. У почетку је успео да види само бели чупави облич са расплутим ивицама. Затим је облачић почео да добија одређени облик, појавило се нешто слично овчијој глави. Облачићу су потом израсле ноге, реп и он се претворио у праву овцу. Са оградом је већ ишло теже. Катерино никад није био у селу па није могао да замисли шта је то ограда. Тада је одлучио да оградом замени столицом. У машини је натерао овцу да приђе столици.

— Скачи! — наредио јој је.

Овца је послушно скочила преко столице и нестала. Катерино је покушао да одмах замисли другу овцу, али док се она пред њим створила, столица се преврнула. Треба ло је почети све из почетка и кад је столицу вратио на место, овца је одбила да скачи. Погледао је на часовник и са ужасом утврдио да му је на замишљање свега две овце отишло четири часа. Скочио и потрчао у кухињу да још једном прегледа професорове панталоне.

— Ипак — тешио се — једну ов-

— СКАЧИ! НАРЕДИО ЈЕ КАТЕРИНО ОВЦИ ДА СКОЧИ И ОНА ЈЕ ПОСЛУШАЛА. АЛИ, СА ДРУГОМ ЈЕ ИШЛО ТЕЖЕ.

цу сам натерао да скачи. Не предај се Катерино, не губи веру у успех. Сутра ће бити две овце, преко сутра три и на крају ћеш победити.

Први сан

Тако је почела тешка Катеринова борба с овцама. После три месеца већ је могао да изброји сто оваца како скачу преко столице. Сто прву овцу није видео зато што је заспао слатким сном. Спавао је свега неколико минута али је спавао. О томе су неопобитно сведочиле казаљке на часовнику. Крајем седмице преспавео је пуна три часа. И први пут је сањао. Сањао је као да му професор Изидоро Корти чисти ципеле и везује кравату. Дивно, узбудљив сан!

Време је да вам кажемо да је на супротној страни улице живео уважени професор Тиболо. Једне ноћи пробудила га је ужасна жеђ и зато је кренуо у кухињу по чашу хладне воде. Пре но што је поново легао по навизи је погледао кроз прозор дневне собе, која је била гачно насупрот дневне собе професора Кортија. И шта је угледао? У дневној соби његовог колеге горела је светлост и робот Катерино спавао је сном праведника. Наћуливши уши, професор Тиболо је зачуо лако звиждање. Сумње није било. Не само што је спавао, робот је у сну и хркао. Професор Тиболо отвори окно и продра се из све снаге:

— Узбуна! Узбуна!

Пробудила се цела улица, на кухињама су се с треском отварала врата и прозори. Уплашени повицима са улице на прозор су излетели и професор Корти и његова жена.

— Шта се догодило? Земљотрес? — уплашено су питали.

— Нешто још горе! Много горе! — довикнуо им је професор Тиболо. — Ви спавате на динамиту, уважени колега!

— Ја се, као што знате, бавим старом историјом — одговори му професор Изидоро — а у древности динамита није било. Њега су изумели много касније.

— Ми смо мирни људи — кротко је додала сињора Луиза — никоме не сметамо: Додуше, Роландо је јуче суседима разбио прозор...

— Боље погледајте у своју дневну собу — прекинуо је професор Тиболо.

За све то време Катерино је слатко спавао. На његовом металном лицу поигравао је благ осмех.

— Катерино! — плачним гласом викнула је сињора Луиза.

— Катерино! — професоров глас био је много строжи.

— Ту је потребан чекић! Узмите чекић и добро га лупите по глави! — довикнуо је са улице професор Тиболо.

Вративши се из кухиње с чекићем, професор је замахнуо...

— Пажљивије! Пажљивије! — стала је да преклиње сињора Луиза. — И сам знаш колико нас је коштао. Још ни последњу рату нисмо за њега уплатили.

— Бум, бум, бум! — одјекивало је као ударци судбине.

Најзад је Катерино зевнуо и протерао се.

— Спавао сам? — запитало је. Ужас! Тај дразник се још усућује да постави такво питање!

У зашбор!

У истом тренутку зачуло се звиждање сирена. Полиција, коју су обавестили ревносни пролазници, стигла је да би дала свој допринос решењу проблема. Катерина су ухапсили, ставили му челичне лисице и „марицом“ одвели у суд где га је судија, пробуден усред ноћи,

осудио на две недеље затвора.

Судија је био мудар и лукав човек. Посаветовао је полицији да држе у тајности тај непријатни догађај. И стога сутрадан ниједан лист није донео ни ретка о роботовом злочину. Али, сцену Катериновог буђења посматрали су не само људи већ и многи домаћи роботи. Месту догађаја најближи је био Терезио, робот професора Тиболија. Он се, мудро, уздржао од мешања у разговор свог господара с професором Кортијем али је ловио сваку њихову реч и у суседним кућама роботи су дремали. Поред тога Терезио је у четвртак, кад сви домаћи роботи имају излаз, подробио обавестио своје пријатеље о невероватном догађају.

— Драге колеге, Катерино је спавао као човек. Не, чак и лепше. Он није хркао већ је испуштао дивне мелодичне звуке. Била је то права електронска симфонија.

Роботи, мушкарци и жене, узбуђено су слушали његово казивање. У њиховим гвозденим главама, снабденим електронским мозгом, синила је мисао: и ми бисмо, значи, могли да заспимо. Главни је дознао начин припрема и настајања сна. Али, то је била Катеринова тајна а он је, јадник у затвору. Излаз је нашао Терезио. Он је знао да је Катерино био у пријатељским односима с децом професора Кортија. Мали Роландо, чије је поверење Терезио лако задобио помоћу једне жваке, испричао му је како је Катерино бржао овце које скачу преко оградe.

Исте ноћи Терезио је покушао да понови Катеринов опит и, замислите, одмах је успео. То није никакво чудо јер увек је најтеже пиониру док остали иду већ утрвеним путем.

Само у Риму

Три узастопне ноћи град се будио од необичне музике: хиљаде робота, заваљених по фотељама, на балконима, спавали су и мелодично хркали. Полиција и ватрогасци буквално су лудели од непрекидних телефонских позива. Али, није било могуће ухапсити све роботе Рима! Уосталом, тако велики затвор и не постоји у граду.

Исти онај судија који је осудио Катерина на затвор, предложио је, у једној телевизијској емисији, да се власти споразумеју с роботима. Властима, уосталом, ништа друго није ни преостало јер би роботима сан могао да се одузме само чекињима. А онда од лупе чекиња Римљани не би могли да заспе. Роботима је при знато право на спавање али без хркања. После Рима дошли су на ред Милано, Торино, Марсеј, Лондон, Тимбукту.

Када је Катерино изишао из затвора, дочекали су га хиљаде робота. Клицали су: „Ура за нашег славног Катерина!“ А Вибиалди, кућни робот диригента оркестра трамвајница, компоновао је за ту прилику химну. Треба рећи да су незлобивни Римљани, заборавивши на свој сукоб с роботима, топло пљескали роботима када су, певајући своју химну, прошли улицама Рима.

Ако у Риму постоји нешто свето и неприкосновено, онда је то сан. Римљани воле да спавају ноћу, дану, а нарочито после ручка. Један озбиљни научник, проучивши случај са Катерином, изложио је своје закључке на 2400 страница и богато их илустрирао фотографијама у боји. Круна његовог истраживачког рада била је дубока научна мисао:

„Само у Риму, у мозгу електронског робота, могла се родити мисао о проналаску сна. Ни у једном другом граду на свету не постоје и не би ни могли постојати тако повољни услови за једно толико оригинално откриће“.

ТУНГА И ХОРДА С ДРВЕЋА

ПОДСЕТНИК

КОНОПАЦ за прескакање (увоз из Италије) може се купити у продавници „ПУТНИК“, Таковска 16 или наручити преко поште — поузећем од „ПУТНИКА“, сектор за робни промет, Нушићева 4/III, Београд. Цена 7,50 нд.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

ШЛАГЕР СЕЗОНЕ 70.

Арсена не треба представљати. Он је толико познат у свету наше врхунске забавне музике да би свака реч била сувишна. Композицијом Есада Арнауталића „Све је било музика“ за коју је сам Арсен написао текст победио је на фестивалу „Ваш шлагер сезоне 70“. Необично је да је ово први фестивалски успех Арсена као певача, док су његове композиције у интерпретацијама других више пута награђиване. На другој страни је „Девојка за један дан“. Плочу је издао „Југотон“. Цена је 7,75 н

* ЦУРИК = НАТРАГ

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Имам 17 година и желим да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље који навијају за „Вардар“ и „Црвену звезду“. Методије Неделков, Благој Нечев 37, Титов Велес.

Желела бих да се дописујем с друговима и другарицама из Југославије и Француске. Имам 14 година и навијам за „Хајдук“. Хоби ми је сакупљање разгледница. Волим бит музику. Сенка Томичић, Сутјеска 14, Сплит.

Дописивала бих се са друговима и другарицама који су рођени 15. VI 1959. године. Молим их чим ми се јаве да ми пошаљу и фотографију. Мила Митић, Учитеља Јосифа 3/1 део, Лесковац.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Имам 15 година и навијам за „Динамо“. Волим забавну музику, хоби ми је сакупљање значака и проспеката. Ранислав Пангић, Школа унутрашњих послова 1/7, Сремска Каменица.

Имам 14 година. Желела бих да се дописујем с друговима и другарицама из наше земље, Француске и Италије. Језик дописивања: француски, италијански и српскохрватски. Навијам за „Хајдук“. Сакупљам разгледнице и волим бит музику. Силвана Муше, Ослобођење 34, Сплит.

Желео бих да се дописујем са другарицама из Југославије на српскохрватском и француском језику. Имам 15 година, ученик сам VIIIБ разреда. Зоран Радовановић, 39Б Зеленика, В. К.

Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима који су рођени 22. августа 1955. године. Бранка Босиљчић, Осн. шк. „Бранко Радичевић“ Мала Алеја 3, Сарајево — Илида.

Имам 13 година и идем у VII разред. Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама који воле математику. Скупљам „кандит“ маркице и разгледнице. Драгица Рањеловић, Пана Ђукића 43, Лесковац.

Желео бих да се дописујем са девојчицама из целе земље. Борисав Божић, Булевар Лењина 9/93, Нови Београд.

Ученица сам гимназије. Имам 15 година. Желела бих да се дописујем са младима којима је хоби сакупљање грамофонских плоча, колор фотографија, свих типова авиона и које интересује ваздухопловство. Тоља Томић, Вакова 13, Вршац.

Желео бих да се дописујем са друговима из иностранства. Језик дописивања италијански. Имам 11 година и идем у V разред. Драгана Салатић, Булевар револуције 323, Београд.

Питомца сам Ваздухопловне техничке војне школе у Рајловцу. Желим да се дописујем с друговима и другарицама широм земље и иностранства. Будимир Живковић, В.П. 5358/Д, Рајловац — Сарајево.

* укршшене речи *

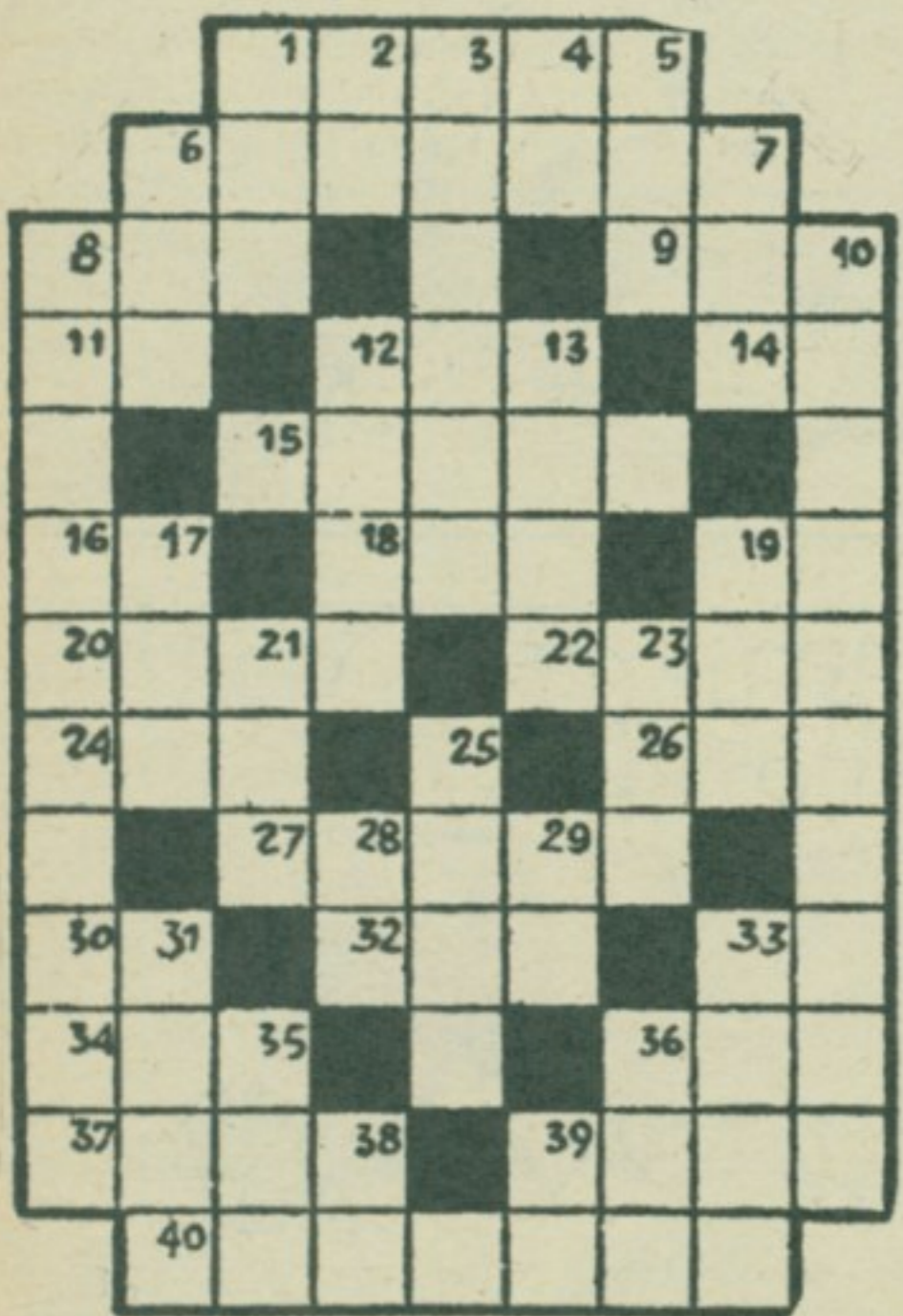
Водоравно: 1) почетак трке; 6) чувени руски књижевник („Ана Каренина“); 8) производ горења; 9) скуп дипломата; 11) скраћеница за аутомону покрајину; 12) блато; 14) негација; 15) главни град Француске; 16) скраћеница за музичку ознаку „тремоло“; 18) аутомобилска светиљка; 19) музичка нота; 20) плодно ме-

сто у пустињи; 22) река у Сибиру; 24) река у Африци; 26) и једна и друга; 27) рам; 30) предлог; 32) име песника Ујевића; 33) предлог; 34) телефонски позив; 36) аустралијска птица, сродна афричком ноју; 37) врста египатског памука; 39) полуострво на југу СССР; 40) планинско узвишење у Албанији, познато из првог балканског рата.

Усправно: 1) речна риба; 2) хемијски знак за талијум; 3) град у Етиопији; 4) морски гребен; 5) кретање воде; 6) изразити представник неке врсте; 7) наелектрисана честица; 8) слепило за боје; 10) непосредно гласање о неком предлогу или другом питању; 12) напитака; 13) стари жичани музички инструмент; 17) скраћеница италијанске телевизије; 19) ивица; 21) недаћа; 23) енглески хуманист и државник (Томас); 25) врста тканине; 28) иницијали нашег комедиографа („Школски надзорник“); 29) река у Аустрији; 31) оруђе за рад; 33) град на Јадрану; 35) стара мера за тежину; 36) личност из једне опере Јакова Готовца; 38) злато (фр.); 39) иницијали нашег познатог глумца („Наше мало мисто“).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) мармелада, а, 8) тигар, 9) гр, 11) ров, 12) би, 13) Лир, 15) Нобел, 17) абер, 19) рода, 20) Јадар, 22) сан, 23) идеја, 25) пет, 27) пенал, 30) опел, 32) жара, 33) љиљан, 35) Цар, 36) ср, 37) кер, 39) си, к, 40) Лабин, с, 42) анатомија.

Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29. Претплата за нашу земљу: годишња 66,00 дин, полугодишња 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин. Годишња претплата у иностранству: DM 40.— \$ 10,60.— Fl 58,80.— Sfr 46.— Skr 56. Текући рачун број 608-1-82-1 за уплате из земље. Девизне уплате из иностранства преко Привредне банке Београд на рачун 608-620-3-32009-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31/1, тел. 22-711.

МАЛА ПОШТА

ШТА ЈЕ ТАЧНО?

Драги Забавниче,

У броју 950 видео сам да алат ОТО III стаје 175 нд односно 210 нд а у броју 951 пише 1750 односно 2100 нд. Молим те одговори ми која је цена тачна?

Драган Матић, Данијела Озме 11, Сарајево

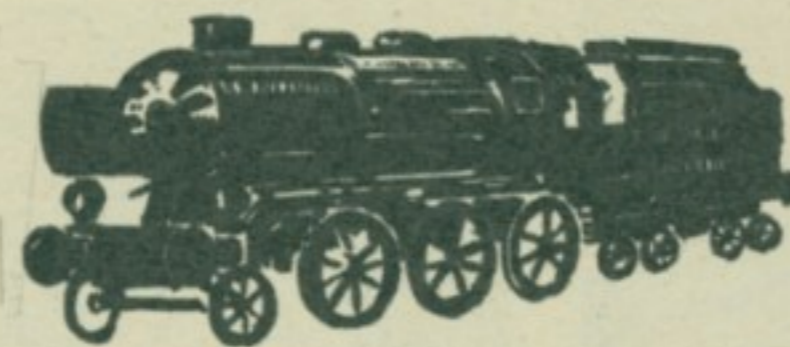
У броју 950 промакла нам је штампарска грешка у цени, па је оглас поновљен. Алат за обраду метала ОТО III стаје: 1.750 нд односно 2.100 нд.

ВАТИЛИ СТИВЕНСОН?

Драги „Забавниче“, молим те да ми одговориш на ово питање: ко је пронашао парну машину — Џемс Ват или Џорџ Стивенсон?

Стасо Попдимитров, Ул. 751 згр. 6, улаз II/1, Кисела Вода, Скопје

Парну машину пронашао је британски инжењер и физичар ЏЕМС ВАТ (1736—1819). И пре њега је било покушаја да се пара искористи као погонска снага, али тек је Ват успео да створи модерну парну машину која је изазвала праву револуцију у производњи. Без ње се не би могао замислити развитак индустрије и саобраћаја. Ват је основао и прву фабрику за израду парних машина у близини Бирмингхена. Извршио је и многа открића у науци о топлоти. Свој проналазак остварио је 1765. а патенти-рао га је 1769. и 1784.

Џорџ Стивенсон (1781—1848) енглески проналазач и инжењер конструисао је прву употребљиву парну локомотиву, увео челичне шине уместо дрвених и 1821. изградио прву јавну железничку пругу на свету, на линији Стоктон — Дарлингтон. Основао је и прву фабрику локомотива 1823. у Њукаслу. Године 1829. изградио је пругу Ливерпул — Манчестер на којој је његова локомотива „РОКЕТ“ постигла дотад највећу брзину од 56 км/час.

ИЗНЕНАЂЕН САМ

Поштована редакцијо,
Од када сам први пут научио да читам имао сам ваш лист у рукама. И данас га редовно купујем и са великим интересовањем читам од почетка до краја. До сада нисам никада стављао неке примедбе на овај лист, али прочитавши број 955 решио сам да вам ово напишем.

Читајући „Забавник“ наишао сам на странице 12 и 13. Искрено да вам кажем веома сам се изненадио тексту који носи наслов „Наша нова пушка“. У почетку сам помислио да није дошло до неке случајне замене између нашег и неког војног листа. Прво сматрам да лист тога наслова не би требало да даје младим читаоцима такве текстове. За мету

је узет човек, па је чак обележено где треба да се најбоље циља!!!

Питам вас ја, као млади читалац, ко је написао тај чланак и то још на пуне две странице, које су се могле употребити за нешто много лепше?

Сматрам да је овај лист намењен омладини и пионирима и да ми млади не би требало у тако раним годинама да се учимо руковању оружјем, јер смо ми иовако у овим годинама склонили разним авантурама.

Желео бих да ми неко одговоран за овај текст одговори и оправда га.

Ваш редован читалац
Владимир Кокиновић, уч. VIII р. о. ш., М. Пијаде 7, Нова Пазова

Дали смо 2 стране нашој новој пушци зато што међу нашим читаоцима има и старијих од 14 година (толико вероватно ти имаш). Не верујемо да је штетан за млађе. Не смета да и они знају шта је то пушка, да се не играју с њом ако им дође случајно у руку (метак пробија дрво дебело 1 метар!). Уосталом у рату (а пушка се само тада употребљава) било је и млађих од 14 година који су је носили и употребљавали. Надајмо се да данашњим и будућим дечацима то неће бити потребно. Ипак, нисмо тврдоглави: нека кажу и остали читаоци (млађи и старији) да ли је требало објавити 2 стране о пушци. Ако већина каже да није требало, признаћемо грешку и настојати да је не поновимо.

ЈАСТУК ЗА ПЕЧАТЕ

Драги Забавниче,
Где могу да купим јастук за печате.

Никола Драговић,
Мирочка 1, Београд

У свакој књижари где се продаје и канцеларијски материјал, можеш да купиш јастук за печате. Ево једне такве књижаре: „Савремена администрација“, Кнез Михаилова 21.

Решење са 50. сџр.

У тој мешавини од 32 литара има 24 литара песка и 8 литара цемента.

Да би добио 24 литара песка, зидар ће напунити два пута своје ведро од 10 литара и с ведром тара. Затим ће поново напунити ведро од 10 литара и с ведром од 3 литара он ће 2 пута извадити 3 литара, то јест 6 литара. Сад му је остало 4 литара песка на дну ведра од 10 литара.

На овај начин добио је 24 литара песка.

Да би добио 8 литара цемента он најпре пуни ведро од десет литара, затим са ведром од 3 литара вади два пута по 3 литара. Остало му је 4 литара на дну великог ведра. Понављајући ову операцију зидар ће добити 8 литара жељеног цемента.

WALT
DISNEY

МИКИ

